

RAPORT

**privind evaluarea progresului în implementarea
programelor de stat/instrumentelor de susținere și a
proiectelor de asistență**

**Instituția Publică Organizația
pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului**

Anul 2025

APROBAT:

Consiliul Instituției Publice
Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
prin Procesul-verbal nr. 14 din 18.08.2026

Cuprins

Subiect special	6
□ Integrarea Europeană	6
□ Implementarea Agendei de Reforme.....	6
□ Principalele realizări instituționale ale anului 2025:	6
Capitolul I. Programe de stat/instrumente de susținere financiară nerambursabilă.....	11
1.1. Programul START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă	14
1.2. Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin	16
1.3. Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+2”	19
1.4. Programul de Ecologizare a IMM.....	21
1.5. Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului.....	24
1.6. Programul de transformare digitală a IMM-lor	26
1.7. Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice	29
1.8. Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii	32
1.9. Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice	34
1.10. Programul de sprijin al micilor producători.....	37
1.11. Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții.....	39
1.12. Mecanismul de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual.....	41
1.13. Monitorizarea beneficiarilor de grant.....	47
1.14. Politica de riscuri.....	54
Capitolul II. Fondul de Garantare a Creditelor.....	57
2.1. Capitalizarea FGC.....	57
2.2. Garanții financiare individuale	57
2.3. Garanții financiare de portofoliu.....	58
2.4. Gestionarea riscurilor aferente activității FGC	59
Capitolul III. Fondul pentru Antreprenoriat și Creșterea Economică a Moldovei (FACEM) ..	61
3.1. Dezvoltarea și optimizarea cadrului normativ și operațional al FACEM	61
3.2. Colaborarea cu Instituțiile Financiare Internaționale.....	62
3.3. Instrumente de finanțare gestionate de FACEM	63
3.3.1. Programul de stimulare a investițiilor „373”	64
3.3.2. Produsul de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”	66
3.3.3. Produsul de finanțare „FACEM IMPACT”	69
3.4. Riscuri și măsurile de atenuare a acestora	71
Capitolul IV. Proiecte de asistență tehnică și financiară.....	72
4.1. Proiecte implementate în baza acordurilor.....	72
4.2. Proiecte obținute prin competiții internaționale	75
Capitolul V. Alte proiecte și instrumente de susținere	77
5.1. Educația antreprenorială	77
5.2. Centrul de consultanță în afaceri	78
5.3. Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri în Moldova	79
5.4. Platforme Industriale Multifuncționale	80
5.5. Prima Casă	82
Capitolul VI. Programul de compensare a creșterii prețului la energia electrică pentru IMM	83

Date generale

❖ *Situația macroeconomică și performanța IMM-urilor în Republica Moldova*

Anul 2025 a fost marcat de o redresare graduală a economiei Republicii Moldova, după un început de an mai dificil. Deși în primul trimestru Produsul Intern Brut (PIB) a înregistrat o contracție de 1,2%, evoluțiile din a doua parte a anului au contribuit la o creștere economică reală de 2,4% față de 2024, iar potrivit datelor publicate de Biroul Național de Statistică (BNS) în anul 2025¹ a constituit 353,5 miliarde lei. Această dinamică a fost susținută de un an agricol mai favorabil, relansarea consumului intern și creșterea producției industriale.

Totuși, mediul antreprenorial a continuat să fie afectat de presiuni precum costurile ridicate, accesul limitat la finanțare și deficitul de forță de muncă calificată. În acest context, rolul ODA în susținerea IMM-urilor prin instrumente financiare și non-financiare a rămas esențial pentru consolidarea rezilienței afacerilor.

Evoluția PIB-ului și a valorii adăugate brute (VAB)

Creșterea PIB în anul 2025 (în comparație cu anul 2024) **a fost influențată pozitiv** de tendințele marcate în următoarele activități:

- *informații și comunicații* (+0,9%), cu o pondere de 7,5% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 12,5%;
- *agricultură, silvicultură și pescuit* (+0,8%), cu o pondere de 7,4% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 10,7%;
- *învățământ* (+0,5), cu o pondere de 6,2% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 8,8%;
- *construcții*, care au influențat creșterea PIB cu 0,5%, deținând o pondere de 7,2% la formarea PIB și înregistrând o creștere a VAB în construcții cu 6,6%;
- *administrația publică și apărarea, asigurări sociale obligatorii* (+0,2%), cu o pondere de 4,1% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 5,8%;
- *industria prelucrătoare* (+0,2%), cu o pondere de 7,4% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 3,0%.

Totuși, aceste contribuții pozitive **au fost contrabalansate de scăderi** semnificative în alte domenii, care au avut un impact negativ mai pronunțat asupra PIB:

- *tranzacții imobiliare* (care au generat descreșterea PIB cu 0,6%), cu o pondere de 7,8% la formarea PIB și o descreștere a VAB pe activitățile respective cu 7,2%;
- *transport și depozitare* (-0,3%), cu o pondere de 4,2% la formarea PIB și o descreștere a VAB cu 7,2%;
- *comerțul cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor* (-0,3%), cu o pondere de 15,2% la formarea PIB și o descreștere a VAB pe activitățile respective cu 2,0%;
- *activități de servicii administrative și activități de servicii suport* (-0,2%), cu o pondere de 1,2% la formarea PIB și o descreștere a VAB cu 11,5%.

Dinamica salariilor și inflația

Potrivit BNS, în ultimii 5 ani, câștigul salarial mediu lunar este într-o creștere relativ constantă, trimestrial, intervalul de fluctuație fiind de circa 10%-20% față de perioada similară a anului precedent. În anul 2025 *câștigul salarial mediu lunar brut* a constituit 15.472,1 lei, fiind în creștere față de anul 2024, în valoare nominală cu 9,8%, iar în termeni reali – cu 1,9%. Această tendință reflectă un aspect favorabil pentru economia țării, cu potențialul de a stimula creșterea întreprinderilor mici și mijlocii și de a contribui la îmbunătățirea nivelului de trai al salariaților.

Evoluția inflației în 2025 a fost marcată de o traiectorie descendentă după un vârf atins la începutul anului. Rata anuală a inflației a atins *9,1% în ianuarie*, impulsionată de ajustarea tarifelor la gaz, energie termică și electrică, precum și de efectele secetei din vara anului precedent, după care a înregistrat o scădere continuă pe parcursul anului, până la *6,8% în decembrie 2025*, cea mai mică valoare înregistrată pe parcursul anului. Această

¹ https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-iv-si-anul-2025-9497_62357.html

descreștere a fost susținută de reducerea tarifelor la energia electrică începând cu luna august și de ieftinirea sezonieră a produselor alimentare.

Rata medie anuală a inflației pentru 2025 a constituit 7,8% (depășind nivelul din 2024 de 4,7%), situându-se în continuare peste limita superioară a intervalului de variație față de ținta BNM de 5% $\pm$ 1,5 puncte procentuale, însă tendința clară de diminuare confirmă eficiența măsurilor de politică monetară adoptate pe parcursul anului.

Creditarea întreprinderilor și accesul la finanțare

Accesul întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare a rămas un subiect esențial în anul 2025, pe fundalul unei dinamici economice marcate de presiuni inflaționiste în scădere și ajustări ale condițiilor monetare. Deși, BNM a continuat să promoveze măsuri orientate spre menținerea stabilității financiare și susținerea activității de creditare, accesul IMM-urilor la resurse financiare a rămas neuniform.

Pe de o parte, reducerea relativă a ratelor dobânzilor și creșterea volumului creditării au contribuit la îmbunătățirea condițiilor generale de finanțare. Pe de altă parte, IMM-urile au continuat să se confrunte cu dificultăți în accesarea creditelor, determinate de cerințele stricte de garantare, capacitatea limitată de absorbție a finanțărilor și gradul sporit de risc perceput de instituțiile financiare.

Conform datelor din *Raportul asupra inflației februarie 2026*², elaborat de către BNM, la finele lunii decembrie 2025, soldul total al creditelor acordate de către băncile licențiate a consemnat o creștere anuală însumând 100,1 miliarde lei, cu 27,5% superior față de sfârșitul anului 2024, datorită contribuțiilor pozitive ale soldului creditelor în monedă națională (22,9 puncte procentuale) și ale celor în valută (4,6 puncte procentuale). Volumul creditelor noi acordate s-a majorat cu 19,2% comparativ cu 2024, contribuind la creșterea portofoliului total cu 29,0%.

În structură, volumul creditelor noi acordate persoanelor juridice a crescut cu 14,4%, ajungând la 54 miliarde lei, în timp ce creditele noi acordate persoanelor fizice au înregistrat o creștere mai accentuată, de 29,5%, până la 28 miliarde lei. Evoluția creditării persoanelor fizice a fost susținută atât de dinamica creditelor de consum, care au reprezentat 59,6% din total și s-au majorat cu 23,8%, cât și de creditele imobiliare, care au constituit 40,1% din total și au crescut cu 39,7%.

Faptul că ritmul de creștere a creditării persoanelor fizice îl depășește aproape dublu pe cel al persoanelor juridice semnalează că sectorul bancar continuă să perceapă finanțarea IMM-urilor ca mai riscantă față de cea de consum, ceea ce menține presiunea structurală pe accesul la capital al întreprinderilor. La finele trimestrului IV 2025, persoanele fizice dețineau cea mai mare pondere în portofoliul total de credite (47,9%), urmate de persoanele juridice din comerț (20,7%).

În acest context, instrumentele de garantare și finanțare preferențială oferite de către ODA prin Fondul de Garantare a Creditelor, FACEM și Programul 373, rămân esențiale pentru atenuarea acestui decalaj structural, facilitând accesul IMM-urilor la capital în condiții pe care piața financiară nu le oferă în mod curent.

Performanța sectorului IMM

Sectorul IMM-urilor rămâne vital pentru economia Republicii Moldova, însă se confruntă cu provocări structurale legate de cerere, finanțare și resurse umane. Acestea sunt deosebit de importante într-o economie emergentă precum cea a Moldovei, unde flexibilitatea și adaptabilitatea lor susțin reziliența economică în fața schimbărilor rapide ale pieței.

Contextul structural în care activează IMM-urile moldovenești este, în prezent, cel mai favorabil din ultimele decenii, susținut de trei factori cheie:

- Un *cadru fiscal favorabil investițiilor* (inclusiv impozit zero pe profitul reinvestit și sprijin pentru investiții productive);
- Atingerea angajamentului de *digitalizare a 75%* din serviciile publice destinate mediului de afaceri³, servicii disponibile online;
- *Extinderea accesului la piețele Uniunii Europene* și dezvoltarea acordurilor de liber schimb cu parteneri comerciali majori.

² Raport asupra inflației, BNM, pag. 58

³ <https://mded.gov.md/transparenta/servicii-publice-digitalizate/>

Conform celor mai recente date structurale disponibile ale BNS, aferente anului 2024 și publicate în 2025, IMM-urile reprezintă 99,2% din totalul întreprinderilor active, ușor, sectorul IMM din Moldova se apropie de ponderea de 99,8% deținută de IMM-uri în Uniunea Europeană, fapt imperativ ce urmează a fi realizat odată cu apropierea plafoanelor de clasificare a întreprinderilor la criteriile stabilite la nivel european.

- **Numărul de IMM** în 2024: 68.194, în creștere cu 7,7% față de anul precedent.
- **Venituri din vânzări:** au atins 308,0 mld. lei, reprezentând 46,1% din totalul veniturilor economiei.
- **Numărul mediu de salariați în IMM:** 356,0 mii persoane, adică 65,5% din totalul angajaților din sectorul privat.

Recunoscând importanța lor strategică, ODA oferă IMM-urilor un portofoliu diversificat de instrumente de sprijin prin granturi, servicii de consultanță și mentorat, garanții de credit, precum și creditare în condiții preferențiale prin Fondul pentru Antreprenoriat și Creștere Economică a Moldovei (FACEM).

Datele din *Tabelul nr. 1* prezentat în continuare, arată o creștere constantă a numărului de IMM-uri și a veniturilor acestora între 2021 și 2024. De asemenea, numărul total al întreprinderilor profitabile a crescut de la 27.213 întreprinderi în 2020 la 37.625 întreprinderi în 2024, iar rezultatul financiar pozitiv s-a majorat semnificativ, ajungând la 62,0 miliarde lei.

Principali indicatori a mediului de afaceri

Tabelul nr. 1

Indicatori	2021		2022		2023		2024	
	Total	IMM	Total	IMM	Total	IMM	Total	IMM
Numărul de întreprinderi	60.305	59.758	62.608	62.111	63.778	63.266	68.725	68.194
Numărul mediu de salariați	532.454	342.101	529.281	347.268	539.032	352.071	543.085	355.952
Venituri din vânzări, mil. lei	488.014,15	225.023,28	612.042,63	274.770,65	636.124,72	285.938,87	668.594,97	307.967,93
Numărul de întreprinderi care au primit profit	31.805	31.346	33.306	32.909	34.705	34.278	37.625	37.179
Rezultatul financiar al întreprinderilor cu profit, mil. lei	47.436,13	29.798,41	54.526,32	33.989,95	56.821,30	35.831,37	61.978,66	39.324,69
Numărul de întreprinderi care au suferit pierderi	21.486	21.400	22.152	22.054	22.698	22.614	24.363	24.280
Rezultatul financiar al întreprinderilor care au suferit pierderi, mil. lei	-7.019,62	-5.101,29	-10.404,49	-6.901,17	-10.675,86	-7.335,29	-11.319,42	-8.456,44
Numărul de întreprinderi care n-au înregistrat vânzări	15.312	15.312	15.338	15.338	14.630	14.630	15.194	15.193

Sursa: Biroul National de Statistica, situațiile financiare ale agenților economici
Indicatorii IMM pentru anul 2025 vor fi disponibili după data de 27.07.2026.

Din decembrie 2022 au intrat în vigoare modificările la Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care stabilesc criteriile de clasificare în funcție de: (a) numărul mediu anual de salariați până la 250, și (b) cifra anuală de afaceri de până la 100,0 milioane lei sau active totale de până la 100,0 milioane lei. Pentru comparabilitate, BNS a recalculat datele începând cu anul 2021 conform noilor criterii.

Totodată, în 2025 MDDE a inițiat procedura de modificare a legii în vederea alinierii la criteriile europene (Recomandarea CE 2003/361/CE), care prevăd praguri de până la 250 de angajați și cifră de afaceri de maximum 50 milioane euro, proiect aflat în consultare publică la data elaborării prezentului raport. Indicatorii IMM pentru anul 2025 vor fi disponibili după data de 27 iulie 2026.

❖ *Provocări și recomandări*

Potrivit *Tendinței în evoluția activității economice*, realizate de către BNS, în trimestrul IV 2025 se estimează:

- *creștere moderată* a situației economice, a veniturilor din vânzări și a prețurilor produselor industriale în industria prelucrătoare și construcții;
- *relativă stabilitate* a veniturilor, prețurilor și activității economice în comerțul cu amănuntul și servicii;
- *menținerea unui nivel relativ stabil* al numărului de salariați, cu ușoare tendințe de diminuare în sectorul comerțului și serviciilor.

Conform rezultatelor *Anchetei de conjunctură pentru trimestrul III 2025* realizată de BNS, 54,6% dintre întreprinderi s-au confruntat cu limitări în activitatea economică, principalele cauze fiind:

- *cererea insuficientă pe piață (33,9%),*
- *problemele financiare (22,8%),*
- *lipsa forței de muncă calificate (21,3%),*
- *consecințele crizei provocate de războiul din Ucraina (9,3%),*
- *disponibilitatea spațiului și/sau a echipamentelor (3,7%).*

Pe ansamblu, în anul 2025 sectorul IMM-urilor și-a menținut rolul de pilon esențial al economiei Republicii Moldova, cu contribuții semnificative la formarea PIB și la ocuparea forței de muncă. Consolidarea rezilienței și competitivității acestuia pe termen mediu necesită o abordare integrată, sprijin financiar accesibil, politici de dezvoltare a capitalului uman și stimularea orientării spre piețele externe, în deplină corelare cu obiectivele Agendei de reforme și ale Planului de Creștere Economică 2025–2027.

Subiect special

❖ Integrarea Europeană

Odată cu obținerea statutului de țară candidată la Uniunea Europeană și deschiderea oficială a negocierilor de aderare, integrarea europeană a devenit o prioritate strategică de nivel național, cu impact transversal asupra politicilor de dezvoltare economică, competitivitate, antreprenoriat și acces la finanțare. În acest context, IP ODA a fost implicată activ în procesele aferente agendei europene, în colaborare cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și alte autorități publice relevante.

În anul 2025, contribuția ODA s-a manifestat atât la nivel tehnic, cât și strategic, prin participarea la exercițiile de screening bilateral, formularea contribuțiilor pentru pozițiile de negociere și furnizarea de expertiză pe domeniile aferente mandatului instituțional. Implicarea instituției a vizat, în special, ariile conexe **Criteriului Economic, Capitolului 20 – Politica industrială și antreprenorială, Capitolului 30 – Relații externe**, precum și domenii cu impact asupra competitivității IMM-urilor, accesului la finanțare, integrării în lanțuri valorice, antreprenoriatului incluziv și dezvoltării instrumentelor de suport compatibile cu practicile europene.

❖ Implementarea Agendei de Reforme

În strânsă legătură cu obiectivul integrării europene, ODA a contribuit la elaborarea și implementarea **Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027**, aprobată prin HG nr. 260/2025, precum și la realizarea acțiunilor conexe **Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029**, aprobat prin HG nr. 306/2025. Contribuția instituției a vizat definirea acțiunilor de reformă, fundamentarea necesarului bugetar, dezvoltarea proiectelor investiționale strategice și operaționalizarea unor instrumente noi de sprijin pentru IMM-uri.

În cadrul Agendei de reforme, ODA și-a asumat măsuri concrete orientate spre extinderea accesului la finanțare pentru IMM-uri, digitalizarea proceselor instituționale și ale ecosistemului antreprenorial, stimularea competitivității economice și diversificarea instrumentelor de suport.

Deși anul 2025 a reprezentat primul an de implementare a acestor angajamente, instituția a înregistrat progrese semnificative, o parte importantă dintre acțiuni fiind deja realizate, lansate sau operaționalizate până la sfârșitul perioadei de raportare.

❖ Principalele realizări instituționale ale anului 2025:

- **reconfigurarea arhitecturii programelor de grant**, prin aprobarea HG nr. 603/2025 și lansarea instrumentului integrat „CREȘTEM IMM”, care consolidează mecanismele de sprijin pentru digitalizare, re tehnologizare și eficiență energetică, precum și ecologizare. Această schimbare marchează trecerea de la programe distincte la un cadru mai coerent, flexibil și unitar de susținere a IMM-urilor. *Măsură asumată și realizată conform angajamentelor Agendei de Reforme;*
- **lansarea Programului de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice**, care a devenit unul dintre principalele instrumente de sprijin pentru creșterea competitivității, orientarea întreprinderilor spre piețe, export și integrarea în lanțuri valorice;
- **lansarea noului Program de susținere a inovațiilor digitale și startup-urilor tehnologice pentru anii 2025–2030**, prin care a fost instituit un cadru actualizat de sprijin pentru startup-uri tehnologice, inovație digitală și industrii cu valoare adăugată înaltă;
- **extinderea Programului de stimulare a investițiilor „373”**, care a continuat să reprezinte un instrument major de facilitare a creditării investiționale pentru întreprinderi. Extinderea termenului de implementare până în anul 2028 consolidează rolul programului în reducerea costurilor de finanțare și stimularea investițiilor productive. *Măsură asumată și realizată conform angajamentelor Agendei de Reforme;*
- dezvoltarea componentei de suport non-financiar, inclusiv prin **elaborarea programului de instruire în cadrul Acceleratorului „Mici Producători”**, destinat producătorilor locali cu potențial de scalare;

- **operaționalizarea produsului „FACEM Investiții Sustenabile BGK”**, inclusiv prin semnarea contractelor de recreditare/colaborare cu băncile partenere și finanțarea proiectelor investiționale orientate spre eficiență energetică, tranziție verde și adaptare la schimbările climatice;
- **lansarea produsului „FACEM IMPACT”**, la data de 27.06.2025, în cadrul evenimentului „Ziua Antreprenoriatului”, ca instrument nou de finanțare dezvoltat în cooperare cu KfW, orientat spre investiții productive și sustenabilitate. *Măsură asumată și realizată conform angajamentelor Agendei de Reforme;*
- **capitalizarea FACEM prin semnarea acordurilor cu KfW** pentru faza II, ceea ce asigură resurse suplimentare în sumă de 20,0 mil. euro pentru dezvoltarea produselor de finanțare destinate IMM-urilor;
- **instituirea cadrului normativ pentru Fondul de Fonduri și finanțările de portofoliu**, prin aprobarea HG nr. 625/2025 de modificare a Regulamentului cu privire la activitatea FACEM. *Măsură asumată și realizată conform angajamentelor Agendei de Reforme;*
- **operaționalizarea garanțiilor de portofoliu**, prin semnarea acordurilor de garantare cu instituțiile financiare partenere, ceea ce creează premise pentru extinderea accesului IMM-urilor la finanțare bancară și diversificarea instrumentelor de garantare gestionate de Fondul de Garantare a Creditelor;
- **consolidarea cadrului de guvernanză, control intern și management al riscurilor pentru FGC și FACEM**, prin elaborarea și aprobarea documentelor interne necesare pentru administrarea prudentă și eficientă a instrumentelor financiare. *Măsură asumată și realizată conform angajamentelor Agendei de Reforme;*
- **elaborarea Metodologiei de evaluare ex-post a programelor/instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC**, ceea ce reprezintă un pas important pentru consolidarea mecanismelor de monitorizare, evaluare și măsurare a impactului intervențiilor publice asupra sectorului IMM. *Măsură asumată și realizată conform angajamentelor Agendei de Reforme.*

Totodată, ODA a continuat să contribuie la elaborarea *Programului de Reformă Economică pentru perioada 2026–2028*, document strategic important pentru coordonarea politicilor economice și structurale și pentru consolidarea dialogului cu partenerii europeni.

Prin aceste acțiuni, anul 2025 a reprezentat pentru IP ODA o etapă de tranziție și consolidare instituțională, marcată de modernizarea arhitecturii programelor de sprijin, extinderea mecanismelor de acces la finanțare, dezvoltarea instrumentelor financiare moderne, consolidarea proceselor de monitorizare și evaluare și alinierea intervențiilor instituției la prioritățile naționale și europene de dezvoltare economică.

❖ *Fluxul mijloacelor financiare (IP ODA)*

Prezentul raport cuprinde progresul implementării de către IP ODA a tuturor instrumentelor din gestiune, în perioada anului 2025, iar *Tabelele* de mai jos reflectă mijloacele financiare antrenate în susținerea acestora.

Buget planificat, mii MDL

Tabelul nr. 2

N r.	Denumirea instrumentelor de suport	Buget aprobat inițial 2025					Buget repartizat pentru utilizare, 2025				
		Soldul mijloacelor financiare la 01.01.2025	Suma angajamentelor contractate și nedebersate (garanții nesolicitate/compensare P373) la 01.01.2025	Sold lipsit de angajamente la 01.01.2025	*Mijloace financiare planificate spre alocare în 2025	Total Buget aprobat 2025	Acordarea finanțării nerambursabile (grant/compensare dobândă P373)	Angajamente de compensare și/sau garantare	Cheltuieli administrative	Alte cheltuieli (de promovare, instruirii, risc valutar, expertiză etc)	Total buget repartizat 2025
		1	2	3=1-2	4	5=3+4	6	7	8	9	10=6+7+8+9
1.	Programe de grant:	208.484,60	65.629,20	142.855,40	302.083,30	444.938,70	401.341,70	-	34.336,70	9.260,30	444.938,70
	Buget de Stat	132.329,30	37.327,10	95.002,20	291.000,00	386.002,20	348.182,1	-	30.032,60	7.787,50	386.002,20
	Asistență externă	76.155,30	28.302,10	47.853,20	11.083,30	58.936,50	53.159,6	-	4.304,10	1.472,80	58.936,50
2	Instrumente de suport (RIAM, PIM, GEA, Program târguri și expoziții, inv. dual):	14.431,12	7.308,84	7.122,28	29.109,20	36.231,48	-	17.029,62	2.905,21	16.296,65	36.231,48
	Buget de Stat	14.431,12	7.308,84	7.122,28	29.109,20	36.231,48		17.029,62	2.905,21	16.296,65	36.231,48
	Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	FGC:	400.173,43	141.765,09	258.408,34	100.000,00	358.408,34	-	358.408,34	-	-	358.408,34
	Buget de Stat	212.290,03	141.765,09	70.524,94	100.000,00	170.524,94		170.524,94	-	-	170.524,94
	Asistență externă	187.883,40	-	187.883,40	-	187.883,40	-	187.883,40	-	-	187.883,40
4.	FACEM:	70.000,00	-	70.000,00	136.098,80	206.098,80	-	206.098,80	-	-	206.098,80
	Buget de Stat	70.000,00	-	70.000,00	-	70.000,00	-	70.000,00	-	-	70.000,00
	Asistență externă	-	-	-	136.098,80	136.098,80	-	136.098,80	-	-	136.098,80
	TOTAL	693.089,15	214.703,13	478.386,02	567.291,30	1.045.677,32	401.341,70	581.536,76	37.241,91	25.556,95	1.045.677,32
5.	Program 373:	210.295,24	156.352,70	53.942,54	-	53.942,54	133.043,00	268.854,00	13.304	3.911,00	150.258,16
	Buget de Stat	210.295,24	156.352,70	53.942,54	-	53.942,54	133.043,00	268.854,00	13.304	3.911,00	150.258,16
	Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	TOTAL	903.384,39	371.055,79	532.328,60	567.291,30	1.099.619,86	534.384,70	850.390,76	50.545,91	29.467,95	1.195.935,48

*Mijloace financiare alocate conform Legii BS (220.109,2 mii lei) + Buget Plus (200.000,0 mii lei)+ Asistența externă (147.182,1 mii lei)

Disponibilitățile financiare și angajamentele asumate, mii MDL

Tabelul nr. 3

Nr.	Denumirea instrumentelor de suport	Sold disponibil la 01.01.2025	Alocări T:1-T:4 (transferat la contul ODA)	Debursări (compensare dobândă P373/ executări garanții FGC)	Total cheltuieli (administrative, promovare, salariale, etc.)	Sold disponibil la 31.12.2025	Angajamente (contractate și nedebersate angajamente de plată pe garanții ne solicitate)	Sold lipsit de angajamente la 31.12.2025
		1	2	3	4	5=1+2-3-4	6	7=5-6
1.	Programe de grant:	208.484,60	195.133,30	249.068,24	24.923,05	129.626,61	133.238,91	-3.612,30
	• Buget de Stat	132.329,30	184.050,0	206.764,25	19.146,15	90.468,90	94.081,20	-3.612,30
	• Asistență externă	76.155,30	11.083,30	42.303,99	5.776,9	39.157,71	39.157,71	0,00
2.	Instrumente de suport (RIAM, PIM, GEA, Program târguri și expoziții, învățământ dual, patente):	14.431,12	16.685,00	14.366,18	7.268,19	9.481,74	1.712,40	7.769,35
	• Buget de Stat	14.431,12	16.685,00	14.366,18	7.268,19	9.481,74	1.712,40	7.769,35
	• Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-
3.	FGC:	400.173,44	*101.000,00	12.392,13	-	488.781,31	145.647,85	343.133,46
	• Buget de Stat	212.290,04	101.000,00	12.392,13	-	300.897,91	142.373,83	158.524,08
	• Asistență externă	187.883,40	-	-	-	187.883,40	3.274,02	184.609,38
4.	FACEM:	70.000,00	**138.229,79	85.705,34	-	122.524,45	-	122.524,45
	• Buget de Stat	70.000,00	-	14.166,70	-	55.833,30	-	55.833,30
	• Asistență externă	-	138.229,79	71.538,64	-	66.691,15	-	66.691,15
5.	Program 373:	210.295,24	-	79.916,98	***23.785,27	106.593,00	349.109,89	-242.516,89
	• Buget de Stat	210.295,24	-	79.916,98	23.785,27	106.593,00	349.109,89	-242.516,89
	• Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-
	TOTAL	903.384,39	451.048,09	441.448,87	55.976,51	857.007,11	629.709,05	473.427,26

*Mijloace financiare alocate conform Legii BS (15.000,0 mii lei) + Venituri din investiții FGC (1.000,0 mii lei)+Buget Plus (85.000,0 mii lei)

**Mijloace financiare în valoare de 96.553,00 mii lei obținute din împrumutul BGK, 39.545,80 mii lei obținute sub formă de grant KfW și 2.130,99 mii lei obținute din reevaluarea valutară a soldului în EUR în cadrul proiectului BGK

***Mijloace financiare în valoare de 15.787,60 mii lei realocate în cadrul proiectului EU4SMEs conform deciziei Consiliului (PV nr. 18 din 20.11.24)

Anul 2025 a reprezentat pentru IP ODA o etapă de consolidare și modernizare a instrumentelor de suport pentru IMM-uri, fiind marcat de trecerea către o arhitectură mai integrată a programelor de grant, extinderea mecanismelor de acces la finanțare, operaționalizarea unor produse financiare noi și consolidarea cadrului intern de guvernanta, risc și control.

Un element strategic al anului 2025 îl constituie demararea implementării angajamentelor asumate de IP ODA în cadrul *Agendei de reforme aferente Planului de Creștere Economică*, cu termen final de realizare în anul 2026. Deși anul 2025 a reprezentat primul an de implementare a acestor măsuri, ODA a înregistrat progrese semnificative, o parte importantă dintre angajamente fiind deja realizate sau operaționalizate până la sfârșitul perioadei de raportare.

Analiza situației bugetare consolidate la 31.12.2025 evidențiază faptul că IP ODA a gestionat în anul 2025 un volum semnificativ de resurse financiare, în sumă totală de **1.099.619,86 mii lei**, direcționate către principalele instrumente de sprijin, preponderent compus din soldurile anilor precedenți, alocările suplimentare și mijloacele aprobate prin mecanismul *Buget Plus*, precum și asistența externă.

Astfel, pentru implementarea instrumentelor aflate în gestiunea IP ODA au fost planificate spre alocare mijloace financiare în sumă totală de **567.291,30 mii lei**, ținând cont de soldurile disponibile din anii precedenți.

În ansamblu, analiza fluxului financiar arată că anul 2025 a fost caracterizat de un nivel ridicat de angajare și utilizare a resurselor disponibile, dar și de o presiune crescută asupra lichidităților aferente Programelor de grant și Programului „373”.

Se remarcă faptul că, în anul 2025, resursele financiare din Bugetul de stat nu au fost alocate integral conform prevederilor *Legii bugetului de stat 2025*. Astfel, pentru Programele de grant, din suma planificată spre alocare de **291.000,0 mii lei** au fost efectiv transferate către ODA - **184.050,0 mii lei**, ceea ce a generat un deficit de (3.612,30 mii lei) în acoperirea angajamentelor asumate în anul de gestiune. Astfel, se impune necesitatea acoperirii diferenței din alocările perioadei următoare (2026), pentru a asigura continuitatea finanțării proiectelor aprobate și respectarea obligațiilor asumate.

Aferent compensării dobânzilor în cadrul Programului „373”, angajamentele estimate la situația din 31.12.2025 constituie **349.110,0 mii lei**. Acestea reprezintă valoarea estimativă a compensațiilor aferente creditelor incluse în Program, calculate până la scadența creditelor, în baza rapoartelor lunare prezentate de entitățile financiare partenere.

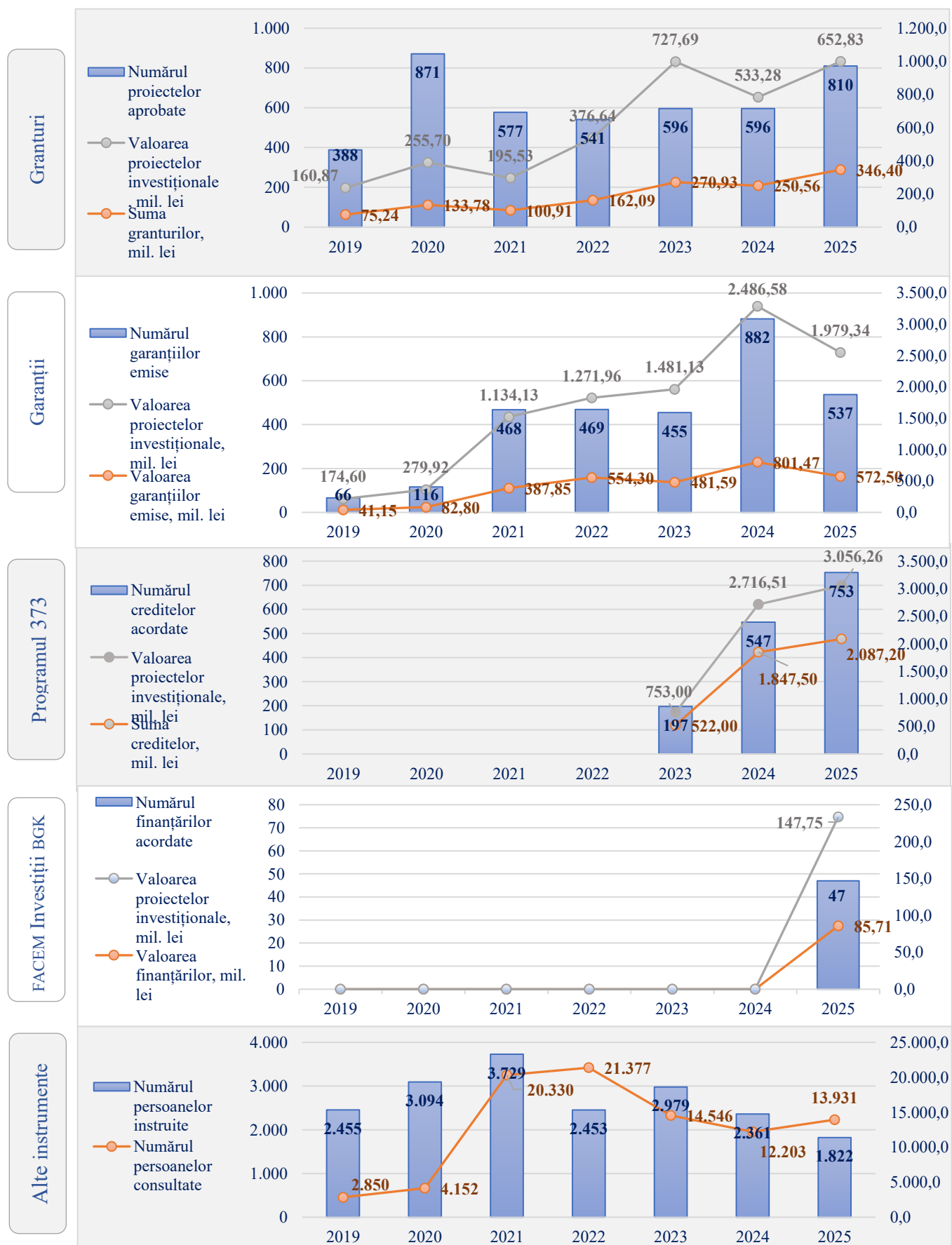
La aceeași dată, disponibilul existent la IP ODA acoperea parțial angajamentele estimate, diferența calculată fiind de 242.517,0 mii lei. Această valoare reflectă un necesar estimativ de finanțare pentru perioadele următoare și nu reprezintă o obligație imediată de plată. Asigurarea mijloacelor necesare pentru compensarea dobânzilor se realizează prin mecanismul anual de evaluare și solicitare a alocărilor bugetare, conform prevederilor HG nr. 351/2023.

Valoarea angajamentelor se actualizează periodic, în funcție de evoluția portofoliului de credite, rambursările anticipate, includerea creditelor noi, eventualele restanțe admise în limitele Programului și modificarea ratei de referință.

Mai jos *Diagrama nr. 1* oferă o imagine de ansamblu asupra evoluției principalilor indicatori financiari relevanți pentru activitatea instituției, evidențiind tendințele și dinamica sprijinului financiar și non financiar acordat în perioada anilor 2019 – 2025. Sunt reflectate cinci componente majore ale intervenției instituționale: *aprobarea granturilor, emiterea garanțiilor, acordarea creditelor prin P373, FACEM Investiții BGK și furnizarea serviciilor de instruire și consultanță pentru beneficiari*.

Evoluția principalilor indicatori privind sprijinul financiar și non-financiar

Diagrama nr. 1

Capitolul I. Programe de stat/instrumente de susținere financiară nerambursabilă

Pe parcursul anului 2025, IP ODA a gestionat un portofoliu extins de suport financiar nerambursabil, format din **10 programe de grant și un program de subvenționare**, orientate spre susținerea IMM-urilor pe diferite etape ale ciclului de viață al afacerii: lansare, dezvoltare, modernizare, digitalizare, tranziție verde, internaționalizare și promovare pe piețe. Portofoliul a inclus atât programe dedicate unor grupuri-țintă specifice, precum tineri, femei, migranți, cât și programe axate pe creșterea competitivității și stimularea investițiilor productive.

Într-o primă etapă, în vederea creșterii eficienței programelor existente, prin **Hotărârea Guvernului nr. 82 din 26 februarie 2025** au fost ajustate 7 programe de suport antreprenorial. Aceste modificări au avut la bază lecțiile învățate din ciclurile anterioare de implementare și au vizat, în principal, simplificarea procedurilor, extinderea categoriilor de cheltuieli eligibile, creșterea transparenței și facilitarea accesului IMM-urilor la instrumentele de sprijin.

Totodată, anul 2025 a reprezentat o etapă de tranziție pentru arhitectura programelor de grant gestionate de ODA. Pe de o parte, au continuat programele aprobate anterior prin hotărâri de Guvern, unele dintre acestea ajungând la finalul perioadei de implementare. Pe de altă parte, a fost inițiat procesul de consolidare a intervențiilor într-un cadru unic, mai flexibil și mai coerent, prin aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 603/2025 *privind modul de elaborare, aprobare, implementare și monitorizare a instrumentelor de susținere destinate înființării și dezvoltării IMM-urilor finanțate din bugetul de stat*.

Această schimbare marchează trecerea de la o abordare bazată pe programe distincte, aprobate separat, la o logică de **instrumente integrate**, aprobate de Consiliul IP ODA și corelate cu prioritățile de politici publice. Noua abordare permite simplificarea accesului pentru antreprenori, reducerea suprapunerilor între mecanismele de suport, o mai bună trasabilitate a resurselor financiare și o monitorizare mai clară a indicatorilor de performanță.

În acest context, în cadrul ședinței Consiliului IP ODA din 22 septembrie 2025, a fost aprobat *Instrumentul de susținere financiară nerambursabilă destinat dezvoltării IMM-urilor – „CREȘTEM IMM”*. Obiectivul general al instrumentului este dezvoltarea și implementarea unui instrument integrat de sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii, care să stimuleze creșterea economică, inovarea și competitivitatea, în concordanță cu prioritățile strategice naționale și standardele europene privind accesul la finanțare și digitalizare.

La etapa raportării, Instrumentul „CREȘTEM IMM” unifică 3 mecanisme de suport financiar nerambursabil destinat dezvoltării afacerii:

- *Programul de transformare digitală a IMM;*
- *Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM;*
- *Programul de ecologizare a IMM.*

În perioada următoare, se preconizează extinderea instrumentului prin integrarea suplimentară a trei programe orientate spre inițierea afacerilor:

- *Programul „START pentru TINERI: o afacere la tine acasă”;*
- *Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”;*
- *Programul de susținere a antreprenoriatului feminin.*

Astfel, consolidarea și integrarea instrumentelor de sprijin contribuie la dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial mai competitiv, rezilient și adaptat priorităților economice naționale.

Din perspectiva execuției financiare, programele de grant au avut în anul 2025 un buget total de **444.938,7 mii lei**, format din solduri disponibile anilor precedenți, alocări din bugetul de stat anul 2025 și resurse din asistență externă.

Astfel, pentru anul 2025 au fost planificate alocarea mijloacelor financiare în sumă totală de **302.083,3 mii MDL**, dintre care 291.000,0 mii MDL din bugetul de stat, inclusiv alocarea suplimentară a 100.000,0 mii MDL prin intermediul mecanismului Buget Plus. La situația din 1 ianuarie 2025, soldul neangajat din bugetul

programelor de grant constituie 142.855,4 mii MDL, sumă care include și alocările suplimentare din bugetul de stat transferate în luna decembrie 2024.

La realizarea acestor programe, pe parcursul perioadei de raportare, au fost consemnate angajamente în sumă de **346.401,3 mii MDL**. Astfel, soldul mijloacelor financiare necontractate, înregistrat la 31 decembrie 2025, este de – **3.612,30 mii MDL**.

Pentru implementarea programelor de stat/instrumentelor de susținere, IP ODA oferă suport antreprenorilor în realizarea proiectelor investiționale, începând cu etapa semnării contractelor, până la implementarea completă a investițiilor planificate. Durata de implementare a proiectelor investiționale, este în medie de **9 luni**, iar suportul financiar fiind transferat în două tranșe. Astfel, pe parcursul anul 2025, pentru contractele de finanțare active, au fost debursate resurse financiare în sumă de **249.068,24mii MDL**.

În același timp, din suma planificată spre alocare din bugetul de stat pentru programelor de stat/instrumentelor de susținere, resursele nu au fost transferate integral, ceea ce a generat presiuni asupra angajamentelor asumate anterior și a limitat capacitatea de lansare a unor apeluri noi sau măsuri suplimentare.

Totuși, în pofida acestor constrângeri, portofoliul de granturi a generat rezultate generoase. În anul 2025 au fost aprobate finanțări nerambursabile în valoare totală de **346,4 mil. lei**, care au susținut investiții în economie și au contribuit la modernizarea, digitalizarea, ecologizarea și creșterea competitivității IMM-urilor.

Performanțe semnificative s-au înregistrat în special în programele de antreprenoriat feminin, PARE 1+2, retehnologizare și eficiență energetică, competitivitate și integrare în lanțurile valorice, precum și în programele care au fost ulterior integrate în noua arhitectură „CREȘTEM IMM”.

Informații detaliate cu privire la fluxul finanțărilor nerambursabile aprobate, este descrisă în *Tabelul nr. 4*.

Situația bugetară privind aprobarea finanțării nerambursabile, mii MDL
(situația la 31.12.2025)

Tabelul nr. 4

Denumirea programului	Acordarea finanțării nerambursabile (grant)			Contractat T:1			Contractat T:2			Contractat T:3			Contractat T:4			Contractat T:1+T:2+T:3+T:4			Sold necontractat la 31.12.25*		
	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total
1. Programul START pentru TINERI	5.089,5	5.254,1	10.343,6	851,6	490,1	1.341,8	4.265,2	4.926,7	9.191,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5.116,7	5.416,8	10.533,5	-27,2	-162,7	-189,9
2. Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin	68.912,8	8.753,7	77.666,5	14.395,6	592,1	14.987,7	12.748,7	5.315,2	18.063,9	8.235,9	2.460,6	10.696,5	25.123,9	0,0	25.123,9	60.504,1	8.367,9	68.872,0	8.408,7	385,8	8.794,5
– Măsura 1	17.700,0	8.753,7	26.453,7	1.508,0	592,1	2.100,1	1.104,4	5.315,2	6.419,6	4.877,5	2.460,6	7.338,1	8.454,1	0,0	8.454,1	15.944,0	8.367,9	24.311,9	1.756,0	385,8	2.141,8
– Măsura 2	51.212,8	0,0	51.212,8	12.887,6	0,0	12.887,6	11.644,3	0,0	11.644,3	3.358,4	0,0	3.358,4	16.669,8	0,0	16.669,8	44.560,2	0,0	44.560,2	6.652,6	0,0	6.652,6
3. Programul „PARE 1+2”	19.594,7	4.240,5	23.835,3	3.156,4	577,0	3.733,4	1.155,4	2.645,4	3.800,8	14.753,8	1.708,5	16.462,3	0,0	0,0	0,0	19.065,6	4.930,9	23.996,5	529,1	-690,4	-161,3
– Componenta II	10.084,7	4.240,5	14.325,3	243,8	577,0	820,7	165,4	2.645,4	2.810,8	9.255,5	1.708,5	10.964,0	0,0	0,0	0,0	9.664,7	4.930,9	14.595,6	420,00	-690,40	-270,30
– Componenta III	9.510,0	0,0	9.510,0	2.912,7	0,0	2.912,7	990,0	0,0	990,0	5.498,3	0,0	5.498,3	0,0	0,0	0,0	9.400,9	0,0	9.400,9	109,10	0,00	109,10
4. Program dezvoltare IMM în Turism	2.550,7	9.550,0	12.100,7	0,0	0,0	0,0	475,2	7.966,6	8.441,9	581,1	483,8	1.064,9	1.477,5	0,0	1.477,5	2.533,9	8.450,4	10.984,3	16,8	1.099,6	1.116,4
5. Programul Ecologizarea IMM	13.087,1	2.160,4	15.247,5	483,0	293,9	776,9	471,3	1.816,7	2.288,1	2.007,3	0,0	2.007,3	9.926,3	0,0	9.926,3	12.887,9	2.110,7	14.998,6	199,20	49,70	248,90
6. Programul Transformare Digitală a IMM	9.894,5	3.084,5	12.979,0	9.208,4	3.071,6	12.280,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	659,1	0,0	659,1	9.867,5	3.071,6	12.939,1	27,0	12,9	39,9
7. Programul de susținere a inovațiilor digitale și startup-urilor tehnologice	27.162,7	0,0	27.162,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3.507,0	0,0	3.507,0	3.507,0	0,0	3.507,0	23.655,7	0,0	23.655,7
– Măsura 1	9.162,7	0,0	9.162,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3.507,0	0,0	3.507,0	3.507,0	0,0	3.507,0	5.655,7	0,0	5.655,7
– Măsura 2	18.000,0	0,0	18.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18.000,0	0,0	18.000,0
8. Programul de re tehnologizare a IMM	130.432,9	2.249,9	132.682,8	41.386,6	2.172,5	43.559,1	43.452,1	2.835,0	46.287,0	890,3	0,0	890,3	2.380,9	0,0	2.380,9	88.109,9	5.007,4	93.117,3	42.323,00	-2.757,50	39.565,50
9. Programul de creșterea competitivității producătorilor locali și integrare în lanțurile valorice	63.854,5	35.164,5	99.019,0	0,0	1.491,0	1.491,0	0,0	446,9	446,9	32.189,2	20.860,6	53.049,8	22.805,2	14.841,2	37.646,4	54.994,4	37.639,6	92.634,0	8.860,10	-2.475,10	6.385,00
10. Programul micilor producători	18.577,1	2.702,0	21.279,1	0,0	0,0	0,0	142,2	2.649,5	2.791,7	9.091,3	0,0	9.091,3	2.936,0	0,0	2.936,0	12.169,5	2.649,5	14.819,0	6.407,6	52,5	6.460,1
TOTAL Programele de grant	359.156,50	73.159,60	432.316,20	69.481,6	8.688,2	78.170,0	62.710,1	28.602,0	91.312,1	67.748,9	25.513,5	93.262,4	68.815,9	14.841,2	83.657,1	268.756,4	77.644,8	346.401,3	90.400,00	-4.485,20	85.914,80
11. Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții	800,0	0,0	800,0	442,0	0,0	442,0	286,3	0,0	286,3	104,2	0,0	104,2	218,6	0,0	218,6	1.051,1	0,0	1.051,1	-251,1	0,0	-251,1
TOTAL	359.956,50	73.159,60	433.116,20	69.923,6	8.688,2	78.611,8	64.957,0	28.602,0	91.598,4	67.853,1	25.513,5	93.366,6	69.034,5	14.841,2	83.875,7	269.807,6	77.644,8	347.452,4	90.148,90	-4.485,20	85.663,70

Sursa: Calcule IP ODA

*În cazul unui sold negativ, contractele au fost aprobate pe baza soldului generat de rezoluțiunea contractelor semnate în 2024-2025

1.1. Programul START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă

Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” a fost aprobat prin HG nr. 348 din 01.06.2022 și are drept scop stimularea inițiativei antreprenoriale în rândul tinerilor, facilitarea lansării și dezvoltării afacerilor, precum și creșterea competitivității acestora.

Pe parcursul implementării, Programul a fost orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. stimularea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și creșterea gradului de conștientizare a acestora cu privire la posibilitățile de lansare a unei afaceri;
2. consolidarea competențelor antreprenoriale ale tinerilor prin asigurarea suportului informațional, consultativ și educațional;
3. impulsivarea creării unei afaceri și integrarea tinerilor în mediul antreprenorial, prin oferirea suportului financiar nerambursabil;
4. fortificarea dezvoltării afacerilor create de către tineri, prin facilitarea accesului la resurse creditare;
5. încurajarea implementării inovațiilor, a transferului tehnologic și de know-how în scopul creșterii numărului întreprinderilor active și a locurilor de muncă, în special în zonele rurale.

Prin intermediul Programului sunt oferite două forme de suport financiar:

- granturi de până la **200,0 mii MDL** pentru tinerii care își propun să se lanseze în afaceri. Finanțarea din partea statului constituie până la **70%** din valoarea proiectului investițional, iar tinerii vor veni cu o contribuție de doar **30%**;
- credite cu porțiuni de grant, valoarea pachetului financiar care poate ajunge până la **1.760,0 mii MDL** și include porțiunea de împrumut rambursabil de **85%** și porțiunea de grant de **15%**.

În anul 2025, cadrul de implementare al Programului a fost ajustat prin HG nr. 82 din 26.02.2025, modificările având drept scop eficientizarea mecanismelor de sprijin și asigurarea unui acces mai echitabil pentru beneficiari. Printre principalele ajustări se numără flexibilizarea criteriilor de eligibilitate, extinderea accesului la program și introducerea posibilității de finanțare consecutivă pentru IMM-uri.

Datele statistice ale acestui program pentru anul 2025 sunt arătate în *Tabelul nr. 5* de mai jos:

Tabelul nr. 5

<i>Programul „START pentru TINERI: o afacere la tine acasă”</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
<i>Trimestrul I</i>	8	1.341,74	2.310,74
<i>Trimestrul II</i>	55	9.191,88	16.217,45
<i>Trimestrul III</i>	-	-	-
<i>Trimestrul IV</i>	-	-	-
TOTAL anul 2025	63	10.533,62	18.528,19

Sursa: Calcule IP ODA

Având în vedere că Programul „START pentru TINERI: o afacere la tine acasă” urma să expire în luna iunie 2025, activitatea de aprobare a proiectelor investiționale a fost planificată doar pentru trimestrele I și II ale anului 2025, conform *Planului de acțiuni al IP ODA pentru anul 2025*, iar acțiunea stabilită prevedea finanțarea a 55 de întreprinderi, cu un buget total estimativ de 10.343,6 mii MDL.

Conform datelor, în primele două trimestre ale anului 2025 au fost aprobate spre finanțare un număr total de **63 proiecte**, depășind cu 15% ținta planificată. Suma totală a granturilor aprobate a atins **10.533,62 mii MDL**, ceea ce reprezintă un nivel de realizare de circa 101,8%. În ceea ce privește contribuția în economie, proiectele susținute au generat investiții totale în valoare de **18.528,19 mii MDL**, confirmând impactul multiplicator al intervenției.

Programul a evidențiat o bună capacitate de implementare și absorbție a fondurilor, contribuind la susținerea inițiativelor antreprenoriale ale tinerilor și la dezvoltarea mediului de afaceri.

Finalizarea implementării și continuitatea Programului

Implementarea Programului a fost finalizată în anul **2025** (conform cadrului de aplicare), marcând încheierea acordării sprijinului în cadrul acestui instrument.

În vederea asigurării continuității și valorificării rezultatelor obținute, mecanismele și instrumentele dezvoltate din cadrul Programului urmează a fi integrate în instrumentul „CREȘTEM IMM”, ceea ce va permite menținerea sprijinului pentru beneficiari într-un cadru consolidat și adaptat necesităților actuale ale mediului antreprenorial.

❖ *Analiza progresului general*

Având la bază ca scop dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale în rândul tinerilor și creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare, de la lansarea acestui program putem remarca că programul a produs efectele așteptate la nivel de realizări și rezultate, atingând următorul progres (*Tabelul nr. 6*).

Tabelul nr. 6

Programul „START pentru TINERI: o afacere la tine acasă” (10.06.2022 - 10.06.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare și informare cu privire la promovarea prezentului Program organizate	6	14	233%
- Numărul tinerilor consultați în vederea lansării și dezvoltării unei afaceri	800	3.550	443%
- Numărul tinerilor instruiți în scopul dezvoltării capacităților antreprenoriale	500	3.358	672%
- Numărul companiilor create de către tineri beneficiare de suport financiar nerambursabil, dintre care:	150/ 220	305* (273**)	203% (182%)
• finanțați din Bugetul de Stat	150	217	145%
• finanțați din surse externe	70	88	126%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-32	
- Numărul companiilor gestionate de către tineri au accesat, prin instituțiile financiare partenere intermediare, credite subsidiare investiționale pentru dezvoltarea afacerii, care vor fi cofinanțate cu porțiunea de grant oferit de către IP ODA	100	118 (115)	118% (115%)
• finanțați din Bugetul de Stat	100	115	115%
• finanțați din surse externe	0	0	0
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-3	
- Suma grantului aprobată (ambele componente), din care:	66,5	71,03 (65,72)	106% (100%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	53,1	56,91 (52,08)	107% (98%)
• din surse externe (mil. MDL)	13,4	14,13 (13,64)	105% (102%)
- Numărul tinerilor integrați în procesul de generare de idei inovatoare de afaceri din întreaga țară	300	1.098	366%
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Numărul tinerilor cu abilități și competențe antreprenoriale îmbunătățite	600	1.933	322%
- Numărul tinerilor cu o afacere înființată	350	604	173%
- Numărul tinerilor ce au aplicat la prezentul Program	300	818	273%

- Volumul de investiții în economia națională în creștere cu circa 100,0 de mil. lei	100,0	266,93 (247,73)	267% (248%)
- Numărul locuri de muncă, inclusiv 50% în zonele rurale, create/menținute	350	1.917	548%
- Ponderea companiilor finanțate ce aplică elemente inovative și de dezvoltare durabilă	10%	Indicatorii aferenți proiectelor finanțate sunt monitorizați în mod continuu prin intermediul mecanismului de monitorizare din oficiu, bazat pe analiza rapoartelor de progres ale beneficiarilor și pe urmărirea performanței în etapa post-finanțare. Evaluarea indicatorilor de rezultat va fi realizată la cel puțin un an după finalizarea intervenției, conform <i>Metodologiei de evaluare ex-post a Instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de către IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC.</i>	
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	40%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	40%		

Sursa: Calcule IP ODA

*numărul proiectelor investiționale aprobate

**numărul proiectelor investiționale efectiv înregistrate urmare rezoluțiunilor

Programul „Start pentru Tineri” încheiat la data de 10 iunie 2025, s-a dovedit a fi unul relevant, util și eficient, demonstrând un nivel înalt de performanță, iar indicatori prevăzuți conform Hotărârii de Guvern a Programului, fiind îndepliniți și chiar depășiți.

Pe parcursul celor 3 ani de implementare a programului, au fost aprobate spre finanțare 423 proiecte investiționale. Dintre acestea, 35 de beneficiari au renunțat ulterior la implementare și au solicitat rezoluțiunea contractelor de finanțare, ceea ce a condus la un număr final de 388 de beneficiari efectivi. Acest rezultat depășește cu 55% indicatorul stabilit în Hotărârea Guvernului a Programului și cu 21% ținta stabilită în contextul atragerii sprijinului financiar din surse externe.

Suma totală a granturilor acordate prin intermediul Programului constituie 65,72 mil. lei, ceea ce indică o utilizare integrală a bugetului alocat, în proporție de circa 100%. Volumul efectiv al investițiilor în economie este estimat la 247,73 mil. lei, depășind cu 148% indicatorul prevăzut în Hotărârea de Guvern a Programului.

Menționăm că, în cele mai multe cazuri, temeiul rezilierii contractului, la etapa de inițiere a afacerii este lipsa resurselor financiare proprii pentru implementarea proiectului investițional și respingerea dosarului de creditare de către bănci.

Potrivit datelor BNS, la începutul anului 2025, tinerii cu vârsta între 18 și 34 de ani reprezentau aproximativ 18% din populația totală. În anul 2024, cea mai mare pondere dintre emigranți - circa 39%, a fost înregistrată în rândul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 și 39 de ani. În acest context, menținerea tinerilor în țară devine o prioritate strategică. Promovarea antreprenoriatului ca opțiune profesională viabilă pentru tineri, prin dezvoltarea de instrumente de sprijin adaptate nevoilor acestui segment de populație, reprezintă o măsură esențială pentru combaterea fenomenului de emigrare și stimularea creșterii economice, în special în sectoarele inovative și creative.

1.2. Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin

Programul de susținere a antreprenoriatului feminin a fost aprobat prin HG nr. 809 din 27.10.2023 și lansat la data de 15.03.2024. Scopul Programului constă în dezvoltarea antreprenoriatului feminin, prin creșterea numărului de femei antreprenoare și îmbunătățirea performanțelor economice ale întreprinderilor micro, mici și mijlocii gestionate de femei.

În perioada de implementare, Programul a fost orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. facilitarea creării și dezvoltării întreprinderilor începătoare fondate și gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 200.000 lei;
2. îmbunătățirea competitivității întreprinderilor în dezvoltare și creștere gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 600.000 lei;

3. susținerea activităților în domeniul comerțului electronic a întreprinderilor gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de maxim 50.000 lei;
4. îmbunătățirea abilităților manageriale ale antreprenoarelor prin facilitarea accesului la informație, instruire, consultanță și mentorat;
5. sporirea nivelului de conștientizare și furnizare a informației relevante cu privire la oportunitățile și contribuția femeilor antreprenoare la dezvoltarea economică.

Programul a oferit suport complex, incluzând asistență financiară, suport tehnic și promovare. Principalele forme de sprijin financiar fiind:

- granturi de până la **200,0 mii MDL** pentru companii debutante, cu o contribuție proprie de 20%;
- granturi de până la **600,0 mii MDL** pentru companii în dezvoltare, cu o contribuție proprie de 30%;
- suport adițional pentru comerț electronic, de până la **30,0 mii MDL** (Măsura I) și **50,0 mii MDL** (Măsura II).

În anul 2025, Programul a fost ajustat prin HG nr. 82 din 26.02.2025, modificările vizând creșterea flexibilității și eficienței mecanismelor de sprijin, inclusiv extinderea tipurilor de cheltuieli eligibile și revizuirea criteriilor de evaluare a performanței economico-financiare.

Această modificare este considerată mai rațională, deoarece o afacere poate demonstra o evoluție pozitivă și în absența unui profit net contabil, de exemplu, datorită sumei amortizării anuale ca urmare a investițiilor active în formarea bazei tehnico-materiale. Totuși, ceilalți indicatori financiari vor demonstra performanța financiară bună a companiei.

Pentru perioada de raportare s-au înregistrat următoarele rezultate, arătate în Tabelul nr. 7.

Tabelul nr. 7

<i>Programul de susținere a antreprenoriatului feminin</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
Trimestrul I, anul 2025			
– Măsura I	11	2.100,06	3.022,28
– Măsura II	29	12.887,59	24.918,75
Total T:1, anul 2025	40	14.987,73	27.957,47
Trimestrul II, anul 2025			
– Măsura I	36	6.419,59	9.525,43
– Măsura II	24	11.644,34	20.899,72
Total T:2, anul 2025	60	18.063,93	30.425,15
Trimestrul III, anul 2025			
– Măsura I	41	7.338,10	9.733,45
– Măsura II	7	3.308,41	5.928,16
Total T:3, anul 2025	48	10.703,90	15.711,61
Trimestrul IV, anul 2025			
– Măsura I	49	8.454,12	11.980,93
– Măsura II	36	16.669,81	25.518,31
Total T:4, anul 2025	85	25.123,93	37.499,24
TOTAL anul 2025	233	68.872,02	111.577,03

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, Programul de susținere a antreprenoriatului feminin a înregistrat rezultate peste nivelul planificat, fiind finanțate **233** companii, ceea ce reprezintă 194% din ținta stabilită (120 companii). Valoarea granturilor aprobate a atins **68.872,02 mii MDL**, depășind cu 85% nivelul planificat și o capacitate ridicată de implementare și absorbție a fondurilor, ce a generat investiții în economie de peste **111.577,03 mii MDL**. Menționăm că, din numărul total de 233 beneficiare, **76** au accesat și suportul financiar nerambursabil din „pachetul e-comerț”, ceea ce evidențiază orientarea programului spre măsuri de digitalizare și adaptarea afacerilor la noile cerințe ale pieței.

În ansamblu, rezultatele obținute pe parcursul întregului an confirmă o implementare eficientă a programului, cu concentrație mai mare la *Măsura I* (pentru companii debutante), și depășirea Țintelor stabilite prin valorificarea oportunităților de dezvoltare antreprenorială.

❖ *Analiza progresului general*

În vederea evaluării progresului înregistrat în implementarea Programului de susținere a Antreprenoriatului Feminin, raportarea din *Tabelul nr. 8*, prezintă gradul de realizare a indicatorilor de produs și de rezultat stabiliți prin cadrul normativ, pentru perioada de la lansare până la data raportării.

Tabelul nr. 8

Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin (16.11.2023 – 16.11.2026)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG perioada de la lansare până la data raportării (25 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>Ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul de femei antreprenoare care beneficiază de suport financiar nerambursabil <u>pentru inițierea unei afaceri</u> , dintre care:	80 / 152	188 (177)	235% (116%)
• finanțate din Bugetul de Stat	80	128 (121)	160% (151%)
• finanțate din surse externe	72	74 (69)	103% (96%)
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-12	
- Numărul întreprinderilor susținute financiar, <u>pentru extinderea activității economice</u> , dintre care:	10 / 10	125 (124)	1.250%
• finanțate din Bugetul de Stat	10	125 (124)	1.250%
• finanțate din surse externe	0	0	-
- Numărul de întreprinderi ce beneficiază de suport financiar nerambursabil pentru dezvoltarea activităților de e-comerț	70	50	71%
- Suma grantului aprobată, din care:	39,5	90,4 (87,9)	229% (223%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	25,7	76,9 (75,3)	299% (293%)
• din surse externe (mil. MDL)	13,8	13,6 (12,6)	98% (91%)
- Numărul sesiuni de instruire organizate	9	10	111%
- Numărul sesiuni de coaching organizate	9	26	289%
- Numărul de campanii de mediatizare organizate, inclusiv online	6	11	183%
- Numărul de networking organizate	6	10	167%
- Numărul de promovare a femeilor antreprenoare de succes	12	8	67%
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Numărul de femei ce își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale	500	817	163%
- Numărul de femei ce vor beneficia de posibilități de networking	300	377	126%
- Numărul de afaceri noi create de către femei	80	70	87%
- Volumul de investiții în economia națională		144,5/87,9	
- Ponderea beneficiarelor ce vor înregistra o creștere a impozitelor directe și indirecte plătite în bugetul public național	80%	Indicatorii aferenți proiectelor finanțate vor fi monitorizați în mod continuu prin intermediul mecanismului de monitorizare din oficiu, bazat pe analiza rapoartelor de progres ale beneficiarilor și pe urmărirea performanței în etapa post-finanțare.	
- Ponderea beneficiarelor ce vor înregistra creșterea productivității	80%		
- Ponderea beneficiarelor ce vor înregistra o creștere a volumului de vânzări	80%		

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul perioadei de implementare, au fost aprobate spre finanțare **313** proiecte investiționale, dintre care **188** destinate **inițierii** afacerii, iar **125** pentru **extinderea** activității economice. Totodată, pe parcursul perioadei de gestiune 12 antreprenoare au renunțat la realizarea proiectului investițional, valoarea contractelor constituind cca 2.500,0 mii MDL.

La doar 25 luni de implementare, Programul de susținere a antreprenoriatului feminin a înregistrat rezultate remarcabile, atingând un rezultat de două ori mai mare decât cel planificat în Hotărârea de Guvern.

Astfel, indicatorul aferent Măsurii II a atins nivelul de **125 de proiecte aprobate**, față de ținta inițială de **10 proiecte**, fapt ce justifică necesitatea ajustării acestui indicator, precum și a criteriilor de aplicare la Program. Această ajustare urmează a fi realizată în anul **2026**, prin integrarea priorității privind susținerea antreprenoriatului feminin în cadrul instrumentului unificat „**CREȘTEM IMM**”, ceea ce va permite o abordare mai flexibilă, consolidată și adaptată cererii reale din partea femeilor antreprenoare.

1.3. Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+2”

Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2” a fost aprobat, într-o nouă redacție, prin HG nr. 622 din 07.09.2022. Programul are drept scop valorificarea remitențelor prin orientarea acestora spre investiții productive și facilitarea reintegrării economice a lucrătorilor migranți.

În perioada de implementare, Programul a fost orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. sporirea gradului de conștientizare cu privire la posibilitățile de lansare și de dezvoltare a unei afaceri de către migranți și rudele de gradul I ai acestora prin asigurarea suportului informațional, consultativ și educațional;
2. stimularea investiției remitențelor în crearea și dezvoltarea afacerii preponderent în localitățile rurale;
3. creșterea, până în anul 2024, a competitivității afacerilor dezvoltate de către lucrătorii migranți;
4. facilitarea reintegrării și sporirea oportunităților economice pentru persoanele revenite de peste hotare.

Programul a oferit două forme principale de suport financiar:

- granturi de până la **250,0 mii MDL**, acordate conform regulii „1+1”, cu contribuție proprie de **50%**;
- granturi de până la **500,0 mii MDL**, acordate conform regulii „1+2”, pentru afaceri în creștere, cu contribuție proprie de **33%**.

În anul 2025, Programul a fost ajustat prin HG nr. 82 din 26.02.2025, modificările vizând flexibilizarea criteriilor de eligibilitate, clarificarea cerințelor privind performanța economico-financiară și extinderea tipurilor de cheltuieli eligibile, inclusiv în ceea ce privește mijloacele de transport utilizate în activitatea economică.

Pentru perioada de raportare s-au înregistrat următoarele rezultate, arătate în *Tabelul nr.9*.

Tabelul nr. 9

Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul I, anul 2025			
– Componenta II	4	820,76	2.371,29
– Componenta III	6	2.912,69	6.222,80
Total T:1	10	3.733,50	8.594,10
Trimestrul II, anul 2025			
– Componenta II	13	2.810,79	6.432,77
– Componenta III	2	989,95	1.793,40
Total T:2	15	3.800,70	8.226,20
Trimestrul III, anul 2025			
– Componenta II	53	10.964,07	28.061,97
– Componenta III	12	5.498,28	10.589,44
Total T:3	65	16.462,35	38.651,41

Trimestrul IV, anul 2025			
– Componenta II	-	-	-
– Componenta III	-	-	-
Total T:4	-	-	-
TOTAL anul 2025	90	23.996,55	55.471,67

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, prin intermediul Programului „PARE 1+2” au fost finanțate în total **90** proiecte, suma granturilor aprobate constituind **23.996,55 mii MDL**, cu o ușoară depășire a indicatorilor financiari planificați de cca 100,7%.

În ceea ce privește contribuția în economie, proiectele susținute au generat investiții totale în valoare de **55.471,67 mii MDL**, ceea ce confirmă eficiența Programului, fiecare leu acordat sub formă de grant generând, în medie, **2,31 lei investiții în economie**.

Dinamica trimestrială evidențiază o concentrare pronunțată a activității în trimestrul III, perioadă în care au fost generate peste **70%** din totalul proiectelor, granturilor și investițiilor. În acest context, Componenta II s-a afirmat drept principalul motor de performanță al Programului, în timp ce Componenta III a contribuit la diversificarea investițiilor realizate.

Finalizarea implementării și continuitatea Programului

Implementarea Programului a fost finalizată în anul **2025** (conform cadrului de aplicare), marcând încheierea acordării sprijinului în cadrul acestui instrument.

În vederea asigurării continuității și valorificării rezultatelor obținute, mecanismele și instrumentele dezvoltate din cadrul Programului urmează a fi integrate în instrumentul „**Creștem IMM**”, ceea ce va permite menținerea sprijinului pentru beneficiari într-un cadru consolidat și adaptat necesităților actuale ale mediului antreprenorial.

❖ *Analiza progresului general*

În vederea evaluării gradului de realizare a obiectivelor Programului „PARE 1+2”, datele din *Tabelul nr. 10* de mai jos prezintă evoluția principalilor indicatori de produs și de rezultat pentru întreaga perioadă de implementare a Programului, 16.09.2022–16.09.2025.

Tabelul nr. 10

Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2” (16.09.2022 - 16.09.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare și informare organizate cu privire la promovarea Programului	10	10	100%
- Numărul de persoane informate cu privire la oportunitățile Programului	3.000	9.200	306%
- Numărul de întreprinderi consultate	1.000	4.250	425%
- Numărul de persoane (lucrător migrant, soț/soție sau rude de gradul întâi a acestuia) instruite în domeniul dezvoltării unei afaceri	600	562	94%
- Numărul de întreprinderi susținute financiar pentru dezvoltarea afacerilor lansate de către migranți sau rude de gradul I ale acestora	200 / 260	204(182)	102% (70%)
• finanțate din Bugetul de Stat	200	137 (122)	69% (61%)
• finanțate din surse externe	60	67 (60)	112% (100%)
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-26	

- Numărul de întreprinderi susținute financiar <u>pentru extinderea activității economice</u>	100	72 (68)	72% (68%)
• finanțate din Bugetul de Stat	100	72 (68)	72% (68%)
• finanțate din surse externe	0	0	-
- Suma grantului aprobată, din care:	104,3	78,7 (72,3)	76% (69%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	90,0	63,2 (58,4)	70% (65%)
• din surse externe (mil. MDL)	14,3	15,5 (14,0)	108% (98%)
Indicatori de rezultat:			
- Numărul de migranți sau rude de gradul I ale acestora își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale	500	598	120%
- Numărul de afaceri noi, create de către migranți sau rude de gradul I ale acestora	100	141	141%
- Numărul de locuri de muncă nou-create	250	898	359%
- Numărul de locuri de muncă menținute	600	1.203	200%
- Volumul remitențelor investite în economia națională, în creștere cu 45,0 mil. lei	45,0	105,5	234%
- Volumul de investiții în economia națională, în creștere cu circa 320,0 mil. lei	320,0	184,2 (169,1)	58% (53%)
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%	Pe parcursul anului 2026, cu sprijinul proiectului „UE pentru IMM-uri – EU4SMEs”, va fi realizată evaluarea ex-post a Programului, conform Metodologiei de evaluare ex-post a Instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de către IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC.	
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%		

Sursa: Calcule IP ODA

Pe durata implementării Programului „PARE 1+2”, au fost aprobate pentru finanțare **204 proiecte investiționale** în cadrul Componentei II și **72 proiecte** în cadrul Componentei III, cu o valoare totală a granturilor aprobate de **78,7 mil. MDL**. Totodată, pe parcursul realizării proiectelor investiționale, **26 de beneficiari** au solicitat rezoluțiunea contractelor de finanțare nerambursabilă, în valoare totală de **6,3 mil. MDL**, fapt ce a redus valoarea granturilor efectiv menținute în implementare la **72,3 mil. MDL** și numărul proiectelor active/realizate la **182 proiecte** pentru Componenta II și **68 proiecte** pentru Componenta III.

Cauzele frecvente de refuz a mijloacelor financiare au fost imposibilitatea beneficiarilor de a realiza contribuția proprie în cadrul proiectului investițional, neîncadrarea în termenele de realizare, sau modificarea priorităților de dezvoltare a activității.

În pofida acestor ajustări, Programul a generat rezultate importante la nivel de impact economic și social, inclusiv **141 de afaceri noi create**, **898 locuri de muncă nou-create**, **1.203 locuri de muncă menținute** și **105,5 mil. MDL remitențe investite în economia națională**. Volumul total al investițiilor generate a constituit **184,2 mil. MDL**, respectiv **169,1 mil. MDL** după excluderea contractelor rezoluționate, ceea ce confirmă contribuția Programului la valorificarea remitențelor și la stimularea investițiilor productive în economia națională.

1.4. Programul de Ecologizare a IMM

Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii (HG nr. 592 din 27.11.2019), ultima modificarea a avut loc la finele anului 2022 (HG nr. 772 din 09.11.22).

În perioada de implementare, prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. sporirea gradului de informare și de conștientizare cu privire la principiile economiei „verzi” al părților implicate de toate nivelurile (autoritățile administrației publice locale, incubatoarele de afaceri și alte instituții/organizații de suport în afaceri și de mediu), pentru a susține și a promova implementarea economiei „verzi” la nivel local și național;

2. creșterea competențelor antreprenoriale cu privire la ecologizarea IMM-urilor pentru mai multă competitivitate și durabilitate;
3. consolidarea și dezvoltarea afacerilor ce introduc produse, procese și servicii eco-inovatoare, prin oferirea suportului financiar nerambursabil;
4. stimularea mediului antreprenorial pentru implementarea noilor modele de afaceri, create pe principiul de prevenire a poluării, prin valorificarea deșeurilor și reutilizarea și/sau reciclarea lor;
5. încurajarea implementării de către antreprenori a standardelor și/sau a certificatelor internaționale relevante ecologizării, a sistemului european de management ecologic și de audit sau și pregătirea pentru etichetarea ecologică națională și internațională.

Programul oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL** pentru implementarea acțiunilor de ecologizare, contribuția proprie fiind de **30%**.

În anul 2025, Programul a fost ajustat prin HG nr. 82 din 26.02.2025, modificările vizând îmbunătățirea reglementărilor și accesibilității, inclusiv clarificarea regimului de ajutor de minimis, posibilitatea acoperirii contribuției proprii prin surse creditare și introducerea criteriului de eligibilitate obligatoriu pentru deținerea cunoștințelor relevante în domeniul ecologizării IMM-urilor. Această integrare permite menținerea sprijinului acordat IMM-urilor într-un cadru consolidat și adaptat nevoilor actuale ale mediului de afaceri. Pentru perioada de raportare s-au înregistrat următoarele rezultate, arătate în *Tabelul nr. 11*.

Tabelul nr. 11

Programul de Ecologizare a IMM			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
Trimestrul I	2	776,92	1.256,84
Trimestrul II	8	2.288,09	4.862,70
Trimestrul III	8	2.007,26	4.343,81
Trimestrul IV	28	9.926,32	18.162,96
TOTAL anul 2025	46	14.998,59	28.626,31

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul anului 2025, Programul de Ecologizare a IMM a înregistrat o evoluție pozitivă, fiind aprobate spre finanțare **46** de proiecte investiționale, peste ținta minimă de 40 de companii stabilită în *Planul de acțiuni al IP ODA pentru anul 2025*. Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **14.998,59 mii MDL**, iar valoarea investițiilor planificate în economie a însumat **28.626,31 mii MDL**. Astfel, fiecare leu acordat sub formă de grant urmează să genereze, în medie, **circa 1,91 lei investiții în economie**, ceea ce reflectă contribuția Programului la stimularea investițiilor verzi și la modernizarea proceselor de producere și prestare a serviciilor în sectorul IMM.

Distribuția trimestrială a implementării a prezentat anumite abateri față de planificarea inițială, înregistrând niveluri mai reduse în primele trei trimestre și o concentrare accentuată în trim. IV, care a generat peste 60% din totalul proiectelor finanțate. Această dinamică indică o intensificare a procesului de evaluare și aprobare în a doua parte a anului, permițând recuperarea integrală a întârzierilor și depășirea indicatorilor stabiliți.

Per ansamblu, rezultatele anului 2025 confirmă capacitatea Programului de a mobiliza cererea din partea IMM-urilor pentru investiții orientate spre ecologizare, eficiență energetică, utilizarea rațională a resurselor și integrarea practicilor de afaceri prietenoase mediului. Totodată, concentrarea aprobărilor în trimestrul IV evidențiază necesitatea menținerii unui ritm mai uniform de implementare pe parcursul anului, pentru a asigura o valorificare mai echilibrată a resurselor disponibile și o monitorizare mai eficientă a proiectelor investiționale.

Finalizarea implementării și continuitatea Programului

Implementarea Programului de Ecologizare a IMM a fost finalizată la 29 decembrie 2025, marcând încheierea perioadei de acordare a sprijinului financiar nerambursabil în cadrul acestui instrument.

Pentru asigurarea continuității și valorificarea rezultatelor obținute, Programul se regăsește și este continuat în cadrul Instrumentului „CREȘTEM IMM”.

❖ Analiza progresului general

Promovarea economiei „verzi” în sectoarele economiei naționale a fost inclusă ca acțiune prioritară și în Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”. Totodată, programul a fost conceput pentru alinierea la Actul Micului Business pentru Europa și răspunde necesităților naționale cu privire la tipurile de acțiuni de ecologizare ale acestora.

În vederea evaluării progresului general al Programului de Ecologizare a IMM pentru întreaga perioadă de implementare, 29.12.2019–29.12.2025, raportarea de mai jos prezintă gradul de realizare a principalilor indicatori de produs și de rezultat stabiliți prin cadrul normativ al Programului. (Tabelul nr. 12).

Tabelul nr. 12

Programul de Ecologizare a IMM (29.12.2019 – 29.12.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (72 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (72 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare și informare organizate cu privire la promovarea Programului	10	12	120%
- Numărul sesiunilor de informare organizate în cadrul autorităților administrației publice locale, al incubatoarelor de afaceri și al altor instituții/ organizații de suport în afaceri și de mediu	30	25	83%
- Numărul companiilor informate privind planificarea și implementarea practicilor de afaceri prietenoase mediului	3.000	2.250	75%
- Numărul companiilor consultate privind oportunitățile de ecologizare	1.000	1.480	148%
- Numărul sesiunilor de instruire realizate	15	14	93%
- Numărul persoanelor instruite	500	460	92%
- Rețea din 15 consultanți naționali în domeniul ecologizării afacerilor creată până la sfârșitul anului 2022	15	13	87%
- Numărul de companii mentorate		14	
- Numărul companiilor susținute financiar în implementarea acțiunilor de ecologizare a proceselor de producere și prestarea serviciilor	210 / 230	209 (193)	96%(89%)
• din Bugetul de Stat	210	183 (168)	87%(80%)
• din surse externe	20	26 (25)	130%(125%)
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-16	
- Suma grantului aprobată, din care:	69,6	52,0 (49,02)	75% (70%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	60,0	42,46(40,0)	71%(67%)
• din surse externe (mil. MDL)	9,6	9,54 (9,04)	99%(94%)
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Numărul întreprinderilor participante la prezentul Program implementează principiile economiei circulare	45	32	71%
- Volumul de investiții în economia națională în creștere cu circa 135,0 mil. lei	135,0	102,1 (95,8)	76% (71%)
- Numărul locurilor de muncă noi create	100	770	770%
- Numărul locurilor de muncă menținute	600	1.546	258%
- Cantitatea (tone) de deșeuri reciclate de către companiile beneficiare de suport financiar nerambursabil		Pe parcursul anului 2026, cu sprijinul proiectului „UE pentru IMM-uri – EU4SMEs”, va fi realizată evaluarea ex-post a Programului, conform	
- Numărul beneficiarilor ce implementează standarde naționale, europene și internaționale relevante ecologizării	40		

- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%	Metodologiei de evaluare expost a Instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de către IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC.
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%	
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%	

Sursa: Calcule IP ODA

Începând cu anul 2019, domeniul ecologizării IMM-urilor reprezenta o prioritate relativ nouă pentru mediul antreprenorial, iar nivelul de cunoaștere și aplicare a practicilor de afaceri prietenoase mediului era încă limitat. În acest context, Programul a avut inițial un rol important de informare, conștientizare și dezvoltare a capacităților, prin organizarea a **12 activități de mediatizare și informare**, informarea a **2.250 de companii**, consultarea a **1.480 de companii** și instruirea a **460 de persoane** în domeniul ecologizării IMM-urilor. Aceste intervenții, completate ulterior de ajustările operate în cadrul Programului, au contribuit treptat la creșterea interesului întreprinderilor pentru soluții de ecologizare și au creat premisele pentru o accesare mai activă a suportului financiar nerambursabil.

În ceea ce privește suportul financiar nerambursabil, pe durata implementării Programului au fost aprobate spre finanțare **209 proiecte investiționale**, față de ținta ajustată de **230 de proiecte**. După excluderea celor **16 contracte rezoluționate**, numărul proiectelor efectiv menținute în implementare constituie **193**, ceea ce reprezintă un grad de realizare de **89%**.

Un rezultat semnificativ se constată la nivelul indicatorilor privind ocuparea forței de muncă. Programul a contribuit la crearea a **770 de locuri de muncă noi**, față de ținta de 100, ceea ce reprezintă un grad de realizare de **770%**, precum și la menținerea a **1.546 de locuri de muncă**, față de ținta de 600, respectiv **258%**. Aceste rezultate confirmă faptul că investițiile în ecologizarea IMM-urilor au avut nu doar o dimensiune de mediu, ci și un impact economic și social important asupra întreprinderilor beneficiare.

Totuși, în ceea ce privește componenta investițională și adoptarea pe scară largă a principiilor economiei circulare (precum reutilizarea resurselor, reducerea deșeurilor și eficientizarea proceselor), rezultatele au fost mai moderate. Volumul total al investițiilor realizate a constituit aproximativ **102,1 mil. lei** (76% din ținta de 135 mil. lei), iar nivelul de implementare a practicilor de economie circulară a fost de circa **71%**. Aceste valori indică faptul că tranziția către modele de afaceri „verzi” este un proces gradual, care necesită timp, resurse financiare și adaptare operațională din partea întreprinderilor.

În ansamblu, IMM-urile beneficiare au început să adopte practici mai sustenabile, însă rezultatele obținute confirmă necesitatea continuării sprijinului pentru ecologizarea IMM-urilor într-un cadru consolidat, prin integrarea acestei priorități în instrumentul unificat „**CREȘTEM IMM**”.

1.5. Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului

Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului a fost aprobat prin HG nr. 488 din 12.07.2023 și lansat oficial la data de 22.09.2023.

Prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. promovarea turismului ca destinație atractivă, atât pe plan național, cât și pe plan internațional. Dezvoltarea de campanii de marketing și promovare, precum și colaborarea cu mediul de afaceri, partenerii de dezvoltare și alte părți interesate;
2. stimularea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului. Acest obiectiv include facilitarea accesului la finanțare, oferirea de asistență tehnică și consultanță (inclusiv pentru menținerea autenticității culturale), precum și promovarea antreprenoriatului;
3. îmbunătățirea calității serviciilor în domeniul turismului;
4. dezvoltarea infrastructurii necesare, construcția sau modernizarea unităților de cazare, a unităților de agrement sau a infrastructurii de transport, inclusiv în zonele rurale.

Conform hotărârii, prin intermediul Programului se oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL**, contribuția proprie fiind de **30%**. Mai jos sunt prezentate rezultatele obținute (Tabelul nr. 13).

Tabelul nr. 13

Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul I	-	-	-
Trimestrul II	31	8.441,85	18.658,99
Trimestrul III	4	1.064,88	2.530,44
Trimestrul IV	4	1.477,53	2.947,57
TOTAL anul 2025	39	10.984,26	24.137,00

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului a înregistrat rezultate pozitive, fiind aprobate spre finanțare **39** de proiecte investiționale, peste ținta minimă de **30** de companii stabilită în *Planul de acțiuni al IP ODA pentru anul 2025*. Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **10.984,26 mii MDL**, iar investițiile planificate în economie au însumat **24.137,00 mii MDL**. Astfel, fiecare leu acordat sub formă de grant urmează să genereze, în medie, circa **2,20 lei investiții în economie**, ceea ce confirmă contribuția Programului la stimularea investițiilor în sectorul turistic și la dezvoltarea capacităților IMM-urilor din acest domeniu.

Deși planificarea inițială a prevăzut realizarea integrală a indicatorilor în trimestrul I, implementarea efectivă a fost demarată în trimestrul II, când a fost concentrată majoritatea finanțărilor (aproximativ 79,5% din total proiecte). Activitatea a continuat într-un ritm mai moderat în trimestrele III și IV.

Per ansamblu, programul a demonstrat o capacitate bună de implementare, contribuind la susținerea dezvoltării IMM-urilor din domeniul turismului și la stimularea investițiilor în acest sector, chiar și în condițiile unei ajustări temporale a activităților față de calendarul inițial.

În vederea asigurării unei implementări eficiente a Programului, sunt utilizate resurse financiare atât din Bugetul de Stat, cât și din fondurile oferite de către unul dintre principalii parteneri de dezvoltare, Uniunea Europeană, prin intermediul proiectului EU4SMEs.

❖ Analiza progresului general

În vederea evaluării progresului general al Programului de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului, raportarea din *Tabelul nr. 14* prezintă evoluția principalilor indicatori de produs și de rezultat pentru perioada de la lansarea Programului până la data raportării.

Tabelul nr. 14

Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului (26.07.2023 – 26.07.2026)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (23 luni)	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
- Numărul de întreprinderi mici și mijlocii vor beneficia de suport consultativ	200	400	200%
- Numărul activităților de mediatizare și informare ce vor fi organizate cu privire la promovarea Programului	10	12	120%
- Numărul întreprinderilor ce vor fi susținute financiar	50 / 70	88 (83)	176% (152%)
• din Bugetul de Stat	50	56 (52)	112%
• din surse externe	20	32 (31)	160%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-5	
- Suma grantului aprobată, din care:	36,6	28,4 (26,9)	78% (74%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	27,0	19,9 (18,5)	74% (69%)
• din surse externe (mil. MDL)	9,6	8,5 (8,4)	89% (88%)

Indicatori de rezultat:			
- Ponderea beneficiarilor Programului ce vor înregistra o creștere a performanței lor financiare	50%	Indicatorii aferenți proiectelor finanțate sunt monitorizați în mod continuu prin intermediul mecanismului de monitorizare din oficiu, bazat pe analiza rapoartelor de progres ale beneficiarilor și pe urmărirea performanței în etapa post-finanțare. Evaluarea indicatorilor de rezultat va fi realizată la cel puțin un an după finalizarea intervenției, conform Metodologiei de evaluare ex-post a Instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de către IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC.	
- Numărul întreprinderilor ce vor diversifica gama de servicii și produse oferite, adaptându-se nevoilor și preferințelor turiștilor	25		
- Ponderea beneficiarilor Programului ce vor înregistra o creștere a impozitelor directe și indirecte plătite în bugetul public național	50%		
- Ponderea beneficiarilor Programului ce vor asigura un câștig salarial mediu lunar brut la nivelul celui din industria turismului	40%		
- Numărul locurilor de muncă ce vor fi menținute și noi create	150	1.097	731%
- Volumul de investiții în economia națională va fi în creștere cu circa 40,0 mil. lei	40,0	60,3 (56,8)	151% (142%)

Sursa: Calcule IP ODA

De la lansarea Programului și până la data raportării, rezultatele înregistrate indică un nivel avansat de implementare, în special la nivelul indicatorilor de produs. Suportul consultativ a fost accesat de **400 de întreprinderi**, față de ținta de **200**, ceea ce reprezintă un grad de realizare de **200%**. Totodată, au fost organizate **12 activități de mediatizare și informare**, depășind ținta stabilită de **10 activități**, fapt ce confirmă interesul crescut al mediului antreprenorial față de oportunitățile Programului.

Pe parcursul perioadei de implementare, Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului a înregistrat un progres robust, fiind aprobate spre finanțare **88** de proiecte investiționale, cu o valoare totală a granturilor de **28,4 mil. MDL** și investiții generate în economie de **60,3 mil. MDL**. După ajustarea aferentă celor **5** contracte rezoluționate, valoarea granturilor menținute în implementare constituie **26,9 mil. MDL**, iar investițiile aferente **56,8 mil. MDL**.

Programul depășește majoritatea indicatorilor de produs și generează efecte economice semnificative, în special în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și mobilizarea investițiilor, confirmând relevanța și eficiența acestuia ca instrument de sprijin pentru dezvoltarea IMM-urilor din sectorul turismului.

1.6. Programul de transformare digitală a IMM-ilor

Aprobat prin HG nr. 129 din 02.03.2022 *Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii*, a fost lansat oficial la data de 24.06.2022.

În perioada de implementare, Programul își propune următoarele obiective specifice:

1. dezvoltarea abilităților antreprenorilor cu privire la planificarea și implementarea practicilor de afaceri prietenoase transformării digitale a cel puțin 40% din beneficiari;
2. oferirea suportului financiar pentru implementarea planurilor de transformare digitală pentru cel puțin 150 IMM;
3. creșterea avantajului competitiv și portofoliului de clienți ai IMM cu cel puțin 20%;
4. dezvoltarea comerțului electronic, facilitarea procesului de reducere a circulației monedei fizice și dezvoltarea serviciilor de curierat pentru cel puțin 20% din companiile beneficiare.

Urmare a modificărilor aplicate conform HG nr. 910 din 21.12.2022, prin intermediul Programului se oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL**, contribuția proprie fiind de **30%**. În *Tabelul nr. 15* avem înregistrate rezultatele programului menționat.

Tabelul nr. 15

Programul de Transformare Digitală a IMM-lor			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul I	46	12.280,00	20.776,16
Trimestrul II	-	-	-
Trimestrul III	-	-	-
CREȘTEM IMM (T:4) (componenta tranziție digitală)	4	659,08	1.641,64
TOTAL anul 2025	50	12.939,08	22.417,80

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, Programul de Transformare Digitală a IMM a înregistrat rezultate bune, fiind finanțate **50** proiecte investiționale, depășind ținta minimă stabilită de 40 companii. Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **12.939,08 mii MDL**, reprezentând circa 99,7% din nivelul planificat, iar investițiile atrase în economie au însumat **22.417,80 mii MDL**.

Implementarea programului s-a realizat preponderent în trimestrul I, în conformitate cu planificarea inițială (T:1 – 100%), când a fost aprobată majoritatea proiectelor. Ulterior, în trimestrul IV, au fost susținute suplimentar inițiative de digitalizare prin instrumentul „CREȘTEM IMM”, obiectivul căruia a fost integrat ca măsură de suport financiar nerambursabil, aprobat la 22.09.2025 de către Consiliu IP ODA.

Per ansamblu, programul a demonstrat o implementare eficientă și bine aliniată la obiectivele stabilite, cu o absorbție a resurselor financiare planificate și un interes ridicat din partea beneficiarilor.

❖ Analiza progresului general

Cu scopul de recuperare și creștere a capacității economice a IMM prin integrarea tehnologiilor digitale, crearea de noi modele de afaceri bazate pe creșterea conectivității și valorificarea potențialului inovativ, precum și prin acordarea de sprijin financiar nerambursabil, urmărim următoarele rezultate (Tabelul nr. 16).

Tabelul nr. 16

Programul de Transformare Digitală a IMM-lor (11.03.2022 – 11.03.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG <i>perioada total de implementare (36 luni)</i>	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/ rezultat conform HG <i>perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)</i>	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
- Numărul companiilor interesate de dezvoltarea propriilor afaceri mediatizate și informate	3.000	3.150	105%
- Numărul IMM consultate și asistate	600	660	110%
- Numărul IMM susținute în implementarea acțiunilor de transformare digitală, prin acordarea suportului financiar nerambursabil	150 / 190	259 (243)	173% (162%)
• din Bugetul de Stat	150	199	133%
• din surse externe	40	60	150%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-16	
- Suma grantului aprobată, din care:	79,1	68,62 (65,2)	87% (82%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	60,0	48,87	82%
• din surse externe (mil. MDL)	19,1	19,75	103%
Indicatori de rezultat:			
- Numărul locurilor de muncă menținute în cadrul Programului	400	5.062	1.265%

- Volumul de investiții în economia națională în creștere cu cel puțin 120,0 mil. lei, ca urmare a implementării Programului	120,0	118,6 (112,7)	99% (94%)
- Ponderea întreprinderilor susținute care vor implementa cu succes acțiunile de digitalizare	70%	65%	93%
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%	78%	130%
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%	66%	110%

Sursa: Calcule IP ODA

Programul de Transformare Digitală a IMM-urilor s-a încheiat în luna martie anul 2025. Analizând rezultatele obținute, după trei ani de implementare, constatăm un nivel înalt de îndeplinire a indicatorilor stabiliți în Hotărârea de Guvern. Prin urmare, putem considera că obiectivele stabilite în program au fost atinse, reflectând o evoluție semnificativă a potențialului de digitalizare IMM-urilor.

În ceea ce privește suportul financiar nerambursabil, au fost aprobate spre finanțare **259 de proiecte investiționale**, față de ținta ajustată de **190 de proiecte**, ceea ce reprezintă un grad de realizare de **173%**. După excluderea celor **16 contracte rezoluționate**, numărul proiectelor efectiv menținute în implementare constituie **243**, respectiv **162%** față de ținta stabilită. Din totalul proiectelor aprobate, **199** au fost finanțate din bugetul de stat, iar **60** din surse externe, ambele componente depășind țintele planificate.

Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **68,62 mil. MDL**, iar după ajustarea aferentă contractelor rezoluționate **65,2 mil. MDL**, față de ținta totală de 79,1 mil. MDL. Deși indicatorul financiar nu a fost realizat integral, numărul mare de proiecte aprobate arată că Programul a reușit să susțină un număr extins de IMM-uri, inclusiv prin proiecte de digitalizare cu valori investiționale diferite, adaptate necesităților concrete ale beneficiarilor.

La nivelul contribuției investiționale, Programul a generat investiții în economia națională în valoare de **118,6 mil. MDL**, respectiv 112,7 mil. MDL după ajustarea contractelor rezoluționate, față de ținta de **120,0 mil. MDL**. Astfel, indicatorul investițional a fost realizat în proporție de **99%**, respectiv 94% în valoare ajustată, ceea ce demonstrează capacitatea Programului de a mobiliza resurse private pentru integrarea tehnologiilor digitale, modernizarea proceselor interne și dezvoltarea unor modele de afaceri mai eficiente.

Totodată, ponderea întreprinderilor susținute care au implementat cu succes acțiunile de digitalizare a constituit **65%**, față de ținta de **70%**, ceea ce reprezintă un grad de realizare de **93%**. Rezultatul indică un nivel apropiat de ținta stabilită, dar reflectă și specificul intervențiilor digitale, care presupun nu doar achiziții de echipamente sau soluții software, ci și costuri adiționale de integrare, instruire, consultanță și adaptare operațională.

Pe parcursul anului 2025, cu suport GIZ a fost elaborat „Raportul de Evaluare ex-post a Programului de Transformare Digitală a IMM-urilor”, care a vizat un număr de 107 beneficiari pentru care au trecut minimum 12 luni după finalizarea implementării proiectului investițional. Acest interval a permis evaluarea efectelor și schimbărilor generate de implementarea proiectelor susținute.

Evaluarea Programului de Transformare Digitală a IMM-urilor a fost realizată în conformitate cu criteriile OCDE-DAC și a confirmat relevanța și eficiența programului în raport cu prioritățile naționale și europene de digitalizare, precum și cu necesitățile mediului de afaceri. Programul a generat sinergii cu alte inițiative de sprijin, evitând suprapunerea finanțărilor și oferind soluții dedicate transformării digitale a întreprinderilor. Totodată, evaluarea relevă faptul că programul și-a atins majoritatea obiectivelor stabilite, iar unii indicatori de rezultat au depășit valorile planificate.

Principalele constatări arată că 78% dintre beneficiari au menționat că grantul acordat de ODA a contribuit la dezvoltarea afacerii, 100% au integrat soluțiile finanțate în activitatea curentă. De asemenea, 48% dintre respondenți au lansat produse sau servicii noi, 95% au îmbunătățit procesele interne prin digitalizare, iar 98% au apreciat asistența oferită de ODA în procesul de aplicare și implementare drept bună sau foarte bună.

1.7. Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice

În contextul expirării versiunii anterioare la data de 20 aprilie 2025, *Programul de susținere a inovațiilor digitale și a start-upurilor tehnologice pentru anii 2025-2030*, într-o formă actualizată și extinsă, a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 327 din 05.06.2025, reprezentând o continuare și consolidare a intervențiilor anterioare în acest domeniu și alinierea acestuia la noile priorități de digitalizare și inovare tehnologică, precum și adaptarea la cerințele pieței. În acest context, ODA, în colaborare cu Administrația „Moldova IT Park” și asociațiile de profil, a elaborat Manualul operațional al programului, document ce stabilește regulile de implementare și condițiile de accesare a suportului financiar. Manualul a fost examinat de către Comitetul de Finanțare și Risc (CFR) în cadrul ședinței din 4 iulie 2025.

În scopul realizării misiunii stabilite, prezentul Program are următoarele obiective:

1. promovarea dezvoltării industriilor cu valoare adăugată înaltă în cadrul unui ecosistem de inovare, prin implicarea părților interesate care reprezintă Guvernul, întreprinderile mici și mijlocii, societatea civilă, mediul academic, instituțiile financiare și partenerii de dezvoltare locali și internaționali;
2. accelerarea implementării economiei digitale, circulare și ecologice, prin intermediul progresului tehnologic, pentru stimularea creării locurilor de muncă atractive;
3. facilitarea antreprenoriatului pentru a testa idei noi și extinderea inovațiilor prin acordarea de granturi nerambursabile antreprenorilor;
4. instituirea unui mecanism alternativ de finanțare a inovării și dezvoltării afacerilor pentru start-upurile cu potențial înalt în domeniul inovării digitale, tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, tehnologiilor ecologice și producției sustenabile;
5. atragerea investițiilor pentru start-upurile cu potențial de creștere scalabilă în sectoarele și industriile cu valoare adăugată înaltă;
6. îmbunătățirea performanței beneficiarilor de granturi prin activități de mentorat, monitorizare și suport, desfășurate în parteneriat cu asociațiile de profil.

Prin intermediul Programului sunt oferite două măsuri de suport financiar:

- **Măsura 1:** granturi de până la **500,0 mii MDL** pentru start-upurile tehnologice, aflate în etapele incipiente de dezvoltare, care au generat o cifră de afaceri anuală de maximum 5.000,0 mii lei, conform ultimelor situații financiare. Finanțarea din partea statului constituie până la **80%** din valoarea proiectului investițional, iar contribuția proprie constituie minim **20%**;
- **Măsura 2:** granturi de până la **2.000,0 mii MDL** pentru start-upurile tehnologice care au o cifră de afaceri anuală ce nu depășește 25.000,0 mii lei, conform ultimelor situații financiare. Finanțarea din partea statului constituie până la **50%** din valoarea proiectului investițional, iar contribuția proprie constituie minim **50%**. **Grantul minim solicitat** în cadrul acestei măsuri nu poate fi mai mic de **700,0 mii lei**.

În conformitate cu Planul de acțiuni al IP ODA pentru anul 2025, implementarea Programului de susținere a inovațiilor digitale și a start-upurilor tehnologice a fost planificată pentru ultimul trimestru al anului 2025. În acest context, apelul de aplicare la Program a fost lansat la data de 14.07.2025.

Tabelul nr. 17

<i>Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
<i>Trimestrul I</i>	-	-	-
<i>Trimestrul II</i>	-	-	-
<i>Trimestrul III</i>	-	-	-
<i>Trimestrul IV (măsura 1)</i>	9	3.506,95	5.004,64
TOTAL anul 2025	9	3.506,95	5.004,64

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, în cadrul programului au fost aprobate spre finanțare 9 proiecte investiționale, cu o valoare totală a granturilor de **3.506,95 mii MDL** și investiții planificate de peste **5.004,6 mii MDL**.

Raportat la ținta anuală de 20 de companii finanțate, gradul de realizare constituie **45%**, iar valoarea granturilor aprobate reprezintă circa **38%** din nivelul planificat. Acest rezultat reflectă specificul Programului, orientat către proiecte inovative și startup-uri tehnologice, care presupun un grad mai ridicat de complexitate, maturitate tehnologică și capacitate de cofinanțare din partea aplicanților.

Per ansamblu, deși nivelul de realizare a indicatorilor anuali este sub cel planificat, proiectele aprobate indică existența unui potențial investițional în domeniul inovațiilor digitale și al startup-urilor tehnologice. Pentru perioada următoare, este necesară consolidarea activităților de promovare, ghidare și pregătire a potențialilor beneficiari, astfel încât Programul să poată atrage mai multe proiecte eligibile și mature pentru finanțare.

❖ Analiza progresului general

Programul de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice a fost implementat inițial în perioada 20.04.2022–20.04.2025, având un caracter pilot și fiind orientat spre susținerea startup-urilor tehnologice și a proiectelor inovative prin finanțare nerambursabilă. Având în vedere finalizarea perioadei de implementare și experiența acumulată, intervenția a fost ulterior revizuită și continuată printr-un nou cadru de suport pentru perioada 2025–2030, cu o abordare mai amplă.

Tabelul nr. 18

Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice (20.04.2022 – 20.04.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/ rezultat conform HG perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare și informare organizate cu privire la promovarea prezentului Program	5	9	180%
- Numărul proiectelor inovative selectate pentru prezentarea ideii de afaceri	250	91	36%
- Numărul start-upurilor tehnologice și inovative finanțate	100	34 (32)	34% (32%)
• din Bugetul de Stat	100	14	14%
• din surse externe	0	20	
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-2	
- Suma grantului aprobată, din care:	68,5	14,4 (13,5)	21% (20%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	60,0	5,2	9%
• din surse externe (mil. MDL)	8,5	8,3	98%
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Creșterea cifrei de afaceri înregistrate de cel puțin 50% din beneficiari	50%	Indicatorii aferenți proiectelor finanțate sunt monitorizați în mod continuu prin intermediul mecanismului de monitorizare din oficiu, bazat pe analiza rapoartelor de progres ale beneficiarilor și pe urmărirea performanței în etapa post-finanțare. Evaluarea indicatorilor de rezultat va fi realizată la cel puțin un an după finalizarea intervenției, conform Metodologiei de evaluare ex-post a Instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de către IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC.	
- Produse/servicii inovative pe piața externă comercializate de cel puțin 30% din beneficiari	30%	57%	190%
- Numărul locurilor de muncă menținute și/sau noi create	100	85	85%
- Volumul de investiții în economia națională crescut cu circa 50,0 mil. lei	50,0	27,6 / 25,2	55% / 50%

Sursa: Calcule IP ODA

Pe durata implementării Programului inițial, activitățile de promovare au depășit ținta stabilită, fiind organizate **9 activități de mediatizare și informare**, față de 5 planificate, ceea ce reprezintă un grad de realizare de **180%**. Totuși, numărul proiectelor inovative selectate pentru prezentarea ideii de afaceri a fost de **91**, raportat la ținta de 250, ceea ce reflectă un nivel mai redus de maturitate a ecosistemului de startup-uri tehnologice și o capacitate limitată a potențialilor aplicanți de a transforma ideile inovative în proiecte eligibile pentru finanțare.

În ceea ce privește suportul financiar nerambursabil, au fost aprobate spre finanțare **34 de proiecte investiționale**, iar după rezoluțiunea a 2 contracte, numărul beneficiarilor efectivi a constituit **32**. Deși acest rezultat reprezintă doar **32%** din ținta inițială de 100 de startup-uri finanțate, trebuie avut în vedere caracterul pilot al Programului și specificul proiectelor inovative, care presupun un grad mai ridicat de risc, maturitate tehnologică, capacitate de cofinanțare și pregătire antreprenorială.

În perioada de referință, IP ODA a fost principala instituție care a oferit finanțare nerambursabilă dedicată startup-urilor tehnologice din R. Moldova, contribuind la dezvoltarea unui segment strategic al economiei.

Experiența acumulată în cadrul implementării programului a stat la baza revizuirii și dezvoltării unui nou cadru de sprijin, mai bine adaptat necesităților mediului antreprenorial și tendințelor pieței.

În acest context, noul Program pentru anii 2025–2030 reprezintă o etapă de consolidare și extindere a intervenției, prin trecerea de la un mecanism axat preponderent pe finanțare nerambursabilă la unul orientat spre dezvoltarea ecosistemului de inovare, mentorat, parteneriate, atragerea investițiilor private și susținerea industriilor cu valoare adăugată înaltă.

În baza rezultatelor primelor 6 luni de implementare a noului Program, datele prezentate în *Tabelul nr. 19* evidențiază funcționalitatea mecanismului de sprijin, fiind susținute 9 startup-uri și aprobate granturi în valoare de 3,51 mil. MDL. Impactul deplin al Programului urmează a fi evaluat pe măsura maturizării proiectelor finanțate.

Tabelul nr. 19

Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice pentru anii 2025-2030 (14.06.2025 – 14.06.2028)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul evenimentelor și conferințelor organizate pentru schimb de bune practici și transfer tehnologic	6		
- Numărul parteneriatelor și inițiativelor de colaborare încheiate	3	-	
- Numărul de platforme/soluții digitale dezvoltate de IMM	40		
- Numărul de start-upuri beneficiare de mentorat	50		
- Numărul IMM-urilor start-upurilor sprijinite la etapa de lansare	100	9	9%
• din Bugetul de Stat	100	9	9%
• din surse externe		-	
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-	
- Suma grantului aprobată, din care:	-	3,51	-
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	-	3,51	-
• din surse externe (mil. MDL)	-	-	-
- Numărul start-upuri sprijinite prin atragerea de investiții private externe	60		
- Numărul proiecte susținute în industriile cu valoare adăugată înaltă	90		

<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Numărul locurilor de muncă nou create și menținute	150	30	20%
- Ponderea start-upurilor susținute care ajung la maturitate până în anul 2028 (%)	10%		
- Valoarea investițiilor private externe atrase în creștere cu 60,0 mil. lei	60		
- Creșterea cu 50% a cifrei de afaceri înregistrate de către beneficiarii Măsurii 2	50%		
- Produse/servicii inovative pe piața externă comercializate de cel puțin 30% din beneficiarii Programului	30%		
- Valoarea investițiilor în economie prin sprijinirea start-upurilor inovatoare în creștere cu 185,0 mil. lei	185,0	5,0	

Sursa: Calcule IP ODA

La etapa de raportare, implementarea programului se află într-o fază incipientă, fapt care se reflectă în nivelul redus de realizare a unor indicatori, în special cei care presupun rezultate pe termen mediu și lung. Totuși, au fost înregistrate primele rezultate concrete în cadrul noilor mecanisme de suport.

În ansamblu, progresul înregistrat este în concordanță cu stadiul actual de implementare, iar rezultatele inițiale confirmă funcționalitatea mecanismului și interesul din partea beneficiarilor. Se estimează că, pe măsura avansării ciclului de implementare, nivelul de realizare a indicatorilor va crește, în special în ceea ce privește atragerea investițiilor.

1.8. Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii

Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a fost aprobat prin HG nr. 515 din 22.07.2022 și lansat oficial la data de 09.08.2022.

Prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. creșterea, până în anul 2025, a gradului de conștientizare cu privire la posibilitățile de re tehnologizare a procesului de producere și eficientizare a consumului de energie de către IMM;
2. susținerea mediului antreprenorial cu suport financiar necesar pentru procurarea soluțiilor tehnice inovatoare în scopul modernizării utilajelor/echipamentelor de producere și al eficientizării consumului de energie;
3. sporirea nivelului de competitivitate a întreprinderilor mici și mijlocii ca rezultat al optimizării costurilor și creșterii productivității acestora în urma utilizării tehnologiilor moderne;
4. acordarea suportului necesar întreprinderilor mici și mijlocii pentru identificarea soluțiilor ce permit utilizarea responsabilă a resurselor energetice și trecerea la surse alternative de energie.

Prin intermediul programului sunt oferite două forme de suport financiar:

- granturi de până la **2.000,0 mii MDL** cu o contribuție proprie de **50%**, acordate pentru acțiuni de tehnologizare și re tehnologizare;
- granturi de până la **1.500,0 mii MDL** cu o contribuție proprie de **50%**, acordate pentru utilaj, echipament și instalații de valorificare a surselor de energie alternativă.

Programul se bucură de un interes sporit din partea antreprenorilor, deoarece corespunde cu necesitățile actuale ale acestora. În Tabelul nr. 20 este arătat progresul acestui program.

Tabelul nr. 20

<i>Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
<i>Trimestrul I</i>	52	43.559,04	100.409,54
<i>Trimestrul II</i>	66	46.287,08	106.895,81
<i>Trimestrul III</i>	1	890,34	2.061,51
<i>CREȘTEM IMM(T:4) (componenta modernizare tehnologică)</i>	10	2.380,88	7.973,02
TOTAL anul 2025	129	93.117,33	217.339,90

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, *Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM* a înregistrat rezultate bune, fiind finanțate **129** proiecte investiționale, ceea ce reprezintă circa 92% din ținta stabilită de 140 companii. Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **93.117,33 mii MDL**, corespunzând unui grad de realizare de aproximativ 78,7% din nivelul planificat, iar investițiile atrase în economie au însumat peste **217,3 mil. MDL**, reflectând un impact economic semnificativ.

Implementarea programului s-a desfășurat preponderent în primele două trimestre ale anului, în concordanță cu planificarea inițială (T:1 – 56%, T:2 – 44%), când a fost concentrată majoritatea proiectelor finanțate. Ulterior, activitatea a continuat într-un ritm redus, fiind susținută suplimentar în trimestrul IV prin instrumentul „Creștem IMM”, la componenta de modernizare tehnologică.

Per ansamblu, programul a demonstrat o capacitate bună de implementare și a contribuit semnificativ la modernizarea tehnologică și creșterea eficienței energetice a IMM-urilor. Indicatorii planificați nu au fost integral atinși, din motivul încheierii perioadei de acțiune a Programului și de absența apelurilor de finanțare în perioada iunie–octombrie 2025, fapt care a redus posibilitatea aprobării și contractării unor noi proiecte.

Finalizarea implementării și continuitatea Programului

Implementarea Programului de re tehnologizare și eficiență energetică a fost finalizată la 05 august 2025, marcând încheierea perioadei de acordare a sprijinului financiar nerambursabil în cadrul acestui instrument.

Pentru asigurarea continuității și valorificarea rezultatelor obținute, Programul se regăsește și este continuat în cadrul Instrumentului „CREȘTEM IMM”.

❖ *Analiza progresului general*

Pentru *Programul de re tehnologizare și eficiență energetică*, analiza evidențiază clar că acesta este unul dintre cele mai performante programe, cu depășiri majore ale indicatorilor, dar și cu explicația logică: interes ridicat pentru modernizare, eficiență energetică, fotovoltaice, accesibilitate și relevanță economică. În *Tabelul nr. 21* de mai jos urmărim aceste rezultate.

Tabelul nr. 21

Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM (05.08.2022 – 05.08.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (32 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare și informare cu privire la promovarea prezentului Program organizate	5	12	240%
- Numărul întreprinderilor consultate, care sunt interesate pentru a-și moderniza și eficientiza procesul de producție și/sau de afaceri	200	950	475%
- Numărul întreprinderilor finanțate	70 / 100	507 (494)	724% (706%)
• din Bugetul de Stat	70	452	646%
• din surse externe	30	55	183%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-13	
- Suma grantului aprobată, din care:	207,3	411,6 (397,8)	199% (192%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	150,0	349,0	233%
• din surse externe (mil. MDL)	57,3	62,6	109%
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Numărul întreprinderilor consultate ce vor aplica la suport financiar pentru a-și dezvolta capacitățile de producere	100	757	757%
- Ponderea beneficiarilor ce vor reuși să își optimizeze costurile de producere prin înlocuirea echipamentului învechit cu unul de ultimă generație	50%	52%	104%

- Volumul de investiții în economia națională va fi în creștere cu circa 280,0 mil. de lei	280,0	1.006,4(972,8)	359% (347%)
- Numărul locurilor de muncă ce vor fi menținute/create	400	14.093	3.523%
- Ponderea întreprinderilor susținute ce vor implementa cu succes acțiuni de optimizare a consumului de gaze și electricitate	50%	48%	96%
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%	Pe parcursul anului 2026, cu sprijinul proiectului „UE pentru IMM-uri – EU4SMEs”, va fi realizată evaluarea ex-post a Programului, conform Metodologiei de evaluare ex-post a Instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de către IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC.	
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		

Sursa: Calcule IP ODA

În ceea ce privește suportul financiar nerambursabil, Programul a depășit semnificativ indicatorii stabiliți. Au fost aprobate spre finanțare **507 proiecte investiționale**, față de ținta ajustată de **100 de întreprinderi**, ceea ce reprezintă un grad de realizare de peste **700%**. După excluderea celor **13 contracte rezoluționate**, numărul proiectelor efectiv menținute în implementare constituie **494**. Din totalul proiectelor aprobate, **452** au fost finanțate din bugetul de stat, iar **55** din surse externe.

Printre principalele cauze ale rezilierii se numără schimbarea direcției de dezvoltare a întreprinderilor, modificarea substanțială a proiectelor investiționale, emigrarea temporară sau definitivă a beneficiarilor, precum și lipsa actelor permissive necesare pentru inițierea investițiilor (autorizații, licențe etc.).

Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **397,8 mil. MDL** (după ajustarea contractelor rezoluționate), față de ținta totală de **207,3 mil. MDL**. Astfel, indicatorul financiar a fost realizat în proporție de **192%** după ajustări, ceea ce confirmă capacitatea Programului de a absorbi resurse suplimentare și de a răspunde unei cereri investiționale ridicate din partea IMM-urilor.

Un rezultat deosebit de important se constată la nivelul investițiilor generate în economie. Proiectele susținute au mobilizat investiții în valoare de **972,8 mil. MDL** după ajustarea contractelor rezoluționate, față de ținta de **280,0 mil. MDL**. Aceasta reprezintă o depășire de peste trei ori a nivelului planificat și demonstrează efectul puternic de multiplicare al granturilor acordate pentru modernizarea tehnologică, eficiență energetică și utilizarea surselor alternative de energie.

La nivelul impactului economic și social, Programul a contribuit la menținerea și crearea a **14.093 de locuri de muncă**, față de ținta de **400**, ceea ce reprezintă o depășire excepțională a indicatorului stabilit. Totodată, **52% dintre beneficiari** au reușit să își optimizeze costurile de producere prin înlocuirea echipamentelor învechite cu tehnologii moderne, depășind ținta de **50%**, iar **48% dintre întreprinderile susținute** au implementat cu succes acțiuni de optimizare a consumului de gaze și energie electrică, nivel apropiat de ținta stabilită de **50%**.

În ansamblu, Programul se evidențiază drept unul dintre cele mai performante instrumente de suport implementate de ODA, depășind semnificativ indicatorii stabiliți prin cadrul normativ și generând efecte economice relevante asupra sectorului IMM. Rezultatele confirmă utilitatea intervențiilor orientate spre re tehnologizare, eficiență energetică și surse alternative de energie, iar continuitatea acestei priorități în cadrul instrumentului unificat „CREȘTEM IMM” va permite menținerea sprijinului pentru modernizarea și creșterea competitivității întreprinderilor.

1.9. Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice

Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 30 din 29.01.2025, *Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice* reprezintă un instrument actualizat de sprijin, adaptat nevoilor curente ale întreprinderilor. Programul are drept obiectiv sporirea capacității acestora de a concura eficient și de a obține avantaje competitive durabile atât pe piața națională, cât și pe cea internațională.

Concomitent, programul a fost supus mai multor ajustări și îmbunătățiri, aprobate prin HG nr. 422 din 02.07.2025, în vederea consolidării mecanismelor de intervenție și creșterii eficienței suportului acordat întreprinderilor.

În prezent, implementarea programului se realizează prin utilizarea combinată a resurselor din Bugetul de Stat și a asistenței financiare oferite de Banca Mondială, acestea fiind utilizate complementar pentru susținerea investițiilor orientate spre creșterea competitivității întreprinderilor.

Astfel, programul oferă posibilitatea accesării unui suport financiar de până la **2.000,0 mii MDL** pentru implementarea soluțiilor de inginerie și IT, aplicarea standardelor internaționale, efectuarea încercărilor de laborator și obținerea certificărilor necesare. De asemenea, sunt acoperite servicii de consultanță în marketing, protecția proprietății intelectuale, achiziționarea licențelor, precum și participarea la evenimente B2B, contribuind astfel la dezvoltarea sustenabilă și creșterea competitivității întreprinderilor.

Informația statistică de evidență trimestrială a rezultatelor obținute se prezintă în *Tabelul nr.22* de mai jos.

Tabelul nr. 22

Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul I (*MGF)	3	1.490,96	4.333,97
Trimestrul II (*MGF)	1	446,88	1.072,5
Trimestrul III	69	53.049,77	84.096,83
Trimestrul IV	38	37.646,37	55.602,48
TOTAL anul 2025	111	92.633,98	145.123,75

Sursa: Calcule IP ODA

* proiecte investiționale aprobate prin instrumentul MGF în baza schemei de grant existente anterior aprobării HG nr. 30/2025

Pe parcursul anului au fost aprobate spre finanțare **111 proiecte investiționale**, cu o valoare totală a granturilor aprobate de **92.633,98 mii MDL** și investiții planificate în economie de **145.123,75 mii MDL**. Din acest total, **4 proiecte investiționale** au fost aprobate prin mecanismul MGF în baza schemei de grant existente anterior aprobării HG nr. 30/2025, iar **107 proiecte** au fost aprobate în cadrul mecanismului actualizat. Raportat la ținta anuală de 50 de companii, rezultatul obținut confirmă un grad ridicat de interes din partea mediului de afaceri și o capacitate accelerată de implementare.

Din totalul proiectelor aprobate (111), **89** au fost aprobate spre finanțate prin intermediul *Mecanismului de granturi pentru corelarea îmbunătățirii competitivității la export (MGF)*, cu o valoare a finanțării de **37.639,63 mii MDL** și investiții estimate la **58.630,97 mii MDL**, confirmând rolul major al acestui instrument în susținerea orientării spre export a întreprinderilor. Dintre acestea, 4 proiecte investiționale cu o valoare a granturilor de **1.937,84 mii MDL** și investiții estimate la **5.406,47 mii MDL** au fost aprobate în baza schemei de grant existente anterior aprobării HG nr. 30/2025.

Implementarea programului a fost influențată de procesul de ajustare a cadrului normativ, ca urmare a aprobării noului program prin Hotărârea Guvernului nr. 30 din 29.01.2025 și inițierii procedurii de notificare ca schemă de ajutor de stat, în consultare cu Consiliul Concurenței. În acest context, programul a fost revizuit, fiind operate modificări privind forma ajutorului acordat, iar operaționalizarea propriu-zisă a devenit posibilă începând cu data de 2 iulie 2025.

Primele două trimestre au inclus doar proiectele aprobate prin mecanismul anterior, MGF, în timp ce implementarea efectivă a noului Program s-a accelerat în trimestrele III și IV. Aceste două trimestre au generat aproape integral rezultatele anului 2025, ceea ce arată că mecanismul a devenit funcțional rapid după clarificarea cadrului operațional.

Per ansamblu, mecanismul a demonstrat o capacitate ridicată de implementare și un interes sporit din partea mediului de afaceri, contribuind substanțial la creșterea competitivității producătorilor locali și la integrarea acestora în lanțurile valorice, precum și la valorificarea oportunităților de export.

❖ *Analiza progresului general*

Urmărind sporirea capacității întreprinderilor de a concura eficient și de a obține avantaje competitive durabile pe piața națională și internațională, mai jos sunt prezentate rezultatele obținute pe parcursul anului 2025, conform *Tabelului nr. 23*.

Tabelul nr. 23

Programul de creștere a competitivității IMM și internaționalizare a acestora (31.01.2025 – 31.01.2028)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conf. HG perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
Indicatori de produs (Componenta I):	ținta	realizat	%
- Numărul conferințelor, webinarilor și seminarelor desfășurate, cu participarea cumulativă a cel puțin 1.000 de antreprenori	9	1	11%
- Numărul publicațiilor în rețele de socializare	30		
- Numărul aparițiilor media	5		
- Numărul parteneriatelor media stabilite	1		
- Numărul campaniilor de vizibilitate realizate	2	1	50%
- Baza de date www.businesslink.md funcțională și completată cu cel puțin 100 de profiluri noi	100	46	46%
- Numărul de reprezentanți ai întreprinderilor care au beneficiat de instruiri organizate de IP ODA	120		
- Numărul evenimentelor B2B desfășurate cu participarea cumulativă a cel puțin 50 de întreprinderi	6	1	17%
Indicatori de produs (Componenta II):			
- Numărul de companii finanțate pentru accesarea serviciilor de dezvoltare a afacerilor	260	107	41%
- Ponderea întreprinderilor administrate de femei și a întreprinderilor sociale în totalul beneficiarilor	20%	26%	130%
- Ponderea întreprinderilor din mediul rural în totalul beneficiarilor (%)	10%	25%	250%
- Suma grantului aprobată, din care:	-	90,70	-
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	-	54,99	-
• din surse externe (mil. MDL)	-	35,71	-
- Valoarea totală a proiectelor de dezvoltare a afacerilor implementate este de minim 160,0 mil. MDL	160,0	139,72	87%
Indicatori de rezultat:			
- Numărul întreprinderi integrate în lanțurile valorice	15	Indicatorii aferenți proiectelor finanțate sunt monitorizați în mod continuu prin intermediul mecanismului de monitorizare din oficiu, bazat pe analiza rapoartelor de progres ale beneficiarilor și pe urmărirea performanței în etapa post-finanțare. Evaluarea indicatorilor de rezultat va fi realizată la cel puțin un an după finalizarea intervenției, conform Metodologiei de evaluare ex-post a Instrumentelor de susținere financiară nerambursabilă gestionate de către IP ODA, aliniată criteriilor OCDE-DAC.	
- Ponderea întreprinderilor beneficiare de suport prin Componenta II care comercializează produse și servicii prin agregatori/platforme electronice (%)	10%		
- Rata de creștere a productivității întreprinderilor beneficiare, exprimată prin veniturile din vânzări, în anul următor implementării proiectelor (%)	10%		
- Rata de creștere a cifrei de afaceri a întreprinderilor beneficiare în anul următor implementării proiectelor (%)	10%		
- Ponderea companiilor beneficiare care majorează câștigul salarial mediu pe întreprindere (%)	60		
- Ponderea întreprinderilor participante la Program care își majorează exporturile de produse și servicii cu cel puțin 10% în anul următor implementării proiectelor (%)	20		

Sursa: Calcule IP ODA

Rezultatele înregistrate în cadrul Programului pe parcursul anului 2025 confirmă atât relevanța acestuia, cât și capacitatea operațională a IP ODA de a-l implementa în mod eficient.

Totodată, progresul realizat în raport cu indicatorii de produs și de rezultat, deși parțial în raport cu țintele stabilite pentru întreaga perioadă de implementare de 36 de luni, este în concordanță cu etapa curentă de implementare a Programului și indică premise favorabile pentru atingerea obiectivelor asumate la finalizarea acestuia.

1.10. Programul de sprijin al micilor producători

Programul de sprijin al micilor producători a fost aprobat prin HG nr. 531 din 24.07.2024, iar la data de 03.09.2024 Consiliul IP ODA a aprobat Manualul operațional pentru implementarea acestuia.

Obiectivele specifice ale Programului sunt:

1. îmbunătățirea gradului de conștientizare a potențialilor antreprenori și producători mici cu privire la posibilitățile de lansare/dezvoltare a unei afaceri în sectorul micii producții;
2. stimularea investițiilor în crearea și dezvoltarea produselor autohtone, în special în zonele rurale;
3. creșterea valorii adăugate generate de micii producători.

Conform hotărârii, prin intermediul programului se oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL**, contribuția proprie fiind de **30%**.

Lansarea apelului de finanțare, planificată pentru luna noiembrie 2024, a marcat și începutul implementării efective a acestui program cu un impact pozitiv asupra micilor producători din întreaga țară. Primele rezultate obținute în cadrul acestui program sunt prezentate în *Tabelul nr. 24* de mai jos.

Tabelul nr. 24

<i>Programul de sprijin al micilor producători</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
<i>Trimestrul I</i>	-	-	-
<i>Trimestrul II</i>	8	2.791,68	4.555,88
<i>Trimestrul III</i>	25	9.091,33	15.322,89
<i>Trimestrul IV</i>	8	2.935,99	4.730,64
TOTAL anul 2025	41	14.819,00	24.609,41

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, Programul de sprijin al micilor producători a înregistrat o evoluție pozitivă, fiind aprobate spre finanțare **41 de proiecte investiționale**, peste ținta minimă de **35** de companii stabilită pentru anul de raportare. Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **14.819,00 mii MDL**, iar investițiile planificate în economie au însumat **24.609,41 mii MDL**. Astfel, fiecare leu acordat sub formă de grant urmează să genereze, în medie, circa **1,66 lei investiții în economie**, ceea ce confirmă contribuția Programului la susținerea micilor producători și la stimularea investițiilor productive la nivel local.

Dinamica trimestrială arată o concentrare a aprobărilor în trimestrul III, când au fost aprobate **25 de proiecte**, în valoare de **9.091,33 mii MDL** granturi și **15.322,89 mii MDL** investiții planificate. Acest trimestru a generat circa 61% din numărul total al proiectelor aprobate și aproximativ 61% din valoarea totală a granturilor aprobate în anul 2025. Trimestrele II și IV au contribuit suplimentar la consolidarea rezultatelor, cu câte 8 proiecte aprobate.

Per ansamblu, programul a demonstrat o implementare eficientă și o capacitate bună de absorbție a fondurilor, contribuind la susținerea micilor producători autohtoni, creșterea competitivității acestora și stimularea investițiilor în economia națională.

Consolidarea sectorului micilor producători și stimularea investițiilor în dezvoltarea produselor locale, sporirea accesului la finanțare și instruire, extinderea numărului de mici producători care își formalizează și/sau își dezvoltă afacerile, prezintă prioritățile de bază a prezentului Program, iar rezultatele urmărite se prezintă în următorul tabel (*Tabelul nr. 25*).

Programul de sprijin a micilor producători (16.08.2024 – 16.08.2027)			
Denumire indicator de produs/ de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG perioada de la lansare până la data raportării (17 luni)	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
- Numărul activităților de mediatizare offline și online	6	3	50%
- Numărul de persoane consultate cu privire la oportunitățile Programului	500	220	44%
- Numărul antreprenorilor instruiți, dintre care cel puțin 30% femei, în cadrul cursurilor de formare antreprenorială pe diverse tematici, inclusiv în domeniul utilizării practicilor sustenabile în activitatea întreprinderii	300	-	-
	30%	-	-
- Numărul de întreprinderi finanțate	100	51 (50)	51%
• finanțate din Bugetul de Stat	100	44 (43)	44%
• finanțate din surse externe	-	7	-
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		- 1	
- Suma grantului aprobată, din care:	54,0	18,46 (18,41)	34%
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	54,0	15,81 (15,76)	29%
• din surse externe (mil. MDL)	-	2,65	-
Indicatori de rezultat:			
- Ponderea antreprenorilor instruiți care vor aplica la Program	60%	-	-
- Numărul întreprinderi finanțate vor fi gestionate de către femei, cel puțin	30	-	-
- Ponderea beneficiarilor care vor înregistra o creștere a venitului din vânzări cu minimum 10% anual, peste 12 luni după transferul ultimei tranșe a suportului financiar, cel puțin	50%	-	-
- Ponderea companiilor finanțate care vor aplica elemente inovative și de dezvoltare durabilă	10%	-	-
- Numărul locurilor de muncă menținute până în anul 2027, cel puțin	100	135	135%
- Numărul locurilor de muncă nou create până în anul 2027, cel puțin	50	176	352%
- Volumul de investiții realizat de către beneficiarii Programului – în creștere cu circa 73.000.000 lei până în anul 2027, (mil. MDL)	73,0	30,9	42%

Sursa: Calcule IP ODA

Programul de sprijin al micilor producători se află într-o etapă intermediară de implementare, fiind parcursă o perioadă de aproximativ **17 luni din totalul de 36 de luni** prevăzute. În acest context, indicatorii realizați reflectă o evoluție graduală, specifică unui instrument relativ nou, orientat către un segment de beneficiari care necesită atât finanțare, cât și ghidare, instruire și suport în structurarea afacerilor.

În anul curent, bugetul programului a fost suplimentat cu **2,7 mil. MDL** în baza acordului de grant dintre IP ODA și GIZ, în cadrul Programului „EU4Moldova: Comunități Locale”, finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul Germaniei și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova. Această contribuție a consolidat resursele disponibile pentru implementarea activităților programului și a contribuit la extinderea intervențiilor, în special în sprijinul beneficiarilor din mediul rural.

Un element important al Programului, îl reprezintă dezvoltarea componentei de formare antreprenorială prin *Acceleratorul „Mici Producători”*, conceput ca mecanism practic de pregătire a beneficiarilor aflați la etapa

de lansare sau dezvoltare. Acesta este orientat spre consolidarea capacităților de planificare strategică, optimizarea proceselor operaționale, îmbunătățirea lanțului valoric și creșterea competitivității produselor locale. Această componentă este deosebit de relevantă, deoarece răspunde unei nevoi reale de pregătire a micilor producători înainte de realizarea investițiilor, reducând riscul finanțării unor proiecte insuficient fundamentate.

Acceleratorul are ca scop acordarea unui suport practic producătorilor locali sau persoanelor eligibile conform HG nr. 531/2024, care dețin deja un produs minim viabil (MVP) și intenționează să îl scaleze.

Pe componenta de finanțare, Programul înregistrează un progres relevant pentru etapa actuală. Au fost aprobate spre finanțare **51 de întreprinderi**, respectiv **50 după excluderea contractului rezoluționat**, ceea ce reprezintă **51%** din ținta totală de 100 de întreprinderi. Din totalul proiectelor aprobate, **44** au fost finanțate din bugetul de stat, iar **7** din surse externe, inclusiv prin contribuția suplimentară oferită de GIZ în cadrul Programului „EU4Moldova: Comunități Locale”.

Totodată, indicatorii de rezultat încep să evidențieze primele efecte pozitive, în special în ceea ce privește crearea și menținerea locurilor de muncă, însă impactul complet al programului va putea fi evaluat în etapele ulterioare de implementare.

Per ansamblu, progresul înregistrat este unul pozitiv și coerent cu faza actuală a programului, urmând ca efectele economice și structurale să se consolideze pe măsura maturizării intervențiilor.

1.11. Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții

Implementarea Programului de promovare a agenților economici la târguri și expoziții este reglementată prin Regulamentul Programului de promovare a participării agenților economici la târguri și expoziții, aprobat de Consiliul IP ODA prin Procesul-verbal din data de 03.10.2022. Regulamentul stabilește cadrul general de funcționare, principiile de acordare a sprijinului financiar nerambursabil, condițiile de eligibilitate, precum și mecanismele de implementare a Programului.

În conformitate cu prevederile acestuia, sprijinul financiar este acordat sub formă de subvenționare parțială a cheltuielilor aferente participării la târguri și expoziții, atât fizice, cât și virtuale, după cum urmează:

- ✓ pentru participarea la târguri și expoziții naționale off-line, solicitanții eligibili pot beneficia de:
 - compensarea integrală a taxei de înregistrare, în limita a **3.000 lei**;
 - acoperirea a 50% din costul chiriei spațiului expozițional contractat, în limita a **5.000 lei** per eveniment;
 - valoarea maximă a sprijinului per expoziție/târg off-line este de **8.000 lei**;
- ✓ pentru participarea la expoziții virtuale, solicitanții eligibili pot beneficia de:
 - compensarea integrală a taxei de înregistrare, în limita a **2.000 lei**;
- ✓ suma totală maximă ce poate fi acordată unui beneficiar în decursul unui an de gestiune este de **16.000 lei**, în limita bugetului disponibil.

Implementarea și administrarea Programului includ selecția expozițiilor/târgurilor ce urmează a fi subvenționate, examinarea dosarelor depuse de solicitanți, acordarea sprijinului financiar și asigurarea transparenței procesului de subvenționare.

Sprijinul financiar acordat prin Program este încadrat ca schemă de ajutor de minimis, întrucât respectă prevederile legale în vigoare privind ajutorul de stat și este acordat în limita bugetului anual aprobat.

Informația privind companiile subvenționate, în perioada de raportare, se prezintă în Tabelul nr. 26.

Tabelul nr. 26

Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții						
Indicatori		Anul 2025				
		T:1	T:2	T:3	T:4	TOTAL
Subvenții acordate	(Nr.)	78	48	25	46	197
Suma subvenții	(mii MDL)	442,0	286,34	104,23	218,60	1.051,2

Sursa: Calcule IP ODA

Analiza datelor evidențiază o distribuție relativ echilibrată a intervențiilor pe parcursul anului, cu o intensitate mai mare a activității în trimestrul I, când au fost acordate 78 subvenții, reprezentând aproximativ 40% din totalul anual. Această dinamică reflectă sezonabilitatea participării la evenimente expoziționale, în special în contextul organizării principalelor târguri din prima parte a anului.

Pe parcursul anului 2025, Programul a susținut **197** agenți economici, depășind ținta planificată de 160 beneficiari cu o valoare totală a subvențiilor de **1.051,2 mii MDL**, ceea ce indică un grad ridicat de accesare și interes din partea mediului de afaceri. Rezultatele obținute confirmă relevanța mecanismului de subvenționare în sprijinirea internaționalizării și promovării produselor autohtone, precum și în consolidarea vizibilității acestora pe piețele interne și externe.

Variabilitatea în distribuția subvențiilor pe parcursul anului 2025 este determinată de o serie de factori operaționali și contextuali care au influențat modul de participare al agenților economici la târguri și expoziții. În primul rând, s-a constatat o diversificare a tipului de participare, unii expozanți optând pentru spații expoziționale extinse, ceea ce a determinat creșterea valorii medii a sprijinului per beneficiar și, implicit, ajustarea numărului total de subvenții acordate. În al doilea rând, în anumite regiuni, implicarea autorităților publice locale, inclusiv a consiliilor raionale, prin finanțarea integrală a participării agenților economici locali la unele evenimente expoziționale, a contribuit la reducerea numărului de solicitări adresate IP ODA. Aceste evoluții reflectă o complementaritate a surselor de finanțare și o adaptare a mecanismului de sprijin la dinamica reală a pieței.

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost acordate subvenții pentru participanții la o serie de expoziții relevante, precum: „*Fabricat în Moldova*”, „*Moldconstruct*”, „*Moldagrotech (Spring și Autumn)*”, „*Moldenergy*”, „*Food & Drinks*”, „*Packaging. Depot*”, „*Tourism & Travel*”, „*Expo Mobila*”, precum și la expoziții internaționale de promovare a Republicii Moldova la Iași, Brașov și Baia Mare.

Aceste evenimente au reprezentat platforme importante pentru promovarea produselor și serviciilor autohtone, facilitarea accesului pe piețe noi, precum și consolidarea parteneriatelor comerciale, ceea ce reflectă o implicare semnificativă a mediului de afaceri în activități de promovare și internaționalizare.

Participarea agenților economici la aceste târguri și expoziții a contribuit la creșterea vizibilității brandurilor autohtone, la diversificarea canalelor de vânzare și la sporirea competitivității acestora atât pe piața internă, cât și pe piețele externe, consolidând astfel rolul Programului ca instrument eficient de susținere a dezvoltării afacerilor.

❖ Analiza progresului general

Având ca scop susținerea și promovarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, prin rambursarea parțială a cheltuielilor eligibile de participare a agenților economici în cadrul expozițiilor/târgurilor la nivel național, regional și internațional, observăm următoarele rezultate, pentru anii 2023-2025 (*Tabelul nr. 27*).

Tabelul nr. 27

Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții (continuu)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform Regulamentului	Valoarea indicatorilor perioada de implementare 2023-2025	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat perioada a.2023 până la data raportării	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
Numărul agenților economici subvenționați anual	664	734	111%
Valoarea totală a subvențiilor oferite (mil. MDL)	3,2	3,6	113%

Sursa: Calcule IP ODA

Pe perioada 2023–2025, Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții și-a demonstrat eficiența și relevanța, depășind țintele stabilite pentru principalii indicatori. Astfel, numărul agenților economici subvenționați anual a fost **734**, depășind ținta inițială de 664 agenți cu 11%, iar valoarea totală a subvențiilor acordate a ajuns la **3,6 mil. MDL**, depășind obiectivul de 3,2 mil. MDL cu 13%.

Rezultatele reflectă o implementare eficientă și bine gestionată a Programului, demonstrând atât capacitatea administrativă a IP ODA de a derula un mecanism de sprijin cu impact direct, cât și receptivitatea ridicată a mediului antreprenorial.

Succesul programului evidențiază rolul esențial al IMM-urilor în economia națională și subliniază importanța susținerii financiare pentru participarea la târguri și expoziții. Aceste evenimente reprezintă oportunități-cheie pentru promovarea produselor și serviciilor pe piețele interne și internaționale, iar programele de subvenționare facilitează accesul IMM-urilor la aceste piețe și contribuie la creșterea vizibilității și competitivității acestora.

Per ansamblu, rezultatele indică o implementare eficientă, sustenabilă și cu impact economic semnificativ, consolidând rolul Programului ca instrument strategic de sprijin pentru dezvoltarea și promovarea antreprenoriatului autohton.

1.12. Mecanismul de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual

Mecanismul de compensare a cheltuielilor unităților implicate în învățământul dual este implementat de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (IP ODA) în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 97/2023. Acest instrument are rolul de a sprijini financiar agenții economici participanți la sistemul dual, contribuind la acoperirea parțială a cheltuielilor suportate în procesul de instruire practică a ucenicilor și la stimularea implicării acestora în formarea profesională a viitoarei forțe de muncă.

În Republica Moldova, învățământul dual este organizat în baza Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual și a actelor normative elaborate de Ministerul Educației și Cercetării.

În conformitate cu cadrul normativ, învățământul dual prezintă următoarele caracteristici specifice:

- este organizat la inițiativa agenților economici interesați, în calitate de potențiali angajatori, sau a instituțiilor de învățământ profesional tehnic;
- asigură instruirea practică sub responsabilitatea agentului economic, în condiții reale de muncă, cu achitarea lunară a salariului de ucenicie;
- implică participarea agentului economic în procesul de evaluare și certificare a competențelor ucenicului.

Responsabilitățile de instruire și formare sunt partajate între cei doi parteneri duali – compania (care asigură locul de muncă și instruirea practică) și instituția de învățământ profesional tehnic. Aproximativ 30% din durata programului de instruire se desfășoară în cadrul instituției de învățământ, iar circa 70% are loc la agentul economic, ceea ce reflectă orientarea pronunțată spre formarea practică, în condiții reale de muncă. Activitatea de suport și monitorizare a sistemului de învățământ dual este realizată de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

În vederea eficientizării implementării Hotărârii Guvernului nr. 97/2023, în primul semestru al anului 2025 a fost revizuit setul de proceduri interne, actualizate formularele de aplicare și elaborat Manualul operațional al instrumentului. Totodată, a fost realizat un ghid video menit să faciliteze depunerea online a dosarelor de către unitățile de învățământ dual.

Concomitent, au fost operate modificări la Hotărârea Guvernului nr. 97/2023, care au extins și clarificat spectrul cheltuielilor eligibile pentru compensare, după cum urmează:

1. Remunerația ucenicilor – plafonată la nivelul salariului minim pe economie;
2. Salariul maestrului-instructor – condiționat de încadrarea legală conform Legii nr. 110/2022;
3. Cheltuielile aferente serviciilor prestate de CCI RM – vizând sprijinul logistic și metodologic;
4. Instruirea psihopedagogică a maiștrilor – pentru creșterea calității formării profesionale.

Aceste ajustări contribuie la profesionalizarea mecanismului de compensare și reflectă o abordare integrată, adaptată nevoilor reale ale formării duale.

Totodată, termenul de depunere a dosarelor a fost extins, noul interval fiind 20 iulie – 10 septembrie, oferind un plus de flexibilitate atât întreprinderilor, cât și personalului IP ODA implicat în procesarea cererilor, contribuind la creșterea gradului de accesare a instrumentului.

❖ *Analiza progresului general*

În scopul creării unui mediu favorabil pentru unitățile economice în vederea realizării învățământului dual, sesizăm rezultatele după cum urmează, *Tabelul nr.28.*

Tabelul nr. 28

Mecanismul de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual (continuu)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform Planului de acțiuni ODA perioada de implementare (anul 2025)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat HG perioada la data raportării (anul 2025)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
Nr. unităților care au beneficiat de compensare a cheltuielilor	45	80	178%
Nr. elevilor pentru care au fost compensate cheltuielile	1.200	1.314	110%
Suma compensațiilor oferite unităților din învățământ dual (mil. MDL)	10,0	11,74	117,4%

Sursa: Calcule IP ODA

Analiza progresului mecanismului de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual evidențiază o performanță pentru toți indicatorii monitorizați, ceea ce sugerează atât un interes crescut din partea mediului economic, cât și o funcționalitate eficientă a instrumentului de sprijin.

În primul rând, numărul unităților beneficiare a atins **80**, comparativ cu o țintă planificată de **45**, ceea ce reprezintă un grad de realizare de **178%**. Această depășire semnificativă indică o deschidere tot mai mare a agenților economici față de modelul de învățământ dual și o capacitate sporită a mecanismului de a răspunde cererii existente. Practic, instrumentul nu doar că a fost utilizat conform așteptărilor, ci a generat un efect de atracție mai mare decât cel anticipat.

În al doilea rând, numărul elevilor pentru care au fost compensate cheltuielile a ajuns la **1.314**, depășind ținta de 1.200 (**110%**). Această evoluție confirmă extinderea participării în sistemul dual și sugerează o consolidare a relației dintre instituțiile de învățământ și mediul de afaceri, cu impact direct asupra formării competențelor profesionale relevante pentru piața muncii.

Rezultatele obținute demonstrează că mecanismul de compensare a funcționat eficient și a răspuns necesităților reale ale sistemului de învățământ dual. Depășirea tuturor indicatorilor relevă o dinamică pozitivă a acestui domeniu, caracterizată prin extinderea participării, creșterea interesului din partea agenților economici și utilizarea eficientă a investițiilor publice în formarea profesională.

În Tabelul nr. 29 de mai jos sunt prezentate informații detaliate privind programele de grant administrate, incluzând principalii indicatori realizați pe parcursul celor patru trimestre ale anului 2025, precum numărul de beneficiari, volumul granturilor aprobate și investițiile mobilizate în economie.

Informația dezagregată pe programe, cu privire la principalii indicatori atinși, anul 2025

Tabelul nr. 29

Denumirea programului	Proiecte investiționale evaluate					Proiecte investiționale aprobate spre finanțare					Suma totală a grantului aprobată					Volumul investițiilor în economie				
	(Nr.)					(Nr.)					(mil. MDL)					(mil. MDL)				
	T:1	T:2	T:3	T:4	Total	T:1	T:2	T:3	T:4	Total	T:1	T:2	T:3	T:4	Total	T:1	T:2	T:3	T:4	Total
1. Programul START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă	15	72	-	-	87	8	55	-	-	63	1,34	9,20	-	-	10,54	2,31	16,21	-	-	18,52
2. Programul de susținere a antreprenoriatului feminin	63	72	62	108	305	40	60	48	85	233	14,99	18,06	10,70	25,12	68,87	27,96	30,42	15,71	37,50	111,59
3. Programul de atragere a remitențelor „PARE 1+2”	18	21	90	-	129	10	15	65	-	90	3,73	3,80	16,46	-	23,99	8,59	8,23	38,65	-	55,47
4. Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului	0	41	6	6	53	0	31	4	4	39	0,00	8,44	1,06	1,48	10,98	0,0	18,66	2,53	2,95	24,14
5. Programul de Ecologizare a IMM	6	9	20	41	76	2	8	8	28	46	0,78	2,29	2,00	9,93	15,00	1,26	4,86	4,34	18,16	28,62
6. Programul de Transformare Digitală a IMM	55	-	-	-	55	46	0	-	-	46	12,28	0,00	-	-	12,28	20,78	0,0	-	-	20,78
- <i>Creștem IMM</i> (componenta tranziție digitală)	-	-	-	4	4	-	-	-	3	3	-	-	-	0,66	0,66	-	-	-	1,64	1,64
7. Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Start-upurilor Tehnologice	-	-	-	32	32	-	-	-	9	9	-	-	-	3,51	3,51	-	-	-	5,00	5,00
8. Programul de retehnologizare și eficiență energetică a IMM	73	95	2	-	170	52	66	1	-	119	43,56	46,29	0,89	-	90,74	100,41	106,89	2,06	-	209,36
- <i>Creștem IMM</i> (componenta modernizare tehnologică)	-	-	-	12	12	-	-	-	10	10	-	-	-	2,38	2,38	-	-	-	7,97	7,97
9. Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice	4	2	104	67	177	3	1	69	38	111	1,49	0,45	53,05	37,65	92,64	4,33	1,07	84,12	55,60	145,12
10. Programul de sprijin al micilor producători	1	9	43	17	70	0	8	25	8	41	0,00	2,79	9,09	2,94	14,82	0,0	4,55	15,32	4,73	24,61
TOTAL	235	321	327	287	1.170	161	244	220	185	810	78,17	91,32	93,25	83,67	346,41	165,64	190,89	162,73	133,55	652,82

Sursa: Calcule IP ODA

❖ Analiza dosarelor

Analiza dosarelor de finanțare reflectă capacitatea operațională a IP ODA de a gestiona fluxul de cereri depuse în cadrul programelor de suport, de la etapa de verificare a conformității și eligibilității până la evaluarea pre-finanțare și examinarea în cadrul Comitetului de Finanțare și Risc. În anul 2025, acest proces s-a desfășurat într-un context de volum ridicat al aplicațiilor, integrare a unor programe în instrumentul unificat „CREȘTEM IMM” și procesare concomitentă a dosarelor depuse în perioada curentă și a stocului reportat din anul precedent.

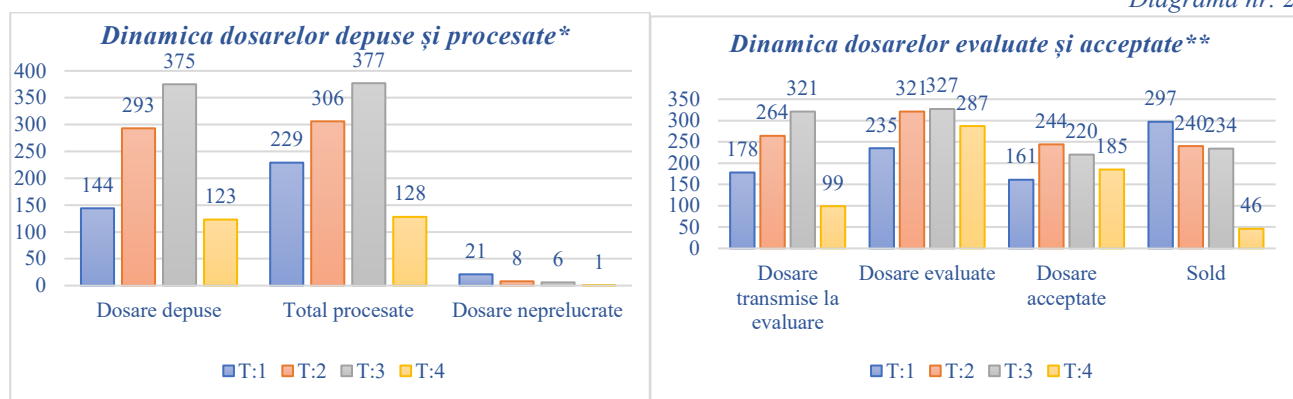
Pe parcursul anului 2025, IP ODA a gestionat **10 programe de suport**, care acoperă etape diferite de dezvoltare antreprenorială, de la lansarea afacerii până la modernizare, digitalizare, internaționalizare și extindere pe piețe externe.

Apelurile de depunere a cererilor de finanțare au fost lansate pentru toate cele 10 programe gestionate. Pentru 7 programe, apelurile au fost deschise în mod direct, iar pentru celelalte 3 programe: *Programul de transformare digitală a IMM-urilor*, *Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM-urilor* și *Programul de ecologizare a IMM*, lansarea apelurilor a avut loc ulterior aprobării **Instrumentului de susținere financiară nerambursabilă destinat dezvoltării IMM-urilor – „CREȘTEM IMM”**, aprobat de Consiliul IP ODA prin PV nr. 9 din 22 septembrie 2025.

Prin intermediul acestui instrument, cele trei programe au fost integrate într-un cadru unic de finanțare, ceea ce a permis lansarea coordonată a apelurilor în luna septembrie 2025 și asigurarea unui mecanism unitar de implementare orientat spre digitalizare, re tehnologizare și ecologizare în cadrul IMM-urilor.

Dinamica dosarelor depuse, evaluate, aprobate și acceptate

Diagrama nr. 2

Sursa: Calcule IP ODA

*Sold la începutul anului – 106 dosare depuse și neprocesate

**Sold la începutul anului – 354 dosare în evaluare

I etapă – Primirea și procesarea cererilor de finanțare

Pe parcursul anului 2025, au fost depuse **935 cereri de finanțare**, la care se adaugă **106 cereri depuse în anul 2024** și reportate spre procesare în perioada de gestiune. Astfel, volumul total al dosarelor gestionate la etapa de primire și procesare a constituit **1.041 cereri**.

Din totalul acestora, **1.040 dosare au fost procesate**, iar **1 dosar a rămas neprelucrat** la finele perioadei de raportare.

Astfel, în urma etapei de verificare a conformității și eligibilității, din cele **1.040 dosare procesate**, **862 dosare au fost declarate eligibile** și transmise spre evaluarea de oportunitate, iar **178 dosare au fost respinse** pe criterii de neeligibilitate.

II etapă – Evaluarea de oportunitate a finanțării

La cele **1.040 dosare procesate** în anul 2025 se adaugă **354 dosare aflate în evaluare** la începutul anului, reportate din anul 2024. Astfel, volumul total al dosarelor gestionate în fluxul operațional al anului 2025 a constituit **1.394 dosare**. Din acest total, **46 dosare au rămas în proces de evaluare** la finele perioadei de raportare, ceea ce înseamnă că **1.348 dosare au fost procesate și/sau evaluate pe parcursul anului 2025**, fie la etapa de conformitate și eligibilitate, fie la etapa de oportunitate a finanțării.

III etapă – Examinarea în cadrul Comitetului de Finanțare și Risc

La etapa de evaluare a oportunității finanțării, au fost gestionate **1.216 dosare**, formate din **862 dosare declarate eligibile în anul 2025** și **354 dosare reportate din anul precedent**. Din acest total, **46 dosare au rămas în proces de evaluare** la sfârșitul perioadei de raportare, iar **1.170 dosare au fost evaluate din perspectiva oportunității finanțării** și transmise spre examinare în cadrul ședințelor Comitetului de Finanțare și Risc.

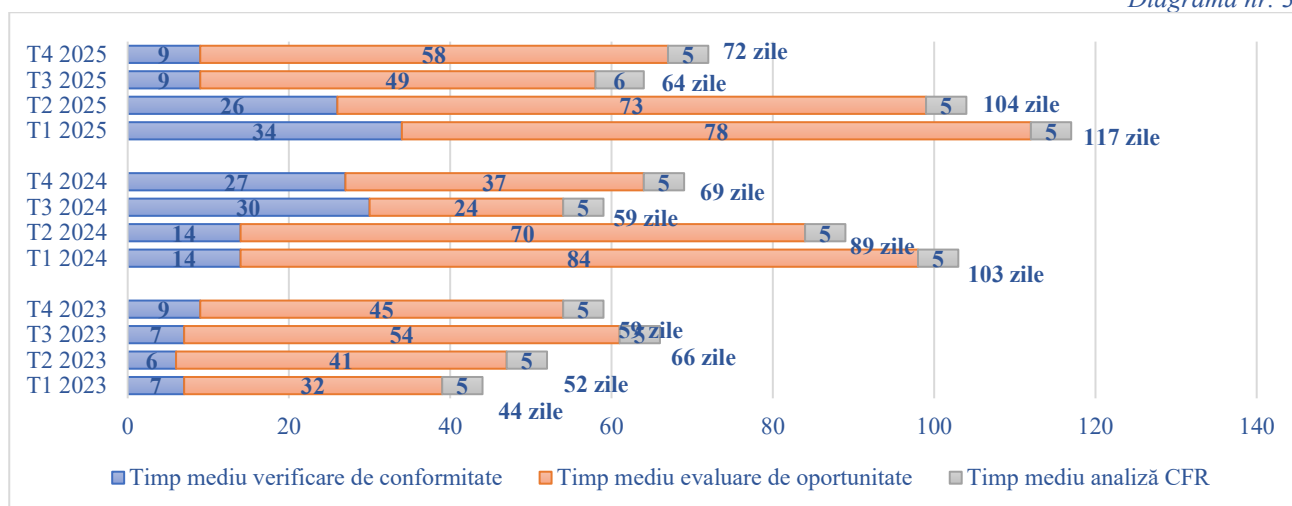
Astfel, în perioada de raportare, Comitetul de Finanțare și Risc a avut o activitate intensă, fiind organizate în total **30 de ședințe**. Dintre acestea, în cadrul a **23 de ședințe** au fost **1.156 dosare** propuse spre finanțare, inclusiv dosare reexamine (10). În urma examinării, au fost aprobate **810 proiecte investiționale**, ceea ce confirmă rolul CFR în asigurarea procesului decizional aferent finanțării proiectelor. În aceeași perioadă, **24 solicitanți** și-au retras dosarele în etapa de evaluare urmare a unor schimbări survenite în activitatea lor economică.

- T:1 au fost desfășurate 5 ședințe ale CFR în cadrul cărora s-au examinat 229 dosare
- T:2 au fost desfășurate 7 ședințe ale CFR, unde s-au examinat 313 dosare
- T:3 au fost desfășurate 6 ședințe ale CFR, unde s-au examinat 327 dosare
- T:4 au fost desfășurate 5 ședințe ale CFR, unde s-au examinat 287 dosare

Timpul mediu de așteptare de la data depunerii dosarului până la comunicarea deciziei a constituit **79 zile lucrătoare**, ceea ce echivalează, în medie, cu aproximativ **3,5 luni calendaristice**. Acest indicator reflectă durata cumulativă a etapelor de verificare a conformității, evaluare pre-finanțare și examinare în cadrul CFR. Evoluția acestui indicator poate fi văzută în *Diagrama nr. 3* de mai jos.

Timpul mediu de așteptare al solicitanților de la aplicare până la luarea unei decizii privind dosarul depus, zile lucrătoare

Diagrama nr. 3

Sursa: Calcule IP ODA

Datele dezagregate pe fiecare program pot fi găsite în *Tabelul nr. 30*.

Timpul mediu de așteptare dezagregat pe etape de evaluare și Programe de grant

Tabelul nr. 30

Programe de grant	Număr de dosare				Timp mediu în lucru Secția primire-procesare (zile lucrătoare)				Timp mediu Direcția evaluare (zile lucrătoare)				Timp mediu total până la decizia CFR (zile lucrătoare)			
	T:1	T:2	T:3	T:4	T:1	T:2	T:3	T:4	T:1	T:2	T:3	T:4	T:1	T:2	T:3	T:4
1. Programul „Start pentru Tineri”	15	72	-	-	12	9	-	-	80	57	-	-	97	71	-	-
2. Programul „PARE 1+2”	18	21	90	-	32	32	11	-	87	62	32	-	124	99	49	-
3. Programul Antreprenoriatului Femin	63	72	62	108	33	20	12	10	114	74	78	79	152	99	90	94
4. Programul micii producători	1	9	43	17	3	5	5	7	65	11	80	84	74	23	90	96
5. Programul inovații digitale și start-upuri tehnologice	-	-	-	32	-	-	-	22	-	-	-	45	-	-	-	72
6. Programul de transformare digitală a IMM	55	-	-	-	46	-	-	-	47	-	-	-	100	-	-	-

7. Programul de ecologizare	6	9	20	41	6	6	5	7	32	56	59	41	43	67	70	53
8. Programul de sprijin în turism a IMM	-	41	6	6	-	28	10	6	-	34	39	74	-	68	55	89
9. Programul de rețehnogizare și eficiență energetică	73	95	2	-	36	46	49	-	70	109	132	-	111	160	197	-
10. Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrare în lanțurile valorice (Internaționalizare)	4	2	104	67	4	3	4	5	34	64	32	35	43	72	42	45
11. CREȘTEM IMM	-	-	-	16	-	-	-	5	-	-	-	45	-	-	-	55
Total evaluate	235	321	327	287	34	26	8	9	78	72	49	59	118	103	62	73

Sursa: Calcule IP ODA

Notă: Reflectă dosarele pentru care s-a emis decizia în a. 2025 indiferent de data depunerii dosarului

Clasificarea dosarelor conform timpului mediu de așteptare, din data depunerii, până la luarea deciziei, anul 2025

Tabelul nr. 31

Intervalul de timp	Dosare evaluate în 2025	Respins de conformitate	Evaluate de oportunitate	Pondere dosare evaluate	Sold dosare în evaluare la data de 31.12.2025	Pondere dosare în evaluare
până la 3 luni	559	167	392	42%	15	32%
4 -6 luni	573	11	562	42%	32	68%
7 - 8 luni	142	0	74	11%	-	-
peste 8 luni	74	0	142	5%	-	-
Total	1.348	178	1.170	100%	47	100%

Sursa: Calcule IP ODA

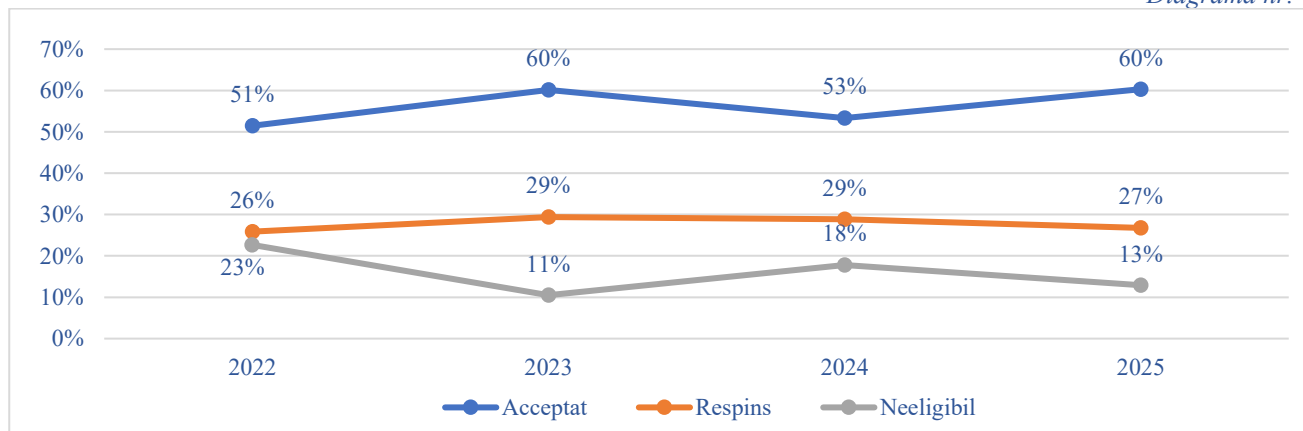
Creșterea timpului mediu de așteptare a fost cauzată de:

- depunerea unui număr mare de cereri de finanțare concomitent într-o perioadă scurtă de timp, pentru procesarea cărora nu au fost suficiente resurse umane;
- epuizarea bugetului alocat pentru anul 2024 pentru unele Programe. Satisfacerea cererilor colectate fiind posibilă după realocarea resurselor suplimentare din bugetul de stat la sfârșitul lunii decembrie, precum și din resursele alocate pentru anul 2025;
- lipsa de angajați antrenați în procesul de evaluare.

Diminuarea perioadei de așteptare ale solicitanților este unul din obiectivele urmărite de către IP ODA. În acest scop urmează a fi revizuită și optimizată procedura de evaluare a dosarelor prin digitalizarea proceselor.

Rata de acceptare a dosarelor în cadrul programelor/ instrumentelor de susținere (conform datei deciziei finale)

Diagrama nr. 4

Sursa: Calcule IP ODA

*aspect de oportunitate a finanțării – evaluarea dosarelor sub aspect de corespundere a proiectului investițional cu obiectivul programului în scopul atingerii indicatorilor de rezultat.

Comparativ cu anul 2024, în anul 2025 se observă o creștere a ratei de acceptare, de la 53% la 60%, ceea ce reprezintă un avans de aproximativ 7 puncte procentuale.

Creșterea ratei de acceptare în anul 2025 marchează o revenire după diminuarea înregistrată în anul 2024 și readuce indicatorul la un nivel apropiat de cel consemnat în anul 2023. Creșterea din 2025 indică:

- o îmbunătățire a calității proiectelor depuse;
- o mai bună aliniere a aplicațiilor la cerințele programelor;
- posibile ajustări eficiente ale mecanismelor de evaluare și implementare.

Totodată, rata de acceptare de 60% arată că, deși majoritatea dosarelor examinate au întrunit condițiile necesare pentru aprobare, o parte relevantă a aplicațiilor continuă să fie respinsă la etapa de verificare sau evaluare. Acest fapt confirmă necesitatea continuării activităților de consultare, informare și suport pentru potențialii beneficiari, în vederea creșterii calității proiectelor depuse și reducerii numărului de dosare neconforme sau insuficient fundamentate.

Comparativ cu anul 2024, în anul 2025 se observă o reducere semnificativă a ponderii dosarelor neeligibile, de la 17,83% la 12,88%, ceea ce reprezintă o scădere de aproximativ 5 puncte procentuale.

Această evoluție indică o îmbunătățire clară a calității aplicațiilor depuse, sugerând că:

- aplicanții au o înțelegere mai bună a criteriilor de eligibilitate;
- procesul de informare, ghidare și consultanță a devenit mai eficient;
- documentația și cerințele programelor sunt mai bine comunicate și, posibil, mai clar structurate.

Dacă în 2024 s-a înregistrat o creștere a neeligibilității (după performanța foarte bună din 2023), anul 2025 marchează o revenire pe un trend descendent, apropiindu-se de nivelurile optime.

Rezultatele din anul 2025 reflectă o maturizare a procesului de aplicare și o creștere a calității dosarelor depuse, contribuind la eficientizarea întregului mecanism de evaluare și la reducerea volumului de aplicații neconforme.

Privind în ansamblu perioada anilor 2022–2025:

- Rata medie de acceptare este de **57,35%**, ceea ce reflectă un nivel bun de eficiență a instrumentelor de sprijin.
- Se observă o îmbunătățire clară a calității aplicațiilor, evidențiată prin reducerea semnificativă a dosarelor neeligibile față de anul de referință 2022.
- Anul 2025 marchează o consolidare a performanței, cu cea mai ridicată rată de acceptare și un nivel redus al neeligibilității, indicând maturizarea mecanismelor de implementare.
- Fluctuațiile din 2024 sugerează că rezultatele sunt sensibile la modificările de program, criterii sau context economic, ceea ce subliniază necesitatea unei ajustări continue a instrumentelor.
- Nivelul relativ constant al dosarelor respinse indică menținerea unui grad de competitivitate ridicat, dar și necesitatea consolidării capacității aplicanților de a elabora proiecte mai bine fundamentate.

În ansamblu, datele confirmă o evoluție pozitivă a procesului de evaluare, caracterizată prin creșterea eficienței, reducerea erorilor de eligibilitate și o mai bună aliniere între cerințele programelor și profilul beneficiarilor.

1.13. Monitorizarea beneficiarilor de grant

Monitorizarea beneficiarilor de grant începe imediat după realizarea proiectului investițional de către beneficiar, respectiv încetarea procesului de finanțare și prezentarea setului de documente confirmative privind investiția.

Perioada de monitorizare a beneficiarilor de suport financiar, variază în dependență de tipul de program de suport, astfel pentru programele de start-up și eficientizare a afacerii aceasta durează 24 luni, iar pentru programele de dezvoltare a afacerii, perioada de monitorizare durează 36 luni de la data prezentării setului complet de acte privind utilizarea resurselor financiare.

Monitorizarea se realizează în trei etape:

1. Monitorizarea post-finanțare – prevede vizita la locul desfășurării afacerii în primele 12 luni ale perioadei de monitorizare și are drept scop confirmarea gradului de realizare a investiției, precum și realitatea, legalitatea și existența operațiunilor economico-financiare. În baza activităților de monitorizare se întocmește Fișa de monitorizare post-finanțare, semnată de angajatul subdiviziunii, care va fi inclusă în

dosarul de finanțare, în original. Fișa de monitorizare post-finanțare este însoțită de probe privind existența bunurilor și descifrarea conturilor analitice și sintetice care reflectă luarea la evidență contabilă a articolelor de investiții achiziționate din cadrul Programului.

2. Monitorizarea finală - prevede vizita la locul desfășurării afacerii în termen de până la 6 luni după expirarea perioadei de monitorizare și presupune evaluarea realizării obligațiilor asumate în cadrul contractului de finanțare, inclusiv atingerea indicatorilor de rezultat. Pentru o evaluare cât mai eficientă, monitorizarea finală va include analiza de rapoarte financiare, dări de seamă fiscale, extrase din registru de evidență a persoanelor juridice, precum și alte acte relevante. În baza activităților de monitorizare se întocmește Fișa de monitorizare finală. Aceasta este însoțită de probe privind existența bunurilor și includerea acestora în evidența contabilă.
3. Monitorizarea din oficiu – prevede monitorizarea sistematică a beneficiarilor Programului prin colectarea informației din rapoartele de progres prezentate de beneficiar, cu privire la modul de implementare a proiectelor investiționale, precum și contribuția acestuia la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat ai Programului. Monitorizarea din oficiu se aplică tuturor beneficiarilor Programului.

În perioada anului 2025, au fost efectuate **1.021** vizite de monitorizare la locul desfășurării activității beneficiarilor, dintre care *639 vizite post-finanțare*, *381 vizite finale* și *1 vizită pre-finanțare* (Tabelul nr. 32).

Informația dezagregată pe programe privind monitorizarea beneficiarilor de grant, Nr.

Tabelul nr. 32

Denumirea programului	T:1		T:2		T:3		T:4		Total	
	Vizite post-finanțare	Vizite finale	Vizite post-finanțare	Vizite finale	Vizite post-finanțare	Vizite finale	Vizite post-finanțare	Vizite finale	Vizite post-finanțare	Vizite finale
Programul „Femei în Afaceri”	0	16	0	10	0	0	0	0	0	26
Programul de susținere a Antreprenorialului Feminin	0	0	5	0	14	0	39	0	58	0
Programul „PARE 1+2”	24	22	19	13	26	19	12	34	81	88
Programul START pentru Tineri	20	27	16	53	25	81	18	40	79	201
Programul de transformare digitală a IMM	21	0	26	0	30	0	28	5	105	5
Instrumentul de Digitalizare a IMM	1	1	0	1	1	0	1	0	3	2
Programul de Ecologizare a IMM	4	18	5	17	12	6	15	12	36	53
Programul de re tehnologizare IMM	66	0	59	0	41	0	40	2	206	2
Programul de Internaționalizare a IMM	6	0	7	1	3	2	0	1	17	4
Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Start-upurilor Tehnologice	7	0	3	0	5	0	1	0	16	0
Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului	5	0	5	0	11	0	11	0	32	0
Programul de sprijin al micilor producători	0	0	0	0	1	0	6	0	7	0
Total	154	84	145	95	169	108	171	94	640	381
TOTAL	238		240		277		265		1.021	

Sursa: Calcule IP ODA

❖ Monitorizare Post-finanțare

Cu referire la vizitele de monitorizare post-finanțare, precizăm că antreprenorii la care s-au efectuat aceste vizite pe parcursul anului 2025, au beneficiat de suportul financiar nerambursabil pe parcursul anilor 2023-2024.

Informația dezagregată pe programe cu privire la *vizitele de monitorizare post-finanțare* pentru anul 2025, este prezentată în *Tabelul nr. 33*.

Informația cu privire la vizitele de monitorizare Post-finanțare, anul 2025
(efectuate în primele 12 luni ale perioadei de monitorizare)

Tabelul nr. 33

Denumirea programului	Vizite efectuate (Nr.)		Valoarea proiectului (mil. MDL)				Suma grantului (mil. MDL)				Angajați (Nr.)					
	S:1	S:2	S:1	S:2	S:1	S:2	S:1	S:2	S:1	S:2	S:1	S:2	S:1	S:2	S:1	S:2
Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin	5	53	2,99	29,8	2,88	29,7	1,8	16,9	1,8	16,4	48	542	57	792	58	633
Programul „PARE 1+2”	43	38	31,1	34,9	31,67	28,6	13,2	12,4	13,2	12,4	314	227	475	380	441	299
Programul START pentru Tineri	36	43	17,47	14,8	17,3	15	5,9	7,3	5,9	7,3	62	34	204	223	132	134
Programul de Transformare Digitală a IMM	47	58	19,47	24,7	19,3	25	11,8	14,5	11,8	14,2	1.274	1.316	1.525	1.742	1.435	1.284
Instrumentul de Digitalizare a IMM	1	2	0,17	0,4	0,16	0,4	0,15	0,3	0,13	0,3	2	51	5	150	1	120
Programul de ECO a IMM	9	27	9,29	15,3	9,4	14,2	3,1	7,4	3,1	7,4	95	501	129	672	140	571
Programul de rețehnologizare IMM-urilor	125	81	266,8	162,6	249,7	158,8	103,9	68,3	101,35	67,6	3.542	2.403	4.276	2.951	4.019	2.482
Programul de Internaționalizare a IMM	13	3	47,6	4,9	35,8	4,4	16,8	2,4	16,65	2	421	29	522	50	465	25
Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Start-upurilor Tehnologice	10	6	6,58	7,8	5,6	5	4,1	2,6	4	2,4	46	54	46	31	282	36
Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului	10	22	6,9	15,8	7,1	15,2	3,5	7,7	3,5	7,5	97	283	147	430	94	282
Programul de sprijin al micilor producători		7		4,3		4,2	0	2,6		2,6	0	27	0	62	0	38
TOTAL	299	340	408,5	315,3	378,18	300,5	164,3	142,4	161,4	140,1	5.901	5.467	7.386	7.483	7.067	9.904

Sursa: Calcule IP ODA

Urmare a vizitelor de monitorizare post-finanțare (639), per ansamblu observăm că, de la momentul aplicării până la momentul efectuării vizitei de monitorizare post-finanțare, programele de sprijin pentru IMM-uri au contribuit semnificativ la crearea de locuri de muncă, în special în domenii precum rețehnologizarea IMM-urilor, START pentru Tineri, PARE 1+2.

Deși există o mică diferență între numărul planificat și cel final, în general, programele au reușit să genereze un număr semnificativ de locuri de muncă, ceea ce indică un impact pozitiv asupra ocupării forței de muncă. Aceasta sugerează că per ansamblu, obiectivele legate de crearea de locuri de muncă au fost atinse într-o măsură considerabilă, iar ajustările minore între estimările inițiale și rezultatele finale sunt normale, reflectând flexibilitatea necesară într-un mediu economic în schimbare. Astfel, programele pot fi considerate eficiente în stimularea ocupării forței de muncă, cu un impact tangibil asupra economiei.

Analiza tuturor indicatorilor în faza de post-finanțare a beneficiarilor este una prematură pentru deducerea rezultatelor de implementare a proiectelor investiționale.

❖ Monitorizarea finală

Cu referire la vizitele de monitorizare finală, precizăm că antreprenorii la care s-au efectuat aceste vizite pe parcursul anului 2025, au beneficiat de suportul financiar nerambursabil pe parcursul anilor 2022-2023.

Cumulativ, pentru anul 2025 au fost realizate vizite de monitorizare finală la **381** companii, beneficiare ale 7 programe de suport pentru IMM-uri, dintre care 3 dedicate start-upurilor și 4 pentru întreprinderi în creștere. Aceste vizite demonstrează că, toate companiile monitorizate au reușit să lanseze sau să dezvolte cu succes afacerea, datorită sprijinului financiar acordat prin intermediul programelor de grant gestionate de IP ODA.

Astfel, putem concluziona că programele de suport au avut un impact pozitiv în susținerea și creșterea acestor întreprinderi.

Informația consolidată pe tipuri de indicatori și programe în cadrul a celor 381 vizite de monitorizare finală realizate pe parcursul anului 2025, este prezentată în *Tabelul nr. 34*.

Informația cu privire la vizitele de monitorizare Finală, anul 2025

Tabelul nr. 34

Denumirea programului	Perioada	Vizite efectuate (Nr.)	Valoarea proiectului (mil. MDL)		Suma grantului (mil. MDL)		Angajați (Nr.)			Cifra de afaceri (mil. MDL)		Suma plăților în buget (mil. MDL)	
			Planificat	Realizat	Aprobat	Transferat	La data aplicării	Planificat	La data monitorizării finale	Planificat	Realizat	Planificat	Realizat
Programul „Femei în Afaceri”	S:1	26	10,1	9,0	6,3	6,0	58	189	115	121,5	45,08	3,0	0,34
	S:2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programul „PARE 1+2”	S:1	35	23,6	21,71	9,3	9,0	134	245	169	100,6	133,8	3,21	0,86
	S:2	53	36,5	35,1	14,6	14,3	281	469	387	376,0	280,8	7,5	2,5
Programul START pentru Tineri	S:1	80	65,3	65,0	14,2	14,15	252	495	380	292,98	237,94	6,43	2,1
	S:2	121	123,7	125,7	20,5	20,3	549	825	715	533,9	396,2	10,1	5,4
Programul ECO IMM	S:1	35	12,3	13,0	6,0	5,9	672	1.033	799	535,6	618,83	7,45	8,5
	S:2	18	9,6	8,9	5,5	5,3	132	261	259	129,2	158,0	9,3	2,6
Programul de Internaționalizare a IMM	S:1	1	1,74	2,17	0,5	0,54	7	12	8	12,5	8,3	0,18	0,08
	S:2	3	9,7	5,7	4,3	4,3	138	152	187	175,4	198,0	1,4	0,5
Programul de rețehnologizare IMM-urilor	S:1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	S:2	2	2,9	3,0	1,4	1,4	22	34	36	24,7	48,8	2,0	1,4
Programul de Transformare Digitală a IMM	S:1	2	0,47	0,52	0,4	0,38	36	48	134	41,18	49,54	0,93	0,5
	S:2	5	1,8	1,8	1,0	1,0	54	83	90	40,0	65,7	1,6	1,0
Total S:1		179	113,5	111,4	36,7	36,0	1.159	2.022	1.605	1.104,4	1.093,5	21,2	12,38
Total S:2		202	184,2	180,2	47,3	46,6	1.176	1.824	1.674	1.279,2	1.147,5	31,9	13,4

Sursa: Calcule IP ODA

Prezentul tabel are drept scop informarea administrației cu privire la rezultatele monitorizării efectuate în cadrul vizitelor de monitorizare finală la beneficiarii care au implementat planurile de afaceri și are accent pe activitatea economică desfășurată și nivelul de conformitate fiscală reflectat prin cifra de afaceri și achitarea impozitului pe venit, în conformitate cu Situațiile financiare, SIMM24, VEN 12.

Astfel, în urma analizei datelor financiare și fiscale disponibile la 381 companii vizitate, s-au constatat următoarele:

- 175 companii au raportat cifra de afaceri și au desfășurat activitate economică generatoare de venituri, însă, pentru perioada analizată nu au înregistrat obligații de plată aferente impozitului pe venit.
- 204 companii au declarat și au achitat impozit pe venit, însă nivelul de impozitare aplicat diferă de la un agent economic la altul. Astfel, au fost identificate companii care au achitat impozitul la un nivel efectiv de 4% în timp ce altele au aplicat nivelul de 12%.
- 2 companii, nu au prezentat datele financiare, iar dosarele au fost transmise Direcției Juridice și Achiziții pentru examinare conform competențelor.

Analiza efectuată relevă existența unor diferențe semnificative între beneficiarii monitorizați în ceea ce privește contribuția la bugetul public prin impozitul pe venit.

În cazul celor 175 companii care au fost monitorizate, dar nu au achitat impozitul pe venit, situația poate fi explicată prin :

- 17 companii, nu au înregistrat venituri din vânzări, din motivele prezentate în cadrul procesului de monitorizare;
- compensarea pierderilor fiscale din perioadele precedente;
- aplicarea facilităților fiscale prevăzute de legislația în vigoare;
- existența diferențelor dintre profitul contabil și venitul impozabil;
- alte circumstanțe fiscale specifice activității economice și regimului fiscal aplicabil.

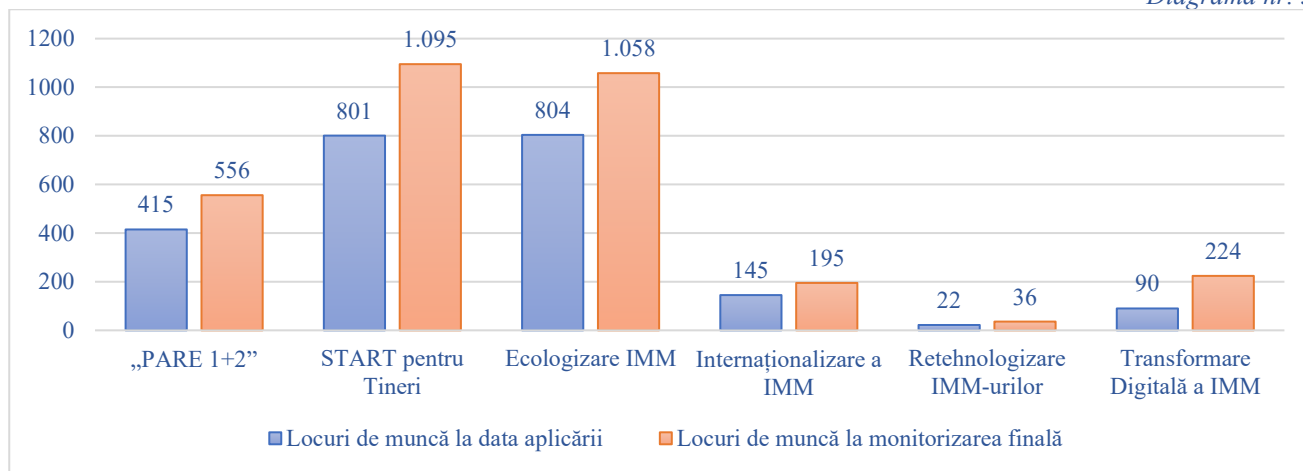
De asemenea, diferențele dintre nivelurile efective de impozitare observate în rândul celor 204 companii pot fi determinate de particularitățile activității economice desfășurate, regimul fiscal aplicabil, ajustările fiscale efectuate la calcularea venitului impozabil și utilizarea facilităților fiscale prevăzute de legislație.

În general, toate programele au avut rezultate pozitive, cele mai vizibile reușite fiind înregistrate la Programele *Ecologizarea IMM*, *„Start pentru Tineri”*, *Programul de Internaționalizare*, *Retehnologizarea IMM și Transformare Digitală*, care au avut cele mai mari valori la majoritatea indicatorilor. Aceste date sugerează că programele au contribuit semnificativ la dezvoltarea afacerilor mici și mijlocii, stimulând în același timp ocuparea forțată și contribuțiile fiscale.

Informația dezagregată pe programe cu privire la numărul locurilor de muncă la momentul aplicării la program și numărul locurilor de muncă (create și menținute), la momentul vizitei de monitorizare finale, este prezentată în *Diagrama nr. 5*.

Locuri de muncă la momentul aplicării și la momentul vizitei de monitorizare finale, anul 2025

Diagrama nr. 5

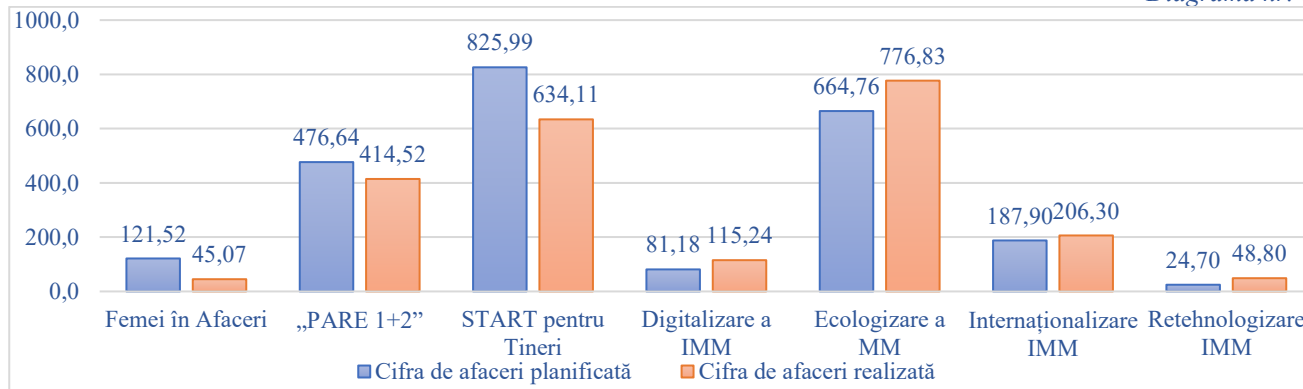
Sursa: Calcule IP ODA

Programele analizate prezintă o dinamică pozitivă, generând un număr generos de locuri de muncă suplimentare față de cele existente la momentul aplicării. Totuși, *Programul PARE 1+2*, *Programul START pentru Tineri* și *Programul de Ecologizare*, se remarcă prin o contribuție mai semnificativă.

Analiza rezultatelor activității economice a beneficiarilor programelor de suport din gestiunea IP ODA, colectate în cadrul vizitelor de monitorizare finală realizate în perioada de referință, evidențiază diferențe între cifra de afaceri planificată și cea realizată. Mai precis, se observă o ușoară diferență în performanțele economice ale acestora, ceea ce sugerează că, deși au fost depuse eforturi considerabile, obiectivele stabilite nu au fost întotdeauna atinse în totalitate *Diagrama nr. 6*.

Analiza comparativă a rezultatelor activității economice a beneficiarilor IP ODA urmare a vizitei de monitorizare finală, anul 2025, mil. MDL

Diagrama nr. 6

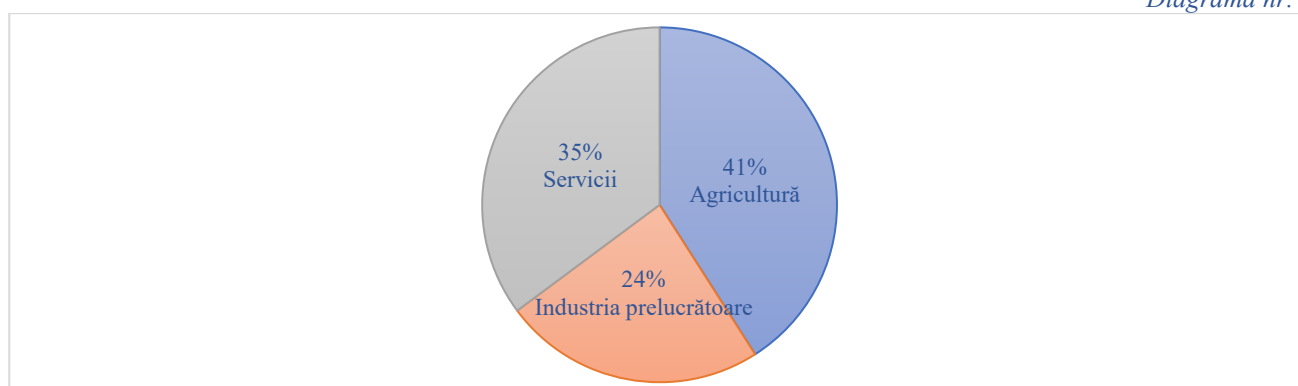
Sursa: Calcule IP ODA

În general, analiza comparativă între cifra de afaceri planificată și cea realizată, relevă o performanță mixtă în cadrul diferitelor programe. În timp ce unele programe, precum *Retehnologizarea IMM*, *Programul Ecologizare a IMM* și *Transformare digitală a IMM* și *Internaționalizarea IMM* au depășit așteptările, altele, precum, *Femei în Afaceri*, *Programul PARE 1+2* și *Programul START pentru Tineri* au înregistrat performanțe sub nivelul planificat. Aceste diferențe sugerează că unele programe au fost implementate și susținute cu succes, în timp ce altele s-au confruntat cu dificultăți în execuție sau în mobilizarea resurselor necesare. Aceste discrepanțe reflectă, de asemenea, faptul că mulți antreprenori, în special cei aflați la început de activitate, pot avea așteptări mai mari decât realitatea pieței sau nu dispun de experiența și abilitățile necesare pentru a realiza prognoze economice realiste în ceea ce privește rezultatele activității lor.

Analizând distribuția activităților pe domenii, sectorul *agricultură* reprezintă cea mai mare pondere de 48%, urmat de *servicii* cu 34% și *industria prelucrătoare* cu 18%. Acest lucru reflectă o orientare puternică spre sectorul agricultură din cadrul economiei, în timp ce serviciile și industria prelucrătoare rămân componente importante, dar cu o pondere mai mică în totalul activităților economice, *Diagrama nr. 7*.

Distribuția pe domenii de activitate, urmare a vizitei de monitorizare finală, 2025

Diagrama nr. 7

Sursa: Calcule IP ODA

Monitorizarea din oficiu

În conformitate cu Planul de acțiuni al IP ODA și Planul de Acțiuni al Direcției Monitorizare, Conformitate și Riscuri Post-finanțare pentru anul 2025, direcția a avut misiunea de a eficientiza procesul de monitorizare a implementării Programelor de suport financiar nerambursabil și accesul la finanțare.

Astfel, prezenta informație este elaborată, pentru prezentarea situației generale a rapoartelor de progres recepționate și principalelor constatări rezultate în urma analizei acestora.

Scopul prezentei informații, constă în prezentarea unei analize preliminare a rapoartelor de progres recepționate de la beneficiarii de finanțare nerambursabilă în regim de testare, în vederea evaluării funcționalității acestui instrument ca mecanism de monitorizare, a gradului de aliniere a informațiilor furnizate cu obiectivele și indicatorii proiectelor finanțate, precum și a capacității instituționale de colectare, analiză și utilizare a datelor raportate pentru fundamentarea proceselor decizionale și a eventualelor ajustări ale cadrului de monitorizare pe termen mediu și lung.

În perioada de raportare analizată, 01.08.2025 - 31.12.2025, Direcția Monitorizare, Conformitate și Riscuri Post-Finanțarea a întreprins următoarele acțiuni pentru eficientizarea procesului de monitorizare:

- La 01.07.2025 - 15.07.2025, a fost elaborat modelul Raportului de Progres și coordonat cu vice-directorul de ramură, pentru a fi expediat către beneficiari.
- La 15.07.2025, modelul de Raport de Progres a fost expediat către SSSIT, pentru a fi adaptat digital sub formă de link, ca ulterior să fie accesat de beneficiarii finanțării nerambursabile.
- La 30.07.2025, a fost elaborat și aprobat, mesajul, care urma să fie expediat către beneficiari, cu solicitarea de a accesa link-ul expediat în mesaj și de a completa Raportul de Progres.
- La 04.08.2026, SSSIT, a expediat către 100 beneficiari mesaj la poșta electronică și link de completare a Raportului de progres, termenul solicitat de completare a fost 14 zile calendaristice din momentul recepționării mesajului. De menționat, că în termenul indicat, au completat doar 29 companii.

- Ulterior, la 25.08.2025, după expirarea termenului stabilit, mesajul a fost retransmis, către companiile care nu au completat raportul, precum și către alte 317 companii noi.
- De constatat, faptul că până la 30.11.2025, Raportul de progres a fost completat de 174 companii din numărul total de 417, iar 243 companii nu au completat Raportului de progres.
- La 02.12.2025, beneficiarilor care nu au completat Raportul de Progres le-a fost expediat un SMS la numerele de telefon indicate, prin care li s-a solicitat verificarea poștei electronice și accesarea link-ului anexat la mesaj.
- În urma expedierii SMS-ului, Raportul de Progres a fost completat de doar 43 companii. Astfel, din totalul de 417 companii, până la data de 31.12.2025, 217 companii au completat raportul, iar 200 de companii nu au prezentat informația solicitată.

Concomitent, se menționează că, din momentul recepționării toate Rapoartele de Progres au fost analizate și verificate sub aspectul conformității și al gradului de completare a informațiilor solicitate. Astfel, analiza rapoartelor de progres prezentate relevă următoarele aspecte generale:

- unele rapoarte conțin informații incomplete sau insuficient detaliate privind realizarea indicatorilor asumați;
- descrierea activităților implementare este, în majoritatea cazurilor, realizată într-o manieră generală;
- în unele situații, structura raportului nu este respectată integral, conform modelului aprobat.

Rapoarte de progres recepționate oferă o imagine de ansamblu asupra modului de implementare a proiectelor de finanțare nerambursabil. Din informațiile prezentate rezultă că proiectele se află în diverse stadii de implementare, activitățile fiind realizate integral, parțial sau aflându-se în curs de desfășurare. În unele cazuri sunt semnalate întârzieri în implementare, justificate prin factori interni (organizaționali și tehnici) sau externi.

În acest context, recepționarea Rapoartelor de Progres constituie un prim demers de analiză în direcția consolidării mecanismelor de monitorizare a finanțărilor nerambursabile. Concluziile preliminare rezultate din acest raport, pot fundamenta decizii ulterioare privind standardizarea procedurilor de raportare, îmbunătățirea cadrului normativ și eficientizarea procesului de supraveghere a implementării proiectelor.

Totodată, e de menționat faptul că, odată cu adoptarea HG nr. 82 din 26.02.2025, cu privire la modificarea unor hotărâri ale guvernului privind programelor de stat/instrumentelor de susținere pentru dezvoltarea IMM, au fost modificate Manualele Operaționale la 8 Programe de finanțare nerambursabilă și a fost inclusă și prevederea privind monitorizarea din oficiu care „prevede monitorizarea sistematică a beneficiarilor Programului prin colectarea informației din rapoartele de progres prezentate de beneficiar, cu privire la modul de implementare a proiectelor investiționale, precum și contribuția acestuia la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat ai Programului” (proces-verbal nr.4 din 07.05.2025 al Consiliului IP ODA, cu privire la aprobarea Manualelor Operaționale). Urmează să subliniem că HG nr. 82 din 26.02.2025 nu conținea prevederi ce ar viza instituirea instrumentului privind monitorizarea din oficiu, prin prezentarea, de către beneficiari, a rapoartelor de progres, și contractele acestora, semnate anterior, de asemenea nu conțin astfel de clauze. Din aceste motive, în privința respectivilor beneficiari, nu avem instrumente univoce pentru a-i determina să prezinte rapoarte de progres.

Ulterior, prin HG nr.327 din 05.06.2025, a fost aprobat Programul de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice, iar prin Procesul-verbal nr. 7 din data de 14.07.2025, a Consiliului IP ODA, a fost aprobat Manualul Operațional a Programului în care este stipulată expres noțiunea de monitorizare din oficiu și raport de progres cu anexele de rigoare, inclusiv în contractele de finanțare nerambursabilă este inclusă obligativitatea de a prezenta semestrial Raportul de progres a companiei.

La fel, Instrumentul de susținere financiară nerambursabilă destinat dezvoltării IMM – CREȘTEM IMM, aprobat de către Consiliul IP ODA la 22.09.2025 prin procesul-verbal nr. 9, expres este inclusă monitorizarea din birou și completarea sistematică a Raportului de Progres.

Totodată, reieșind din cele constatate în procesul de colectare și analiză a rapoartelor de progres sunt necesare mai multe acțiuni de eficientizare care să optimizeze consumul de resurse instituțional dedicate acestui proces:

1. Expedierea automată a SMS și repetarea acestuia la expirarea termenului stabilit pentru prezentarea rapoartelor de progres;

2. Elaborarea unor rapoarte electronice din datele rapoartelor de progres care să permită analiză acestora și identificarea riscurilor aferente atingerii indicatorilor de rezultat scontati, respectiv intervenția timpurie;
3. Automatizarea verificării prezentării rapoartelor de progres de către beneficiari (la moment se face manual).

1.14. Politica de riscuri

Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, în conformitate cu misiunea stabilită în Statutul său, de realizare a politicii statului privind susținerea dezvoltării antreprenoriatului, implementează programe și instrumente de suport care presupun, prin natura lor, preluarea parțială a unor riscuri investiționale care, în lipsa intervenției publice, ar fi suportate integral de către antreprenori.

În acest context, administrarea riscurilor reprezintă o componentă esențială a procesului de implementare a programelor de stat/instrumentelor de susținere, atât la etapa de planificare și lansare a apelurilor, cât și la etapa de evaluare, contractare, implementare, monitorizare post-finanțare și evaluare a rezultatelor.

Politica privind administrarea riscurilor în cadrul IP ODA, aprobată de Consiliul IP ODA la data de 10.11.2023, a stabilit cadrul general de abordare a riscurilor instituționale. Totodată, implementarea deplină a acesteia a fost afectată de limitările de resurse umane și de necesitatea dezvoltării instrumentelor operaționale aferente, inclusiv registrul riscurilor, proceduri interne, mecanisme de monitorizare și raportare.

Pe parcursul anului 2025, IP ODA a avansat în consolidarea cadrului intern de gestionare a riscurilor, inclusiv prin elaborarea *Registrului riscurilor instituționale*, dezvoltarea *mecanismului de raportare periodică post-finanțare* și *ajustarea modului de lansare a apelurilor* de finanțare, astfel încât acestea să fie corelate cu bugetele disponibile și capacitatea instituțională de procesare.

Riscuri identificate în procesul de implementare a programelor de stat/instrumentelor de susținere

Analiza implementării programelor de grant în anul 2025 evidențiază mai multe categorii de riscuri relevante pentru activitatea IP ODA: riscuri operaționale, financiare, de eligibilitate și conformitate, riscuri post-finanțare, riscuri de monitorizare și raportare, precum și riscuri reputaționale.

1. Riscuri operaționale aferente fluxului de dosare

Un risc operațional important a fost determinat de volumul ridicat al cererilor de finanțare și de existența unui stoc semnificativ de dosare reportate din anul precedent. La începutul anului 2025, în proces de examinare și evaluare se aflau un număr considerabil de cereri de finanțare, ale căror termene de procesare depășeau în unele cazuri termenele prevăzute în manualele operaționale.

Această situație a fost generată inclusiv de modelul anterior de lansare a apelurilor, caracterizat prin perioade deschise de aplicare, fără limitarea numărului de dosare în funcție de bugetul disponibil și de capacitatea instituțională de procesare. În consecință, s-au creat presiuni asupra subdiviziunilor responsabile de verificare, evaluare și examinare a dosarelor, cu efecte asupra termenelor de procesare și asupra așteptărilor beneficiarilor.

În anul 2025, IP ODA a procesat un volum **de peste o mie de cereri** și examinate un număr semnificativ de dosare în cadrul ședințelor Comitetului de Finanțare și Risc. Totodată, timpul mediu de așteptare până la comunicarea deciziei a rămas unul ridicat, de aproximativ **79 de zile lucrătoare**, ceea ce confirmă necesitatea continuării măsurilor de eficientizare operațională.

Pentru diminuarea acestui risc, IP ODA a început aplicarea unui model mai controlat de lansare a apelurilor, bazat pe:

- corelarea apelurilor cu bugetul disponibil;
- utilizarea unui contor de aplicații;
- limitarea numărului de cereri în funcție de capacitatea instituțională;
- comunicarea prealabilă a calendarului apelurilor;
- prioritizarea digitalizării proceselor interne;
- consolidarea capacității subdiviziunilor implicate în verificare, evaluare și monitorizare.

2. Riscuri de eligibilitate și calitate a dosarelor depuse

Un alt risc relevant vizează calitatea dosarelor depuse de solicitanți. Deși în anul 2025 s-a constatat o îmbunătățire a ratei de acceptare și o reducere a ponderii dosarelor neeligibile, o parte a aplicațiilor continuă să fie respinsă din cauza neconformității cu cerințele programelor, a documentației incomplete sau a insuficienței corelării dintre proiectul investițional și obiectivele programului.

Acest risc este mai pronunțat în cazul programelor cu cerințe tehnice sau investiționale mai complexe, precum *re tehnologizarea, eficiența energetică, digitalizarea, ecologizarea sau inovațiile digitale*, unde proiectele presupun justificări tehnice, financiare și operaționale mai detaliate.

Pentru diminuarea riscului, IP ODA urmează să continue:

- activitățile de informare și consultare a aplicanților;
- clarificarea condițiilor de eligibilitate;
- standardizarea modelelor de cereri și planuri investiționale;
- dezvoltarea ghidurilor practice pentru aplicanți;
- consolidarea mecanismelor de pre-verificare și asistență în etapa de aplicare.

3. Riscuri financiare și de absorbție a resurselor

Implementarea programelor/instrumentelor de susținere este influențată de disponibilitatea bugetelor aprobate, calendarul de debursare a mijloacelor financiare, capacitatea beneficiarilor de a asigura contribuția proprie și ritmul de contractare/implementare a proiectelor investiționale.

Un risc relevant pentru procesul de implementare îl constituie decalajul dintre planificarea bugetară, aprobarea proiectelor investiționale și disponibilizarea efectivă a mijloacelor financiare către IP ODA. În anumite situații, transferul resurselor financiare către instituție poate avea loc cu întârzieri față de calendarul operațional al programelor, ceea ce limitează capacitatea ODA de a asigura un ritm predictibil de contractare, plată și implementare a proiectelor aprobate.

Acest risc este amplificat de faptul că IP ODA, în calitate de instituție de implementare, are o capacitate limitată de influență asupra calendarului efectiv de debursare a mijloacelor financiare, acesta fiind dependent de procesele bugetare și administrative ale instituțiilor responsabile de alocarea și transferul resurselor. În consecință, pot apărea întârzieri în valorificarea bugetelor aprobate, acumularea unui sold de proiecte aprobate/în așteptare sau presiuni asupra termenelor de implementare.

Riscul financiar și de absorbție se poate manifesta prin:

- cerere mai mare decât bugetul disponibil;
- decalaje între aprobarea proiectelor și disponibilitatea efectivă a mijloacelor financiare;
- întârzieri în transferul resurselor către IP ODA;
- imposibilitatea beneficiarilor de a asigura contribuția proprie;
- contractarea întârziată a proiectelor aprobate;
- rezoluțiunea contractelor de finanțare;
- neutilizarea integrală a resurselor în perioada planificată.

Pentru diminuarea acestor riscuri, este necesară corelarea calendarului apelurilor cu bugetele efectiv disponibile, monitorizarea continuă a nivelului de angajare și absorbție a fondurilor, precum și comunicarea din timp a eventualelor constrângeri bugetare care pot afecta ritmul de implementare a programelor/instrumentelor de susținere.

4. Riscuri post-finanțare aferente implementării proiectelor investiționale

La etapa post-finanțare, IP ODA identifică riscuri asociate modului în care beneficiarii implementează proiectele investiționale și respectă obligațiile contractuale. Cele mai frecvente riscuri includ:

- imposibilitatea identificării beneficiarului, ca urmare a schimbării datelor de contact, a plecării peste hotare sau a modificării locului de implementare a afacerii;
- lipsa sau ținerea necorespunzătoare a evidenței contabile;
- neprezentarea rapoartelor financiare sau fiscale;

- neînregistrarea bunurilor procurate prin grant în evidența contabilă;
- schimbarea fondatorilor sau a structurii de proprietate;
- neutilizarea bunurilor conform destinației;
- înstrăinarea bunurilor finanțate;
- modificarea substanțială a proiectului investițional fără coordonarea prealabilă;
- renunțarea la implementarea proiectului și solicitarea rezoluțiunii contractului.

Aceste riscuri au fost observate în mai multe programe, unde beneficiarii au solicitat rezoluțiunea contractelor din motive precum imposibilitatea asigurării contribuției proprii, schimbarea priorităților de dezvoltare, neîncadrarea în termene, lipsa actelor permissive sau modificarea condițiilor economice.

Pentru reducerea acestor riscuri, IP ODA implementează mecanismul de raportare periodică online a progresului de către beneficiari, precum și mecanisme de monitorizare post-finanțare și verificare a realizării investițiilor.

5. Riscuri privind monitorizarea rezultatelor și demonstrarea impactului

Un risc transversal important ține de capacitatea instituției de a colecta, valida și interpreta datele necesare pentru măsurarea rezultatelor și impactului programelor/instrumentelor de susținere. O parte dintre indicatorii de rezultat, precum creșterea cifrei de afaceri, productivitatea, contribuțiile fiscale, nivelul salarial sau performanța financiară, pot fi evaluați doar după o perioadă de maturizare a proiectelor investiționale.

În acest context, există riscul ca rezultatele imediate ale programelor să fie vizibile la nivel de produs, proiecte aprobate, granturi acordate, investiții planificate, dar impactul economic deplin să poată fi demonstrat doar ulterior, prin monitorizare post-finanțare și evaluări ex-post.

Pentru diminuarea acestui risc, IP ODA a aprobat Metodologia de evaluare ex-post a programelor/instrumentelor de susținere și dezvoltă mecanisme de monitorizare din oficiu, bazate pe rapoartele de progres ale beneficiarilor și pe colectarea datelor relevante în etapa post-finanțare.

6. Riscuri reputaționale

Riscurile operaționale, financiare și post-finanțare pot genera, indirect, riscuri reputaționale pentru IP ODA. Acestea pot apărea în cazul întârzierilor în procesarea dosarelor, al comunicării insuficiente cu aplicanții, al necorelării dintre așteptările antreprenorilor și resursele disponibile sau al situațiilor în care beneficiarii nu implementează corespunzător proiectele finanțate.

În anul 2025, principalele surse de risc reputațional au fost asociate cu:

- durata ridicată de procesare a unor dosare;
- soldul de cereri aflate în evaluare;
- așteptările ridicate ale antreprenorilor față de programele cu bugete limitate;
- necesitatea ajustării unor programe și integrarea acestora în instrumentul unificat „CREȘTEM IMM”;
- comunicarea privind modificările de program, criterii și calendar de aplicare.

Pentru diminuarea riscurilor reputaționale, IP ODA trebuie să mențină o comunicare clară și predictibilă cu mediul de afaceri, să publice informații transparente privind bugetele disponibile, calendarele apelurilor, condițiile de eligibilitate și statutul procesării dosarelor.

Concluzie

În ansamblu, riscurile aferente implementării programelor/instrumentelor de susținere gestionate de IP ODA sunt determinate de complexitatea procesului de finanțare, volumul ridicat al cererilor, diversitatea beneficiarilor și specificul proiectelor investiționale susținute.

Măsurile inițiate precum: *lansarea controlată a apelurilor, corelarea cererilor cu bugetele disponibile, digitalizarea proceselor, dezvoltarea registrului riscurilor și implementarea mecanismelor de raportare post-finanțare*, constituie pași importanți pentru reducerea riscurilor operaționale, financiare și reputaționale. Totodată, pentru asigurarea unui management eficient al riscurilor, este necesară continuarea consolidării capacității instituționale și operaționalizarea deplină a cadrului intern de administrare a riscurilor în cadrul ODA.

Capitolul II. Fondul de Garantare a Creditelor

2.1. Capitalizarea FGC

La situația din **31.12.2025**, capitalizarea totală a FGC a constituit **488,77 mil. MDL**, fiind structurată pe două direcții principale: **300,89 mil. MDL** pentru garanții financiare individuale și **187,88 mil. MDL** pentru garanții de portofoliu. Această structură reflectă diversificarea mecanismelor de garantare gestionate de FGC și orientarea către extinderea accesului IMM la finanțare bancară.

Pentru garanțiile individuale, capacitatea de garantare calculată cu aplicarea levierului a constituit circa **2.387,4 mil. MDL** la finele anului 2025, dintre care plafon disponibil de garantare în valoare de **1.248,5 mil. MDL**. Totodată, începând cu luna ianuarie 2026, odată cu aplicarea Metodologiei privind formarea provizioanelor pentru garanții financiare, capacitate de garantare disponibilă urmează să se diminueze cu aproximativ **432,0 mil. MDL**, până la circa **816,4 mil. MDL**. Ajustarea reflectă aplicarea unui cadru prudential mai riguros, orientat spre acoperirea riscurilor aferente portofoliului garantat și consolidarea sustenabilității financiare a FGC.

Pentru schema de garantare a portofoliilor de credite, capitalizarea netă disponibilă permite o capacitate maximă de garantare de circa **936,7 mil. MDL**, echivalentă cu un volum potențial de **1.500 mil. MDL credite garantate**. La finele anului 2025, capacitatea maximă de garantare disponibilă era de aproximativ **920,65 mil. MDL**, ceea ce indică un potențial semnificativ de extindere a utilizării garanțiilor de portofoliu în perioada următoare.

Capitalizarea FGC pentru garanții individuale

Tabelul nr. 35

Perioada	Capitalizarea FGC	Provizioane	Valoarea capitalizată netă	Capacitatea de garantare cu aplicarea levierului	Garanții active (după sold)	Plafon disponibil
	(mii MDL)	(mii MDL)	(mii MDL)	1x8 (MDL)	(mii MDL)	(mii MDL)
Semestrul I	225.873,3	7.443,2	218.430,2	1.747.441,6	1.173.259,9	574.181,7
Semestrul II (31.12.2025)	300.897,8	2.467,7	298.430,1	2.387.440,8	1.138.990,6	1.248.450,2*

Sursa: Calcule IP ODA

*Începând cu luna ianuarie 2026, capacitatea de garantare se va diminua cu cca 432 mil. lei, astfel plafonul disponibil se va situa la cca 816,4 mil. lei.

Capitalizarea FGC pentru garanții de portofoliu

Tabelul nr. 36

Capitalizarea FGC	Capacitatea maximă de garantare	Capacitate de garantare în credite garantate	Soldul garanțiilor active	Capacitate de garantare în credite garantate	Portofoliile de credite garantate disponibile	Capacitate maximă de garantare disponibilă
(mil. MDL)	1x5 (mil. MDL)	(mil. MDL)	(mil. MDL)	(mil. MDL)	(mil. MDL)	(mil. MDL)
187,88	936,7	1.500,0	16,05	1.500,0	583,00	920,65

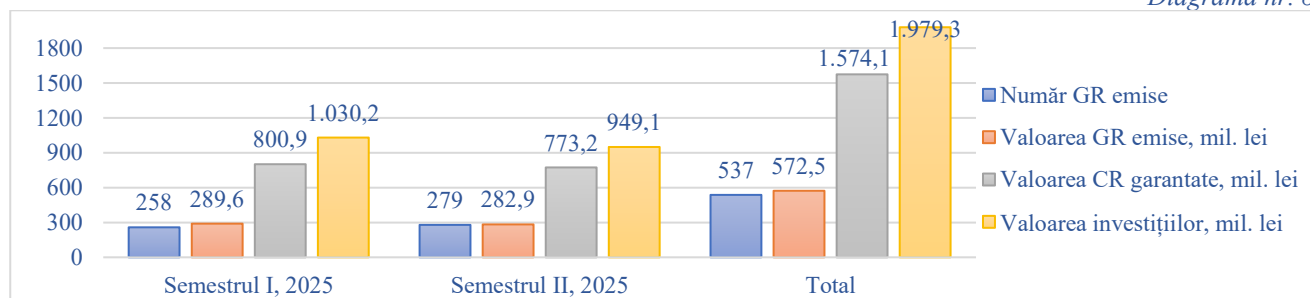
Sursa: Calcule IP ODA

2.2. Garanții financiare individuale

În anul 2025, garanțiile financiare individuale au constituit principalul mecanism activ al FGC pentru facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare bancară. Cumulativ, au fost emise **537 garanții financiare individuale**, în valoare de **572,49 mil. MDL**, care au facilitat acordarea creditelor în valoare de **1.574,12 mil. MDL** și au contribuit la generarea investițiilor în economie în valoare de **1.979,34 mil. MDL**.

Dinamica emiterii garanțiilor financiare noi

Diagrama nr. 8

Sursa: Calcule IP ODA

Rezultatele obținute confirmă efectul de multiplicare al garanțiilor financiare: fiecare leu garantat a contribuit la mobilizarea a aproximativ **2,75 lei credite bancare** și **3,46 lei investiții în economie**. Astfel, FGC a avut un rol important în reducerea constrângerilor de acces la finanțare pentru IMM-uri, în special pentru întreprinderile care nu dispun de suficiente garanții proprii pentru contractarea creditelor investiționale.

La data de **31.12.2025**, portofoliul activ al FGC includea **1.486 garanții**, cu o valoare a soldului de **1.138,99 mil. MDL**, aferente unor credite cu sold total de **2.953,81 mil. MDL**. Din totalul portofoliului, **1.326 garanții**, cu sold de **1.058,0 mil. MDL**, nu înregistrau restanțe, reprezentând circa 89% din numărul total al garanțiilor active, fapt ce reflectă un nivel relativ bun al calității portofoliului.

În perioada de raportare au fost executate **25 garanții financiare** în valoare de **18,63 mil. MDL** și au fost încasate **6,28 mil. MDL** din recuperările garanțiilor executate anterior. Totodată, în perioada respectivă au fost notificate **120 credite** aferent cărora au fost admise întârzieri la plată până la **30 zile**. Soldul garanțiilor aferente creditelor aflate în întârziere de la **30 până la 60 zile** constituie **9,00 mil. MDL**. Soldul garanțiilor aferente creditelor aflate în întârziere de la **60 până la 90 zile** constituie **7,6 mil. MDL**, iar soldul garanțiilor cu întârzieri la plata creditelor mai mari de **90 zile** este de **4,25 mil. MDL**.

Date analitice cu privire la situația soldului garanțiilor aferente creditelor în întârziere

Tabelul nr. 37

Tipul creditului notificat		MAIB	MICB	OTP	VICB	EXMM	CMB	ECB	ENEG	FCB	PCB	Micro Invest	TOTAL
0 zile restante	Nr.	437	370	132	95	54	16	69	21	98	25	9	1.326
	sold Gr (mil.lei)	396,39	202,94	102,39	85,84	47,55	11,05	54,31	16,24	91,79	43,61	5,89	1.058,0
0<30 zile	Nr.	36	46	13	16	1	0	0	0	5	1	2	120
	sold Gr (mil.lei)	22,38	18,93	5,59	5,27	0,24	0	0	0	5,33	0,5	1,76	60,0
30<60 zile	Nr.	5	4	0	1	0	0	5	2	0	0	0	17
	sold Gr (mil.lei)	0,9	1,26	0	0,27	0	0	2,37	4,2	0	0	0	9,0
60<90 zile	Nr.	2	5	1	0	1	0	1	0	0	0	1	11
	sold Gr (mil.lei)	1,09	1,97	0,17	0	3,75	0	0,27	0	0	0	0,35	7,6
≥90	Nr.	4	2	0	1	2	0	2	1	0	0	0	12
	sold Gr (mil.lei)	1,64	0,22	0	0,03	0,57	0	1,36	0,43	0	0	0	4,25

Sursa: Calcule IP ODA

2.3. Garanții financiare de portofoliu

Garanțiile financiare de portofoliu reprezintă un mecanism nou și strategic pentru extinderea accesului IMM-urilor la finanțare, prin partajarea riscului cu instituțiile financiare partenere și simplificarea procesului de garantare la nivel de portofoliu de credite.

În anul 2025, au fost semnate trei acorduri de garantare: cu **B.C. „MAIB” S.A.**, la data de **02.04.2025**, cu un plafon de **400,0 mil. MDL**; cu **„OTP Bank” S.A.**, la data de **09.06.2025**, cu un plafon de **173,0 mil. MDL**; și cu **B.C. „Victoriabank” S.A.**, la data de **17.12.2025**, cu un plafon de **344,0 mil. MDL**. Aceste acorduri creează premisele pentru extinderea graduală a creditării IMM-urilor prin intermediul garanțiilor de portofoliu.

Totodată, la finele lunii decembrie 2025, Fondul de Garantare a Creditelor a îndeplinit 3 din cele 5 condiții aferente debursării tranșei II în cadrul Acordului de Împrumut nr. 9423-MD semnat cu BIRD, iar realizarea acestora a fost confirmată de către Banca Mondială. În vederea îndeplinirii condițiilor de debursare și consolidarea guvernantei FGC, au fost elaborate cadrul de management de risc pentru FGC, manualul de control intern și analiza juridică și de reglementare pentru a evalua eligibilitate de a investi în valori mobiliare de stat și certificate BNM.

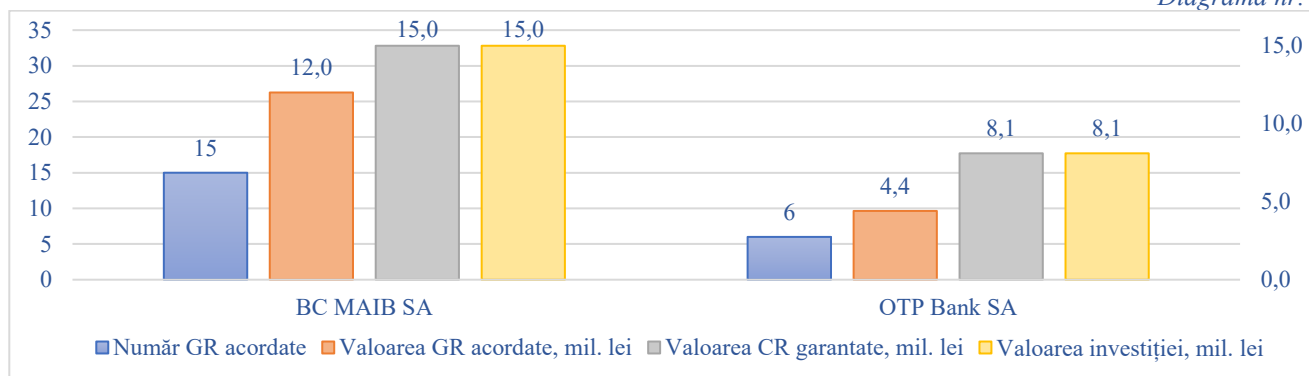
Valorificarea efectivă a portofoliilor alocate a început spre finalul trimestrului III al anului 2025, fiind necesară o perioadă de ajustare a politicilor interne ale instituțiilor financiare partenere și de configurare a fluxurilor operaționale aferente noului mecanism. În acest context, pe parcursul trimestrelor III și IV au fost incluse **21 de**

credite în portofoliile garantate, în valoare totală de **23,09 mil. MDL**, iar valoarea garanțiilor aferente a constituit **16,37 mil. MDL**.

Deși nivelul utilizării efective este încă redus în raport cu capacitatea totală disponibilă, acesta reflectă etapa incipientă de implementare a produsului și perioada necesară pentru operaționalizarea mecanismului la nivelul instituțiilor financiare partenere. Pe măsura consolidării fluxurilor interne și a familiarizării băncilor cu produsul, garanțiile de portofoliu pot deveni un instrument important de scalare a accesului la finanțare pentru IMM-uri.

Credite incluse în portofoliile garantate

Diagrama nr. 9

Sursa: Calcule IP ODA

2.4. Gestionarea riscurilor aferente activității FGC

În anul 2025, cadrul normativ intern aferent Fondului de Garantare a Creditelor (FGC) a fost consolidat prin separarea și dezvoltarea unui sistem distinct de control intern și management al riscurilor. În acest sens, au fost elaborate două documente de referință: *Manualul de risc FGC și FACEM* și *Manualul de control intern FGC și FACEM*, aprobate prin Procesul-verbal al Consiliului ODA nr. 14 din 23.12.2025, care asigură o abordare unitară și structurată a gestionării riscurilor.

În continuare, *Tabelul nr. 38* de mai jos prezintă principalele categorii de riscuri identificate ce ar putea apărea în activitatea FGC, precum și impactul acestora și măsurile de mitigare în vigoare.

Tabelul nr. 38

Riscuri identificate	Impact	Măsuri de mitigare
Risc de piață: Apariția pe piață a instrumentelor de garantare cu condiții mai avantajoase	Mediu înalt	- Schema de garantare de portofoliu disponibilă pentru bănci din anul 2023, este în proces de ajustare pentru a fi aliniată cerințelor pieței; - În luna aprilie 2026 este planificată lansarea Produsului de garantare IMM Garant, care va avea condiții mai avantajoase și valori de până la 20 mil. MDL a garanțiilor emise.
Risc financiar: Posibilitatea ca nivelul comisionului de garantare să nu reflecte în mod corespunzător costurile, riscurile asumate și obiectivele de sustenabilitate ale Fondului.	Mediu	- Metodologia de formare a prețului pentru garanții financiare, aprobată de Consiliul IP ODA pe data de 23.12.2025; - Metodologia privind formarea provizioanelor pentru garanții financiare emise, aprobată de Consiliul IP ODA pe data de 23.12.2025.
Risc operațional: Posibilitatea apariției unor neconformități sau limitări în procesul de analiză și evaluare a solicitărilor de garantare	Mediu	- A fost creată o diviziune independentă de gestionare a riscurilor în cadrul FGC și FACEM; - Manualul de risc FGC-FACEM aprobat de Consiliul IP ODA pe data de 23.12.2025; - Manualul de control intern FGC și FACEM, aprobat de Consiliul IP ODA pe data de 23.12.2025.
Risc de continuitate: Posibila diminuare sau indisponibilitate a finanțărilor din partea partenerilor externi, cu impact asupra capacității de extindere a instrumentelor de garantare	Mediu înalt	- Au fost îndeplinite condițiile de debursare a tranșei II în cadrul Acordului de Împrumut nr. 9423-MD semnat cu BIRD; - Au fost elaborate cadrul de management de risc pentru FGC; manualul de control intern și analiza juridică și de reglementare pentru a evalua eligibilitate de a investi în valori mobiliare de stat și certificate BNM.

Risc de concentrare: Posibila acumulare a expunerilor în anumite sectoare, față de anumiți debitori sau față de anumite instituții financiare partenere	Mediu scăzut	- Procedura de Due Diligence este deja inclusă în manualul operațional aferent garanțiilor de portofoliu; - Consiliul IP ODA stabilește anual limitele maxime de expunere ale FGC față de bănci, debitori și sectoare, în vederea asigurării unei distribuții prudente a riscurilor.
Risc TIC: Posibile limitări operaționale generate de nefuncționalitatea sau implementarea incompletă a soluțiilor software dedicate proceselor de garantare	Mediu înalt	- A fost dezvoltat sistemul informațional GMS, care are drept obiectiv digitalizarea integrală a proceselor aferente solicitării, emiterii, monitorizării și administrării garanțiilor financiare.
Risc ESG: Posibilitatea garantării unor finanțări care pot genera efecte negative asupra mediului sau care nu corespund criteriilor de sustenabilitate aplicabile	Mediu	- Este aplicată o listă a activităților excluse de la garantare; - Componenta ESG este inclusă în criteriile de eligibilitate aferente garanțiilor de portofoliu, pentru a asigura alinierea finanțărilor garantate la cerințele de mediu și sustenabilitate.

Capitolul III. Fondul pentru Antreprenoriat și Creșterea Economică a Moldovei (FACEM)

3.1. Dezvoltarea și optimizarea cadrului normativ și operațional al FACEM

În anul 2025, Fondul pentru Antreprenoriat și Creșterea Economică a Moldovei (FACEM) a continuat să se consolideze ca mecanism instituțional de facilitare a accesului IMM-urilor la finanțare, prin gestionarea **Programului de stimulare a investițiilor „373”**, operaționalizarea produsului **„FACEM Investiții Sustenabile BGK”** și dezvoltarea produsului **„FACEM IMPACT”**. Activitatea FACEM a vizat atât administrarea instrumentelor existente, cât și extinderea portofoliului de produse financiare, atragerea resurselor externe și consolidarea cadrului intern de guvernanță, control, management al riscurilor și monitorizare.

Programul de stimulare a investițiilor „373”: FACEM a elaborat proiectul de modificare a *Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 și nota de fundamentare* aferentă, inclusiv prognoza indicatorilor privind valoarea creditelor acordate și a compensărilor achitate. Propunerile au vizat extinderea termenului de implementare a Programului până în anul 2028, ajustarea indicatorilor și clarificarea ponderii cheltuielilor eligibile pentru procurarea materiei prime și/sau materialelor necesare procesului de producere sau prestare a serviciilor (30% din valoarea creditului dar nu a proiectului investițional solicitat spre finanțare). Necesitatea prelungirii Programului este argumentată prin rolul acestuia de catalizator al creditării investiționale pentru IMM-uri și prin contribuția la diminuarea costurilor de finanțare pentru persoanele juridice, contribuind inclusiv și la creșterea Portofoliului de Credite acordate IMM-lor la 25,9%, de la 19,0 mld. lei.

FACEM Investiții Sustenabile BGK: FACEM a revizuit și *actualizat Manualul Operațional* al produsului, aprobat de Consiliul IP ODA la 07.05.2025 (PV nr. 4), și a elaborat *modificările la Contractul-tip* de recreditare/colaborare cu instituțiile financiare participante (IFP). Aceste intervenții au urmărit clarificarea procedurilor de examinare, aprobare și implementare a finanțărilor, precum și alinierea cadrului operațional la cerințele partenerilor implicați.

FACEM IMPACT: Pentru acest produs, anul 2025 a reprezentat etapa de proiectare și operaționalizare. Astfel, au fost elaborate:

- *Produsul de finanțare și Manualul Operațional*, aprobate de Consiliul IP ODA la data de 29.05.2025 (PV nr. 5).
- *Metodologia generică de evaluare* utilizată pentru acordarea scorului în procesul de evaluare a conformității (Due Diligence), Anexa nr. 8 din Manual Operațional.
- *Contractul-tip* de colaborare cu entitățile financiare partenere, ulterior, la data de 26.06.2025 fiind semnat primul Contract de colaborare cu prima EFP în vederea valorificării produsului.
- *Instrucțiunea privind gestiunea mijloacelor bănești*, aprobat de Consiliu 29.05.2025 (PV nr. 5).
- *11 forme-tip* de documente necesare administrării produsului (dezvoltarea soluției IT aferentă cererii de finanțare, declarații, rapoarte de la EFP, formulare de evaluare, scrisoare-tip privind ajutorul de minimis, inclusiv automatizarea în Excel a gestiunii datelor despre finanțări), aprobate prin Ordinul Directorului ODA nr. 70G din 12.09.2025.
- *Regulamentul privind gestiunea mijloacelor bănești și Manualul Sistemului de Management de Mediu și Social (SMMS)”,* aprobate de Consiliul ODA la 06.11.2025 (PV nr.12).

Fondul de fonduri: În contextul implementării angajamentelor asumate prin Planul de creștere al RM pentru anii 2025 – 2027, la data de 24.09.2025 a fost aprobată HG nr. 625/2025, prin care a fost instituit „Fondul de fonduri” ca subdiviziune în cadrul IP ODA. Prin intermediul acestuia se urmărește diversificarea surselor de finanțare pentru IMM, reducerea dependenței de creditarea bancară și stimularea investițiilor private, cu generarea unui efect de levier semnificativ pentru dezvoltarea economiei sustenabile, inovatoare și competitive.

Finanțări de portofoliu: Un nou mecanism de facilitare a accesului la finanțare, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 625/2025 pentru modificarea unor acte normative (instituirea fondului de fonduri și acordarea finanțărilor de portofoliu)*. Acesta accelerează procesul decizional de creditare și permite extinderea intervențiilor de sprijin pentru beneficiari. În cadrul acestuia, entitățile financiare partenere sunt responsabile de acordarea, monitorizarea și raportarea creditelor conform condițiilor produsului de finanțare, în timp ce IP ODA asigură supravegherea la nivel de portofoliu, verificarea respectării cadrului general și monitorizarea conformității prin mecanisme periodice de control și raportare. Activitate prevăzută în Agenda de Reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027 (Măsura 1.2.8).

De asemenea, FACEM a participat, împreună cu FGC la elaborarea și definitivarea reglementărilor interne aprobate de Consiliul ODA la 23.12.2025 (PV nr. 14):

- i) Politica de monitorizare și evaluare a instrumentelor de acces la finanțare ale FGC și FACEM;
- ii) Manualul de control intern al FGC și FACEM;
- iii) Manualul de gestionare a riscurilor în cadrul FGC și FACEM;
- iv) Politica de produs a FACEM și FGC.

În ansamblu, anul 2025 a reprezentat pentru FACEM o etapă de consolidare normativă, operațională și instituțională, prin trecerea de la administrarea unor produse individuale la dezvoltarea unui cadru integrat de finanțare, guvernanță, control și management al riscurilor.

3.2. Colaborarea cu Instituțiile Financiare Internaționale

3.2.1. Bank Gospodarstwa Krajowego — BGK

În vederea asigurării capitalului necesar pentru finanțarea IMM-urilor prin intermediul FACEM, IP ODA beneficiază de împrumutul acordat de Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) din Polonia, în baza *Acordului de împrumut semnat între Guvernul Republicii Moldova și BGK la 19.12.2023* și ratificat prin *Legea nr. 441/2023*. Împrumutul, în valoare de **5,0 milioane EUR**, este destinat susținerii proiectelor investiționale ale IMM-urilor în domenii precum eficiența energetică, tranziția energetică și adaptarea la schimbările climatice.

Pe parcursul anului 2024 au fost semnate alte două acorduri:

- ✓ Acordul de implementare al împrumutului – semnat la data de 15.03.2024
- ✓ Acord subsidiar între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și IP ODA pentru Proiectul susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii – semnat la data de 22.03.2024

Iar debursarea tranșelor împrumutului contractat a fost executată în 2 tranșe:

- la data de 28.03.2024, prima tranșă a împrumutului în valoare de 2,0 mil. EUR
- la data de 28.06.2024, a doua tranșă în valoare de 3,0 mil. EUR.

Principalele condiții de finanțare:

1. Valoarea: **5,0 milioane EUR** (2 tranșe);
2. Termen: **7 ani**;
3. Scop finanțări: proiecte investiționale ale IMM -lor ce țin de eficiența energetică, tranziția energetică și măsuri de adaptare la schimbările climatice;
4. Recreditare: prin intermediul entităților financiare partenere eligibile – bănci și OCN;
5. Rata dobânzii achitată către BGK constituie 0,5% (3,15% sunt acoperite de către Comisia Europeană și achitate către BGK);
6. Indicatori de proiect de finanțare BGK, înregistrați până în anul 2031:
 - cel puțin 600 IMM-uri susținute prin organizarea cursurilor de instruire financiară;
 - cel puțin 300 IMM-uri, care au solicitat finanțare de la bănci, susținute prin organizarea cursurilor de alfabetizare financiară;
 - cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră evitate pe an – 2.052 tone CO₂.

Angajamentele financiare ale ODA privind rambursarea împrumutului la BGK

Conform graficului de rambursare a împrumutului, în anul 2025 sunt scadente următoarele plăți IP ODA:

Tabelul nr. 39

Termen de rambursare (anul)	Valoarea totală spre rambursare (mii EUR)	inclusiv PRINCIPAL (mii EUR)	inclusiv DOBÂNDĂ (mii EUR)	Sold Împrumut (mii EUR)	Comentarii privind executarea efectivă
	1=(2+3)	2	3	4	5
2024	15,3		15,3	5.000,0	100% executat (295,0 mii MDL)
2025	535,7	510,9	24,9	4.489,1	100% executat (10.532,0 mii MDL)
2026	876,2	855,1	21,1	3.634,1	
2027	871,9	855,1	16,8	2.779,0	
2028	867,6	855,1	12,5	1.923,9	
2029	863,2	855,1	8,1	1.068,8	
2030	858,9	855,1	3,8	213,8	
2031	214,0	213,8	0,3	0,0	

Sursa: Calcule IP ODA

În anul 2025, ODA a executat integral obligațiile de plată aferente împrumutului BGK, în valoare totală de **10.532,0 mii MDL**, inclusiv **510,9 mii EUR** principal și **24,9 mii EUR** dobândă. Totodată, valoarea finanțărilor și comisioanelor rambursate/achitate de instituțiile financiare partenere a constituit **2.072,0 mii MDL**, ceea ce evidențiază necesitatea gestionării prudente a fluxurilor financiare aferente produsului și corelării acestora cu obligațiile de rambursare ale IP ODA.

3.2.2. Banca de Dezvoltare a Germaniei — KfW

În perioada de raportare, IP ODA a continuat colaborarea cu Banca de Dezvoltare a Germaniei KfW, în vederea implementării acordurilor semnate în anul 2024 între KfW, MDED și ODA, precum și pentru atragerea de resurse financiare suplimentare destinate facilitării accesului IMM-urilor la finanțare prin intermediul FACEM și al entităților financiare partenere.

Cooperarea cu KfW are drept obiectiv principal refinanțarea împrumuturilor investiționale acordate IMM-urilor, prin intermediul entităților financiare partenere, contribuind astfel la îmbunătățirea accesului întreprinderilor la finanțare, stimularea investițiilor, crearea locurilor de muncă și susținerea creșterii economice.

În anul **2024**, în cadrul acestei cooperări au fost semnate:

- ✓ Acordul de grant și de proiect dintre Guvernul Republicii Moldova și KfW, semnat la data de 11.03.2024, pentru susținerea dezvoltării IMM-urilor prin intermediul IP ODA;
- ✓ Acordul de implementare a Acordului de grant și de proiect, semnat la data de 15.05.2024.

Acordul de grant și de proiect dintre Guvernul RM și KfW pentru susținerea dezvoltării IMM-lor prin intermediul IP ODA, prevede următoarele:

1. Oferirea de către Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) a unui grant în valoare de **10,7 mil. EUR**.
2. Părțile la Acord sunt MDED, KfW și IP ODA.
3. Proiectul sus-menționat face parte a *Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est*, având ca scop îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare, în vederea sprijinirii acestora ca promotori ai creșterii economice și creării de locuri de muncă în Republica Moldova.
4. Proiectul va fi implementat de către ODA pe o durată de **trei ani**.
5. Scopul grantului este de a refinanța prin intermediul entităților financiare partenere împrumuturile investiționale acordate IMM-urilor, prin intermediul FACEM, gestionat de IP ODA.
6. Obiectivele specifice sunt:
 - **10,0 milioane EUR** - Refinanțarea îndreptată către bănci pentru a facilita creditarea IMM-lor
 - **0,7 milioane EUR** - Furnizarea serviciilor de consultanță pentru implementarea proiectului.

În anul **2025**, cooperarea cu KfW a fost extinsă prin semnarea **fazei II** a proiectului, la data de 27.06.2025 și a Acordului de implementare aferent Acordului de grant. Aceasta prevede atragerea unor resurse suplimentare:

- **18,0 milioane EUR** - Refinanțarea îndreptată către bănci pentru a facilita creditarea IMM-lor
- **2,0 milioane EUR** - Furnizarea serviciilor de consultanță pentru implementarea proiectului.

Pe parcursul anului 2025, ODA a participat activ la discuțiile și negocierile aferente fazei II, prezentând argumente privind cadrul instituțional și normativ al ODA, obiectivele FACEM, necesitățile de dezvoltare a instrumentelor de finanțare și importanța unei asistențe tehnice ținute, corelate cu prioritățile instituției.

În cadrul cooperării cu KfW, IP ODA a beneficiat și de asistență tehnică din partea Frankfurt School of Finance & Management GmbH, în baza acordului de colaborare semnat la 02.12.2024, care a sprijinit dezvoltarea cadrului de evaluare, due diligence și operaționalizare a produsului FACEM IMPACT.

3.3. Instrumente de finanțare gestionate de FACEM

În anul 2025, FACEM a gestionat trei direcții principale de intervenție: Programul de stimulare a investițiilor „373”, produsul de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK” și produsul „FACEM IMPACT”. Aceste instrumente au urmărit facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare prin mecanisme complementare de compensarea costurilor de creditare, recreditare prin instituții financiare partenere și dezvoltarea unor produse orientate spre impact, sustenabilitate și investiții productive.

3.3.1. Programul de stimulare a investițiilor „373”

Programul de stimulare a investițiilor „373”, aprobat prin HG nr. 351/2023, urmărește stimularea investițiilor și extinderea afacerilor prin reducerea costurilor aferente creditelor investiționale contractate de întreprinderi.

De la lansarea Programului până la 31.12.2025, au fost susținute **1.058 IMM**, prin **1.491 credite** acordate, în valoare totală de **4.432,64 mil. MDL**, care au generat investiții de **6.468,95 mil. MDL**. Evoluția rezultatelor dezagregate trimestrial se prezintă în *Tabelul nr. 40*.

Date statistice privind rezultatele P373

Tabelul nr. 40

Perioada	Numărul de Beneficiari IMM	Numărul de credite acordate	Valoarea creditelor (echivalentul în mii MDL)	Valoarea investițiilor totale (mii MDL)
Anul 2023	174	194	514.021	727.586
Trimestrul III	67	71	164.784	230.912
Trimestrul IV	107	123	349.237	496.673
Anul 2024	386	543	1.835.600	2.694.710
Trimestrul I	79	104	284.951	489.337
Trimestrul II	116	162	473.192	708.694
Trimestrul III	87	122	456.965	634.699
Trimestrul IV	104	155	620.491	861.981
Anul 2025	498	754	2.083.019	3.046.651
Trimestrul I	99	148	361.419	524.012
Trimestrul II	145	219	655.896	939.277
Trimestrul III	104	159	469.720	765.116
Trimestrul IV	150	228	595.984	818.247
TOTAL	1.058	1.491	4.432.640	6.468.948

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul anului 2025, în cadrul P373 au fost înregistrate următoarele rezultate:

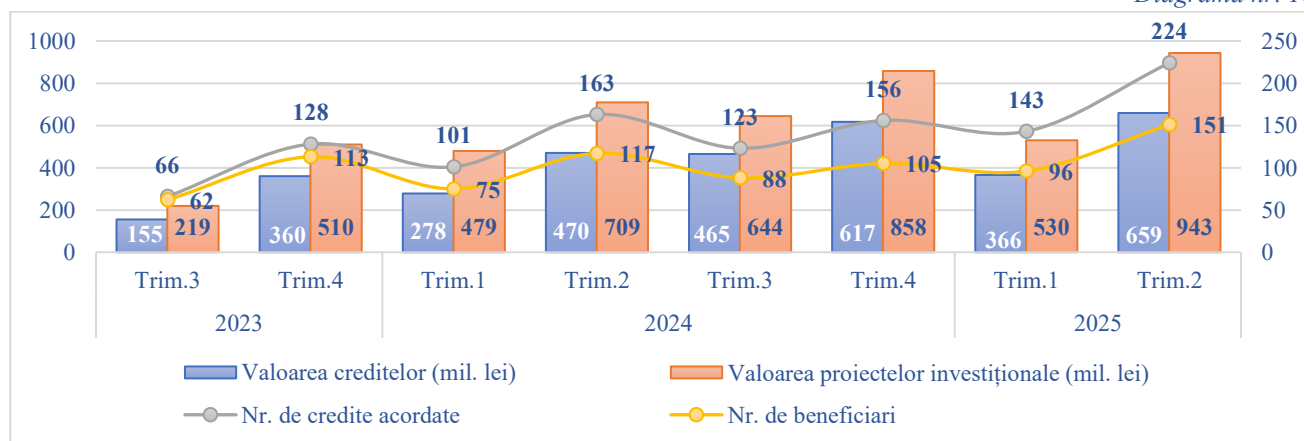
1. Valoarea creditelor acordate – **2.083 mil. lei** (4.433 mil. lei acordate de la începutul P373);
2. Valoarea investițiilor stimulate – **3.047 mil. lei** (6.469 mil. lei, de la începutul P373);
3. Numărul de credite acordate – **754 credite** (din totalul de 1.491 acordate de la începutul P373);
4. Numărul de beneficiari unici – **498 IMM-uri** (1058 IMM-uri de la începutul P373).

Totodată, la situația din data de 31.12.2025 rezultatele Programului 373:

1. Valoarea compensațiilor dobânzii a fost de **113.3 mil. lei**;
2. Valoarea angajamentelor de compensare a dobânzilor – **349,1 mil. lei**;
3. **Soldul datoriei la creditele incluse în P373 a constituit 3.536,5 mil. lei sau 12,46% din valoarea totală a creditelor acordate IMM (portofoliul la 31.12.2025 – 28.394,23 mil. lei), raportat de bănci la BNM.**

Evoluția trimestrială a portofoliului de credite incluse în P373, mil. MDL

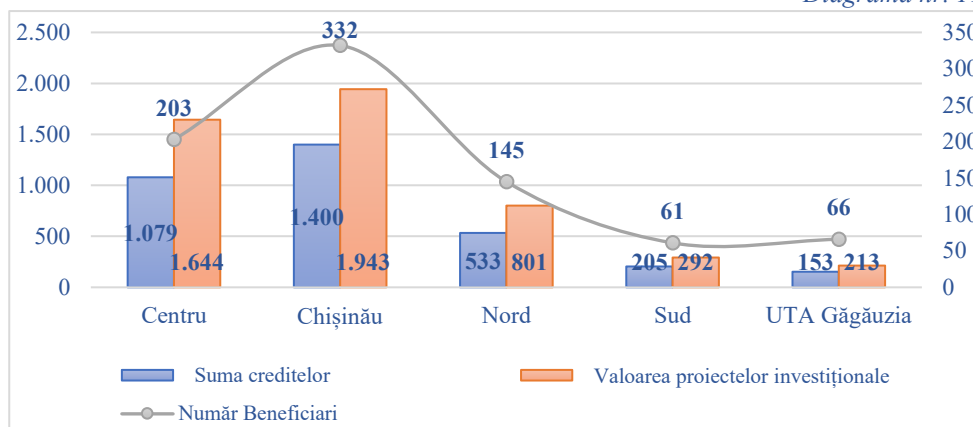
Diagrama nr. 10

Sursa: Calcule IP ODA

Evoluția investițiilor în profil teritorial la 31.12.2025, mil. MDL

Diagrama nr. 11

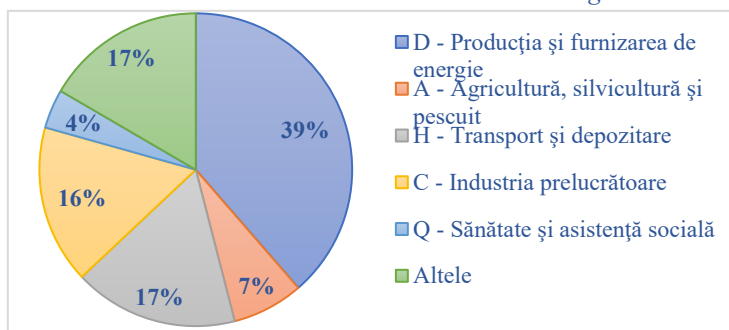
Teritorial, investițiile sunt concentrate preponderent în municipiul Chișinău, urmat de regiunile Centru și Nord, ceea ce corespunde structurii generale a activității economice din țară.

Sursa: Calcule IP ODA

Distribuția investițiilor pe sectoare economice P373

Diagrama nr. 12

Din perspectiva structurii investițiilor, cele mai mari ponderi au fost înregistrate în producția și furnizarea de energie (35%), industria prelucrătoare (16%) și transport/depozitare (15%). Această distribuție reflectă interesul antreprenorilor pentru investiții în surse alternative de energie, reducerea costurilor operaționale și dezvoltarea unor capacități economice noi.

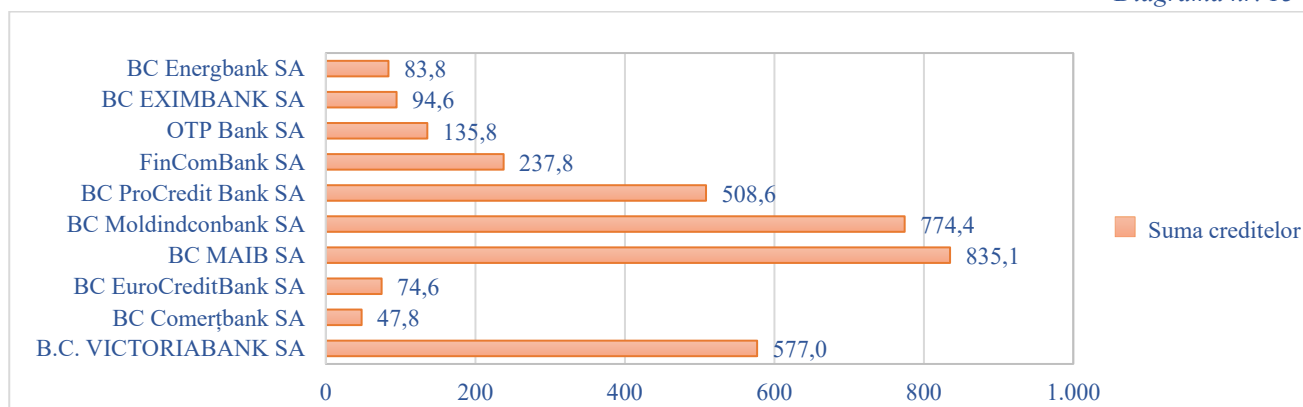

Sursa: Calcule IP ODA

Programul este implementat în cooperare cu **10 bănci comerciale**, iar de la lansarea programului, cel mai mare volum de credite a fost acordat de BC MAIB SA (26%), urmat de BC Moldincombank SA (22%) și BC Victoriabank SA (17%).

Valoarea creditelor acordate și incluse în P373 la nivel de bănci, mil. MDL

Diagrama nr. 13

Sursa: Calcule IP ODA

În ansamblu, rezultatele Programului „373” confirmă rolul acestuia de instrument important pentru stimularea creditării investiționale și mobilizarea investițiilor private. Prin volumul creditelor facilitate și al investițiilor generate, Programul contribuie la consolidarea capacității IMM-urilor de a realiza proiecte de extindere, modernizare și eficientizare a activității economice.

3.3.2. Produsul de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”

În anul 2025, FACEM a avansat semnificativ în operaționalizarea produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”, destinat susținerii proiectelor investiționale ale IMM-urilor în domenii precum eficiența energetică, tranziția energetică și adaptarea la schimbările climatice.

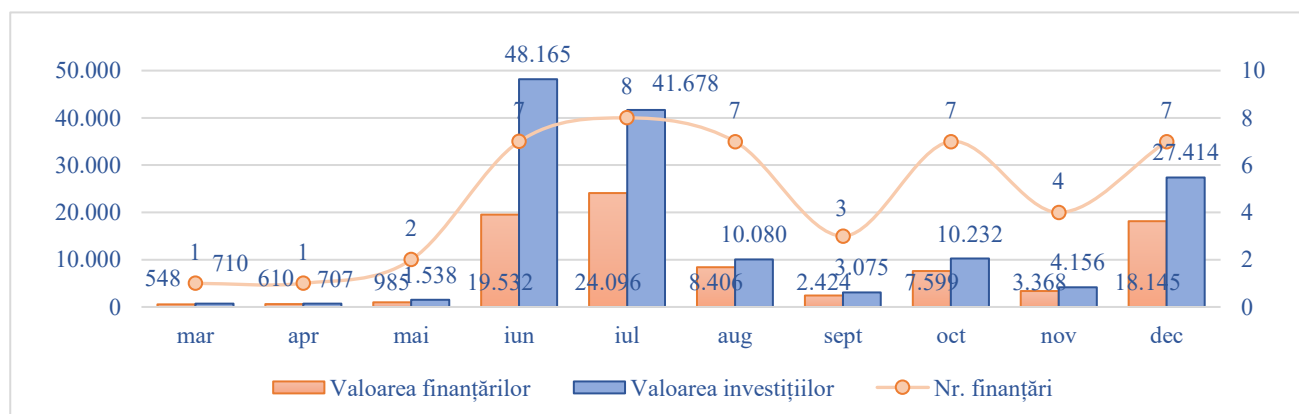
- Finalizarea cadrului contractual și selectarea IFP-urilor. Semnarea proiectelor contractelor de recreditare (colaborare) pentru produsul „FACEM Investiții BGK” către cele 9 bănci selectate ca IFP. Pentru a accelera semnarea, IP ODA a organizat întâlniri cu conducerea băncilor și cu Asociația Băncilor din Moldova. Astfel, până la finele lunii iunie 2025, contractele de colaborare au fost semnate de către IP ODA, Ministerul Finanțelor și toate cele 9 bănci (în martie 2025 – BC „FinComBank” SA, BC „EuroCreditBank” SA, BC „Comerțbank” SA, „OTP Bank” SA și BC „Eximbank” SA; în aprilie 2025 – BC „Moldindconbank” SA și BC „Victoriabank” SA; în iunie 2025 – BC „Moldova-Agroindbank” SA și BC „Energbank” SA).
- În luna februarie 2025, limitele maxime ale expunerii la risc a FACEM față de bănci au fost recalculate și aprobate de directorul IP ODA pentru cele 9 bănci aprobate până la acel moment (20.02.2025). Aceste limite sunt recalculate din nou, în baza *Informației privind activitatea economico-financiară a băncilor* și datelor privind *Structura Portofoliului de Credite*, la situația din 30.06.2025 (pe pagina-web oficială a BNM).
- La 14 martie 2025, IP ODA a adoptat decizia de finanțare a primului proiect de investiții în cadrul produsului „FACEM Investiții BGK” în parteneriat cu IFP – BC „FinComBank” SA.
- Prima solicitare de grant sub formă de Voucher pentru accesarea serviciilor de consultanță la elaborarea Planului de afaceri, a fost depusă la fel de BC „FinComBank” SA.
- Alte aspecte:
 - La 07.05.2025, Consiliul ODA a aprobat versiunile actualizate ale produsului și ale manualului, care au intrat în vigoare de la 01.07.2025. În cea mai mare parte, modificările se referă la procedura de examinare și aprobare a cererilor de finanțare, precum și la revizuirile editoriale.
 - La 12.05.2025 ODA a realizat o reuniune comună cu reprezentanți ai băncilor, BGK, Solidarity Fund PL, precum și cu reprezentanți ai Frankfurt School of Finance and Management. În cursul reuniunii, pentru a face produsul de finanțare mai atractiv și pentru a stimula interesul băncilor de a acorda împrumuturi, a fost explicat în detaliu mecanismul de solicitare și obținere a granturilor.
 - Pentru creșterea vizibilității și atractivității produsului, a fost formalizată identitatea vizuală sub denumirea „FACEM Investiții Sustenabile BGK”, iar IP ODA, împreună cu partenerii Fondul de Solidarity Fund PL, a desfășurat activități de promovare și informare a instituțiilor financiare partenere și a potențialilor beneficiari.

Date statistice privind procesele operaționale derulate

Dinamica lunară a numărului de finanțări acordate în cadrul produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK” este prezentată în *Diagrama nr. 14*.

Evoluția lunară a cererilor de finanțare BGK, mii MDL

Diagrama nr. 14

Sursa: Calcule IP ODA

Valoarea fondurilor

Tabelul nr.41

Resurse	BGK	FACEM	TOTAL
Fonduri ACORDATE (mii MDL)	71.545	14.167	85.712
Fonduri DISPONIBILE (mii MDL)	27.224	55.833	83.057

Conform situației la 31.12.2025, au fost înregistrate următoarele rezultate:

- Numărul total de Beneficiari/finanțări – 47
- Valoarea totală a finanțărilor – 85.712 mii lei
- Valoarea totală a proiectelor investiționale – 147.754 mii lei
- Valoarea medie a finanțării – 1.824 mii lei
- Eficiența energetică:
 - kW generați (anual) – 13.473 mii kW
 - kW economisiți (anual) – 4.100 mii kW
 - Cantitatea CO2 evitată/an – 6.706 tone
- Nr. salariați a IMM-lor finanțate – 869
 - inclusiv:
 - femei – 298;
 - tineri – 189;
 - cu nevoi speciale – 4
- Nr. locurilor de muncă noi create (proгноzat) – 82

Îndeplinirea indicatorilor operaționali

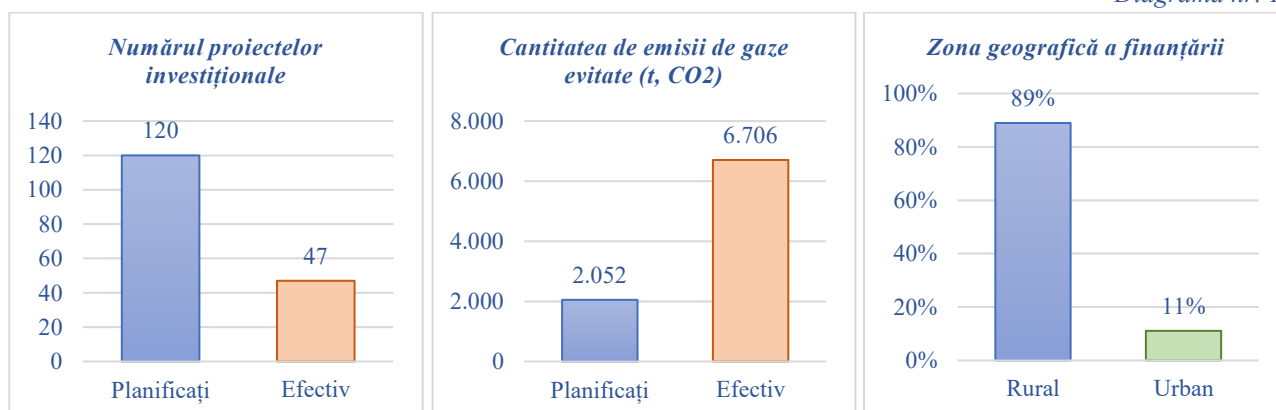
Tabelul nr.42

Indicator	Planificat	Efectiv	Gradul de realizare
Numărul de contracte de recreditare/colaborare semnate cu băncile	7	9	129%
Numărul finanțări cu dobândă redusă acordate	40	47	118%
Valoarea totală a finanțărilor oferite (mii lei)	166.000,0	85.712,0	52%
Valoarea totală a investițiilor realizate de beneficiari în baza finanțărilor acordate (mii lei)	190.000,0	147.754,0	78%

Sursa: Calcule IP ODA

Datele referitoare la gradul de îndeplinire a principalilor indicatori prevăzuți în acordul de implementare a împrumutului încheiat cu Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) sunt detaliate în *Diagrama nr. 15*.

Diagrama nr. 15

Sursa: Calcule IP ODA

La planificarea indicatorilor operaționali pentru anul 2025, în baza discuțiilor purtate cu băncile partener, a cererii înalte de finanțări pentru proiecte investiționale legate de înființarea parcurilor fotovoltaice, s-a estimat că valoarea medie a unui credit contractat de IMM va fi de 4,15 mil. lei, fiind preponderent finanțate astfel de proiecte.

Totuși, deși indicatorii privind valoarea finanțărilor și a proiectelor investiționale nu a fost îndeplinit, se constată că produsul a fost accesat de mai mulți Beneficiari din sectorul mic și micro, astfel valoarea medie a unei finanțări fiind de cca 1,82 mil. lei.

Tabelul nr. 43

Tip IMM	Nr. Beneficiari	Nr. locuri de muncă noi (plan)	Valoare credit, (mii MDL)	Valoarea proiectului investițional, (mii MDL)	Sold mediu credite, (mii MDL)
Întreprindere mică	21	36	30.352	57.460	1.445
Întreprindere micro	21	24	47.584	80.828	2.266
Întreprindere mijlocie	5	22	7.776	9.466	1.555
Total	47	82	85.712	147.754	1.824

Sursa: Calcule IP ODA

În funcție de valoarea finanțărilor, constatăm că 39% de finanțări au avut o valoare de până la 500 mii lei, care constituie 7% din valoarea totală a finanțărilor acordate și 5% din valoarea totală a proiectelor investiționale. Pe de altă parte 12% din Beneficiari au valorificat 47% din mijloacele bănești, care au asigurat 57% din investițiile totale implementate prin finanțare obținută de la FACEM.

Tabelul nr. 44

Valoarea finanțării	Beneficiari		Valoarea finanțării		Valoarea proiectelor investiționale	
	Nr.	Pondere (%)	Suma (mii MDL)	Pondere (%)	Suma (mii MDL)	Pondere (%)
0-500.000	20	39%	5.734	7%	8.070	5%
500.000-1.000.000	11	22%	7.903	9%	9.742	7%
1.000.000-2.000.000	7	14%	11.137	13%	13.566	9%
2.000.000-5.000.000	7	14%	21.043	25%	32.657	22%
>5.000.000	6	12%	39.896	47%	83.720	57%
Total general	51	100%	85.712	100%	147.754	100%

Sursa: Calcule IP ODA

Ținând cont de prioritățile Guvernului privind eficiența și tranziția energetică, precum și adaptarea la schimbările climatice, în funcție de sectorul de activitate al IMM, analizând datele se denotă foarte clar, că IMM-le din sectorul de *Producție și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat* au o contribuție foarte mare, în virtutea implementării parcurilor fotovoltaice. O contribuție esențială este și cea adusă de implementarea proiectelor investiționale de către IMM-le din *Industria prelucrătoare*.

Tabelul nr. 45

Sector activitate IMM	Pondere pe sectoare (%)	Nr. Beneficiari	kW generați	kW economisiți (anual)	Cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră evitate pe an (tone de CO2)
A - Agricultură, silvicultură și pescuit	5%	6	328.843	286.525	136
C - Industria prelucrătoare	28%	14	1.557.952	1.460.731	748
H - Transport și depozitare	1%	1	95.978	76.783	40
I - Activități de cazare și alimentație publică	2%	5	234.912	206.357	118
D - Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	54%	12	10.206.488	1.062.225	5.177
G - Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	10%	9	1.049.184	1.007.307	487
Total	100%	47	13,473,357	4,099,927	6,706

Sursa: Calcule IP ODA

Indicatori trasați în Acordul de Implementare a Împrumutului din 15.03.2024, cu termen de realizare 2030

Tabelul nr.46

Indicator	Plan	Efectiv	Gradul de realizare
Numărul de IMM-uri cărora li s-a oferit acces la împrumuturi/investiții	120	45*	38%
Numărul de IMM-uri sprijinite în cadrul training-urilor de alfabetizare financiară, cărora li s-a oferit ajutor în structurarea planului de afaceri și alte activități care au dus la o capacitate sporită de acces la servicii financiare,	600	50	8%
<i>inclusiv:</i> - Numărul de IMM-uri sprijinite prin cursuri de educație financiară care au solicitat împrumuturi de la băncile locale	300	0	0%
Numărul de locuri de muncă ETP directe sprijinite și/sau menținute	500	- 837 salariați existenți; - 78 noi angajați (plan)	167%
Cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră evitate pe an, tone CO2/an	2.052	6.706**	327%
Finanțări acordate în zonele rurale		89% finanțări proiecte din zone rurale	100%

Sursa: Calcule IP ODA

* doar finanțările cu resurse de la BGK

** calculat în planurile de afaceri pentru proiectele investiționale cu finanțare din produs FACEM Investiții BGK

În concluzie, anul 2025 a fost marcat de activități esențiale pentru operaționalizarea produsului „FACEM Investiții Sustenabile BGK”, în special semnarea contractelor cu băncile, lansarea finanțărilor și consolidarea identității vizuale. Cea mai mare provocare pentru anul 2025 ține de rambursarea împrumutului către BGK și riscului de neacoperire integrală a tranșelor din rambursările IFP. În acest sens, IP ODA planifică realocări interne bugetare pentru a acoperi diferențele.

3.3.3. Produsul de finanțare „FACEM IMPACT”

Produsul de finanțare „FACEM IMPACT” a fost elaborat în vederea implementării Acordului de grant și de proiect semnat între KfW, MDED și ODA în cadrul proiectului „Facilitatea pentru dezvoltarea IMM-urilor din Moldova”, finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare și gestionat de Banca de Dezvoltare KfW. Produsul urmărește facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare investițională prin intermediul entităților financiare partenere, cu integrarea unor cerințe moderne privind sustenabilitatea, managementul riscurilor și impactul economic.

Grantul aferent primei faze a proiectului constituie **10,7 mil. EUR**, dintre care 10,0 mil. EUR sunt destinate refinanțării împrumuturilor acordate IMM-urilor, iar 0,7 mil. EUR sunt destinate asistenței tehnice pentru implementare. Proiectul beneficiază de suportul *Frankfurt School of Finance & Management* în calitate de consultant de implementare.

Produsul „FACEM IMPACT” a fost lansat oficial la 27.06.2025, în cadrul evenimentului „Ziua Antreprenoriatului”, organizat de IP ODA. Evenimentul a reunit peste 300 de participanți, inclusiv reprezentanți ai autorităților publice, băncilor comerciale, partenerilor de dezvoltare și mediului de afaceri, și a marcat trecerea produsului de la etapa de proiectare la etapa de operaționalizare. În cadrul aceluiași eveniment a fost semnat public acordul aferent fazei II de cooperare cu KfW, în valoare de 20,0 mil. EUR.

A. Faza de inițiere

În ansamblu, FACEM Impact a trecut de la conceptualizare la operaționalitate în primul său an, în 2025. Cadrul instituțional, structurile de guvernare, mecanismele de integrare ESG și parteneriatele bancare sunt în vigoare, creând o bază solidă pentru plăți la scară largă, standarde de sustenabilitate consolidate în finanțarea IMM-urilor și alinierea la agenda mai largă a Moldovei privind aderarea la UE și finanțarea durabilă.

În această perioadă, ODA, împreună cu consultantul de implementare și în strânsă coordonare cu KfW, a efectuat lucrări analitice preliminare, inclusiv o evaluare a pieței IMM-urilor, o analiză a sectorului bancar, o analiză SWOT instituțională și consultări cu băncile comerciale. Aceste analize au asigurat că proiectarea produsului

răspundea constrângerilor reale ale pieței, în special ratelor ridicate ale dobânzilor pe termen lung, disponibilității limitate a finanțării investițiilor și necesității unor standarde de sustenabilitate îmbunătățite.

Procesul de elaborare a fost iterativ și consultativ. În lunile martie și mai 2025 au fost organizate două runde de consultări structurate cu băncile pentru a discuta termenii propuși, fluxurile de lucru operaționale, obligațiile de raportare și cerințele de sustenabilitate. Documentația produsului a constat din fișa produsului (care servește ca echivalent al termenilor și condițiilor), manualul operațional și modelul de acord de cooperare cu băncile participante. Produsul FACEM Impact a fost aprobat de Consiliul ODA la sfârșitul lunii mai 2025 și a obținut în scurt timp avizul favorabil al KfW, marcând astfel finalizarea fazei inițiale.

B. Acțiuni executate în vederea administrării proceselor și implementarea produsului:

În vederea administrării proceselor și implementarea produsului, au fost întreprinse acțiuni prin lansarea la 02.06.2025 a apelului de selectare a Entităților financiare partenere (EFP).

Drept urmare, au fost recepționate cereri de participare de la **7 bănci**, iar 6 au fost supuse procedurilor de due diligence. În urma evaluărilor și confirmărilor corespunzătoare, au fost aprobate ca entități financiare partenere OTP Bank, Energbank, Moldindconbank, MAIB și Victoriabank, iar contractele de colaborare au fost semnate cu cele 5 bănci aprobate.

Tabelul nr.47

Banca	Data aprobării de către CFR	Nr. PV ședinței CFR
OTP Bank	06.06.2025	12/2025
Fincombank*	20.06.2025	13/2025
Energbank	20.06.2025	13/2025
Moldindconbank	15.08.2025	19/2025
MAIB	05.09.2025	21/2025
Victoriabank	05.09.2025	21/2025

*A fost revăzută eligibilitatea, în baza circumstanțelor apărute ulterior aprobării. Anularea deciziei de aprobare în ședinței CFR nr.19/2025 din 15.08.2025

În concluzie se poate menționa că realizările FACEM în conceptualizarea, elaborarea și implementarea Produsului de finanțare FACEM IMPACT, în anul 2025 au fost substanțiale.

Din punct de vedere operațional, FACEM a elaborat și ODA a aprobat cu succes un produs de finanțare complex într-un interval de timp relativ scurt, a obținut aprobarea KfW pentru toate documentele cheie, a finalizat cadrul SMMS, a deschis contul special și a primit prima plată de 2,0 milioane EUR.

Din punct de vedere strategic, contractarea acestor bănci asigură o acoperire semnificativă a sectorului bancar (cca 90%) și creează premisele pentru implementarea produsului la scară largă. Totodată, introducerea cerințelor ESG și SMMS reprezintă o etapă importantă de aliniere a instrumentelor FACEM la practicile moderne de finanțare responsabilă.

În același timp, au apărut lecții importante. Introducerea standardelor ESG necesită un dialog tehnic continuu și sprijin în materie de capacități, în special pentru băncile care nu au încă structuri SMMS pe deplin dezvoltate. Coordonarea între mai multe părți interesate – ODA, KfW, bănci, ministere – necesită mecanisme de comunicare structurate. În plus, faza de proiectare a demonstrat că disponibilitatea datelor, în special în ceea ce privește indicatorii de durabilitate și indicatorii de emisii de gaze cu efect de seră, rămâne limitată în sistemul financiar moldovean, consolidând necesitatea unei implementări treptate și a unor instrumente practice.

3.4. Riscuri și măsurile de atenuare a acestora

Nivelul general de risc al activității FACEM: **moderat și gestionabil**, modernizarea IT, coerența ESG și capacitatea de absorbție macroeconomică reprezentând prioritățile de monitorizare cele mai importante în continuare.

Tabelul nr. 48

Risc identificat	Impact	Măsuri de mitigare
Întârzieri în modernizarea IT și integrarea datelor	Ridicat	- implementarea planului de digitalizare; - raportare interimară structurată pe baza Excel; - integrarea raportării ESG și financiare în noul sistem
Implementare inegală a ESG / SMMS în cadrul EFP și nivelul de pregătire a salariaților pentru implementare eficientă	Ridicat	- manual SMMS aprobat și schiță EFP; - categorizare E&S obligatorie; - revizuirea primelor trei împrumuturi per bancă; - formare specifică; - monitorizare continuă și măsuri corective, instruire salariați prin executare sarcini, cu suport de la experți angajați.
Risc macroeconomic și risc de cerere din partea IMM-urilor	Mediu-ridicat	- structura produselor pe termen mediu și lung cu rată fixă; - participare largă a EFP (acoperire sectorială de 91%); - limite de expunere ajustabile; - revizuire produse la jumătatea perioadei și ajustarea
Riscuri legate de capacitatea instituțională și personalul ODA	Ridicat	- recrutarea salariaților pentru Direcția FACEM; - recrutarea salariaților pentru subdiviziunile responsabile de elaborare produse și reglementare aferentă, de evaluare a riscurilor; control intern și conformitate; - includerea activităților din politicile și reglementările relevante în activitatea operațională a ODA; - plan structurat de consolidare a capacităților; - asistență tehnică continuă.
Riscul de credit	Mediu	- Due diligence EFP bazat pe CAMELS; - limite de expunere per EFP; - participarea băncilor sistemice; - monitorizare continuă prin intermediul sistemului de raportare al BNM; - riscul de credit față de Beneficiari asumat integral de EFP.
Riscul de lichidități	Mare	- planificarea și bugetarea periodică, în bază de cash-flow istoric, cu includerea în bugetul de stat/ bugetul IP ODA a valorii necesare pentru atingerea indicatorilor operaționali și asigurarea lichidităților necesare acoperirii cererilor de finanțare/compensarea dobânzilor; - implementarea unui sistem financiar bazat pe principii de trezorerie și gestiune eficientă a activelor și pasivelor ODA; - implementarea unui sistem de monitorizare digitalizat în timp real; - constituirea unui fond de rezervă (buffer), asigurând astfel o reacție rapidă la volatilitatea economică și evitarea blocajelor financiare.

Capitolul IV. Proiecte de asistență tehnică și financiară

În anul 2025, IP ODA a continuat implementarea și dezvoltarea portofoliului de proiecte de asistență tehnică și financiară externă, acestea contribuind la suplimentarea resurselor disponibile pentru programele de suport, dezvoltarea instrumentelor financiare moderne, digitalizarea proceselor instituționale, consolidarea capacităților interne și extinderea cooperării internaționale.

Portofoliul proiectelor de asistență externă gestionate de IP ODA poate fi grupat în două categorii principale:

1. **Acorduri de finanțare directă sau proiecte implementate în baza acordurilor semnate între Guvern și partenerii internaționali**, inclusiv Uniunea Europeană, Banca Mondială, KfW și BGK (*Anexa 1, proiectele cu nr. 1-12*);
2. **Proiecte obținute prin competiții internaționale**, implementate individual sau în consorțiu, în cadrul programelor europene și regionale (*Anexa 1, proiectele cu nr. 13-18*).

4.1. Proiecte implementate în baza acordurilor

4.1.1. Uniunea Europeană — EU4SMEs

În cadrul acordului de finanțare directă „EU for Sustainable, Innovative, Green and Competitive Economy” — EU4SMEs, semnat la 28.04.2023, IP ODA a continuat utilizarea resurselor UE

Pe parcursul anului 2025, din resursele Uniunii Europene au fost aprobate **151 proiecte investiționale**, cu o valoare cumulată a granturilor de aproximativ **35,35 mil. MDL**, care urmează să genereze investiții estimate în economie de circa **66,96 mil. MDL**. Totodată, au fost desfășurate activități de promovare și vizibilitate, inclusiv elaborarea și diseminarea istoriilor de succes ale beneficiarilor, organizarea evenimentelor de semnare a contractelor de grant și raportarea progresului către partenerii de dezvoltare.

La data de **8 decembrie 2025**, a fost organizată ședința Comitetului de Coordonare a Proiectului, cu participarea reprezentanților Delegației Uniunii Europene și ai ministerului de resort, în cadrul căreia au fost prezentate acțiunile implementate și validate direcțiile de acțiune pentru perioada următoare.

4.1.2. GIZ și parteneriate conexe

În anul 2025, colaborarea cu GIZ a vizat atât finalizarea unor proiecte aflate în derulare, cât și dezvoltarea unor noi inițiative dedicate micilor producători, digitalizării și rezilienței energetice a IMM-urilor.

În cadrul proiectului „*Digital Transformation for Small and Medium Enterprises in Eastern Partnership Countries, Republic of Moldova*”, perioada de implementare a fost extinsă până la 30.09.2025. Proiectul a sprijinit procesul de pregătire a sistemului informațional integrat al IP ODA, inclusiv prin coordonarea caietului de sarcini cu Agenția de Guvernare Electronică, lansarea procedurii de achiziție și elaborarea documentației tehnice suplimentare.

În contextul insuficienței resurselor financiare pentru finalizarea procesului de achiziție, ODA a inițiat demersuri de identificare a unor parteneri suplimentari care să asigure suportul necesar. Astfel, în luna iulie au avut loc discuții cu **HELVETAS**, iar la 7 august a fost semnat un **Memorandum de Înțelegere** ce acoperă parțial activitățile prevăzute. În luna septembrie, compania VL Consult Service S.R.L. a fost contractată pentru elaborarea unui caiet de sarcini detaliat privind specificațiile tehnice ale sistemului informațional integrat. Proiectul a fost finalizat la data de 31 octombrie 2025, prin elaborarea, prezentarea și transmiterea rapoartelor finale narrative și financiare, în conformitate cu cerințele finanțatorului.

În cadrul proiectului „*Small Producers*”, implementat cu susținerea GIZ, au fost organizate 3 sesiuni de informare în raioanele țintă (Leova, Edineț, Strășeni), iar în anul 2025 au fost aprobate **7 proiecte investiționale**, cu o valoare totală a granturilor de **2,65 mil. MDL**, contribuind la generarea unor investiții suplimentare de aproximativ **4,3 mil. MDL**. Proiectul a fost extins până la 31.12.2025, iar la data de **17 decembrie 2025** a fost organizat evenimentul final de prezentare a rezultatelor Programului de susținere a micilor producători, implementat în cadrul inițiativei „Parteneriate pentru consolidarea antreprenoriatului”.

Din aprilie 2025, ODA a inițiat colaborarea în cadrul proiectului „*Întreprinderi și comunități puternice pentru Moldova*”, cofinanțat de Biroul de Cooperare al Elveției și implementat de GIZ Moldova, orientat spre creșterea

rezilienței energetice a IMM-urilor prin sprijin financiar nerambursabil pentru tehnologii eficiente energetic și soluții de energie regenerabilă. Acordul a fost semnat de GIZ la 28 noiembrie 2025. Ulterior, în perioada noiembrie – decembrie, au demarat procedurile de avizare și aprobare conform cadrului național privind asistența externă (HG 377/2018), inclusiv analiza acordului de către Ministerul Afacerilor Externe și avizarea de către Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor. La data de 29 decembrie, în cadrul ședinței de Guvern, a fost aprobat acordul în vederea semnării cu publicarea în Monitorul Oficial la 30 decembrie 2025.

4.1.3. Grupul Băncii Mondiale

În cadrul Proiectului de competitivitate a IMM, finanțat prin acordurile semnate la 7 iulie 2022 cu BIRD și AID, IP ODA implementează două componente principale: **Mecanismul de granturi de corelare pentru îmbunătățirea competitivității la export** (Matching Grants Facility) și **capitalizarea Fondului de Garantare a Creditelor, pentru implementarea garanțiilor de portofoliu**.

Componenta I - Matching Grants Facility (Anexa 1, proiect nr.7)

Prin intermediul componenta **Matching Grants Facility**, întreprinderile pot accesa suport financiar de până la 600,0 mii MDL (echivalentul a 30,0 mii USD), până în anul 2027. Astfel, pentru anul 2025, au fost planificate resurse financiare în valoare de 15.164,5 mii MDL, iar rezultatele financiare și operaționale sunt reflectate în Capitolul I, paragraful dedicat *Programului de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice 1.9*.

Tot în această perioadă, a fost finalizat procesul de selecție a experților, iar la data de 15 mai 2025 a fost semnat contractul de asistență tehnică cu Frankfurt School of Finance and Management. De asemenea, a fost elaborat și aprobat *Manualul operațional al Programului de dezvoltare a furnizorilor*, iar la 27 iunie 2025 a fost lansat apelul de aplicare pentru primele 20 companii beneficiare. În aceeași perioadă, a fost elaborat caietul de sarcini pentru contractarea experților care vor realiza evaluarea multidimensională și vor oferi asistență tehnică pentru pregătirea a 250 companii în procesul de accesare a piețelor externe.

În cadrul Programului de dezvoltare a furnizorilor, au fost aprobate **78 companii**, iar experții contractați au inițiat procesul de evaluare 360 de grade, fiind auditate până la data raportării **39 companii**. De asemenea, în cadrul Programului „**Export Readiness**”, conceput ca accelerator pentru facilitarea integrării companiilor pe piețele internaționale, a fost încheiat procesul de depunere a aplicațiilor și au fost recepționate **15 dosare**.

Componenta II - Fondului de Garantare a Creditelor (Anexa 1, proiect nr.7)

La data de 2 aprilie 2025, a fost semnat primul Acord de garantare cu B.C. „MAIB” S.A., în cadrul Schemei de garantare a portofoliilor de credite, cu alocarea unui plafon de credite garantate în valoare de 400,0 mil. MDL, marcând astfel lansarea oficială a mecanismului de garantare. În vederea îndeplinirii condițiilor de debursare a tranșei a doua, IP ODA împreună cu UIP a Băncii Mondiale, a reușit să finalizeze achizițiile pentru asigurarea trecerii la Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF) și servicii de suport în elaborarea actelor interne de guvernanta a FGC, fiind selectate companiile PricewaterhouseCoopers pentru asistență contabilă și respectiv LANDT GmbH pentru servicii de consultanță în guvernanta.

Ulterior, la data de 9 iunie, a fost semnat Acordul de garantare cu „OTP Bank” S.A., cu alocarea unui plafon de 173,0 mil. lei, extinzând astfel cooperarea cu sectorul bancar în cadrul mecanismului de garantare.

În perioada trimestrului III, au fost incluse inițial 2 credite de către OTP Bank (cu unul ulterior anulat), iar procesul de includere a creditelor a depins de ajustările interne ale băncilor și eligibilitatea beneficiarilor. Totodată, a fost finalizat procesul de due diligence pentru Victoriabank, inclusiv evaluarea conformității ESG. În trimestrul IV, ritmul de implementare a crescut, fiind incluse 20 credite de către OTP Bank și MAIB, în valoare totală de 21,09 mil. lei, și fiind semnat Acordul de Garantare cu Victoriabank, cu un plafon de 344,0 mil. lei. De asemenea, au fost realizate progrese importante în vederea debursării tranșei II, inclusiv dezvoltarea cadrului de risc, a manualului de control intern și a analizei juridice necesare.

Pentru componenta aferentă **Fondului de Garantare a Creditelor**, rezultatele sunt prezentate detaliat în Capitolul II.

4.1.4. USAID / UMAEF

Colaborarea cu USAID/UMAEF s-a desfășurat în baza acordului de colaborare semnat în anul 2022 cu proiectul FTA, finanțat de USAID, Ambasada Suediei și UK aid. Sprijinul a vizat implementarea programelor de transformare digitală și inovații digitale/startup-uri tehnologice, inclusiv prin acoperirea unor costuri de promovare, expertiză și implementare.

În anul 2025, proiectul a fost prelungit până la 31.07.2025. Până la termenul-limită, toate cele **18 companii beneficiare** au finalizat cu succes implementarea proiectelor investiționale, beneficiind integral de granturi. Valoarea finanțării nerambursabile acordate a constituit **7,51 mil. MDL**, iar investițiile realizate în economie au depășit **12,54 mil. MDL**. Totodată, a fost elaborat și transmis partenerului raportul final, marcând încheierea cu succes a proiectului.

4.1.5. KfW și BGK

În anul 2025, proiectele implementate în cooperare cu **KfW** și **BGK** au contribuit la dezvoltarea instrumentelor FACEM, inclusiv prin finanțarea și operaționalizarea produselor „**FACEM IMPACT**” și „**FACEM Investiții Sustenabile BGK**”. Având în vedere că aceste instrumente sunt analizate detaliat în Capitolul III, prezenta secțiune reține doar rolul acestor proiecte în atragerea resurselor externe și consolidarea mecanismelor de finanțare pentru IMM-uri.

Cooperarea cu **KfW** a inclus implementarea primei faze a proiectului „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Republica Moldova”, în valoare de **10,7 mil. EUR**, precum și semnarea la 27.06.2025 a fazei II, în valoare de **20,0 mil. EUR grant**. În anul 2025, au fost aprobate documente operaționale importante pentru produsul FACEM IMPACT, inclusiv forme-tip, regulamentul privind gestiunea mijloacelor bănești și Manualul Sistemului de Management de Mediu și Social. (*Anexa 1, proiect nr.11 și nr. 12*)

Cooperarea cu **BGK** a vizat implementarea acordului de împrumut în valoare de **5,0 mil. EUR**, destinat susținerii IMM-urilor prin finanțări orientate spre eficiență energetică, tranziție energetică și adaptare la schimbările climatice. În anul 2025, produsul a fost redenumit „**FACEM Investiții Sustenabile BGK**”, au fost semnate contracte cu cele 9 bănci parteneri și a fost aprobat primul proiect investițional (*Anexa 1, proiect nr.10*). Rezultatele detaliate ale implementării sunt reflectate în Capitolul III.

4.1.6. PNUD

În anul 2025, IP ODA a avansat în dezvoltarea colaborării cu PNUD, fiind vizate inițiative orientate spre consolidarea infrastructurii de suport antreprenorial, tranziția verde și dezvoltarea capacităților instituționale.

În cadrul inițiativei dedicate **Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Republica Moldova**, ODA a finalizat procesul de micro-assessment necesar pentru obținerea statutului de partener acreditat al PNUD. Acordul de grant „**Support pentru Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Republica Moldova**” va fi implementat ca parte integrantă a inițiativei mai ample derulate de PNUD – „Comunități reziliente prin abilitarea femeilor”, faza a II-a (RESCOM), și se află în etapa finală de negociere. Obiectivul principal al proiectului este contribuția la modernizarea infrastructurii, consolidarea capacităților instituționale și integrarea dimensiunilor de gen și climă în activitatea incubatoarelor de afaceri.

Totodată, în cadrul proiectului „**Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova**”, ODA va realiza obiectivul de digitalizare a cursului de ecologizare a IMM-urilor, în vederea creșterii accesului și calității instruirii pentru tranziția verde. În prezent, este în desfășurare evaluarea ofertelor pentru selectarea companiei subcontractate.

De asemenea, PNUD, în colaborare cu ODA, a elaborat conceptul de proiect „**Scaling Energy Storage in Moldova**”, finanțat prin Mitigation Action Facility, și orientat spre accelerarea implementării soluțiilor de stocare a energiei și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

4.1.7. HELVETAS și digitalizarea serviciilor ODA

În anul 2025, IP ODA a semnat cu HELVETAS un acord de finanțare destinat dezvoltării **Cabinetului Antreprenorului**, instrument digital orientat spre modernizarea interacțiunii dintre ODA și beneficiari. Până la data raportării, au fost realizate activități privind elaborarea caietului de sarcini, coordonarea acestuia cu Agenția pentru Guvernare Electronică și lansarea procedurii de achiziție. (*Anexa 1, proiect nr.5*).

Totodată, HELVETAS a oferit suport financiar pentru completarea resurselor aferente proiectului de dezvoltare a sistemului informațional integrat al IP ODA, inclusiv pentru elaborarea rapoartelor **AS-IS** și **TO-BE**. Proiectul a fost implementat în termenii stabiliți, iar în urma procedurilor de achiziție a fost înregistrată o economie de mijloace financiare de **149,4 mii MDL**. (*Anexa 1, proiect nr.6*).

4.2. Proiecte obținute prin competiții internaționale

IP ODA, ca și entitate publică cu misiunea de a promova cultura antreprenorială în țară, participă la diverse apeluri de proiecte deschise pe platformele Uniunii Europene ce se desfășoară pe baza de concurs de selecție și sunt implementate în format de consorții sau individual.

În anul 2025, IP ODA a continuat să participe la apeluri competitive internaționale, în special în cadrul programelor Uniunii Europene și inițiativelor regionale. Instituția a aplicat la 6 proiecte, dintre care *1 proiect - în cadrul Programului Interreg Europe, 2 Proiecte în cadrul Programului SMP-COSME-2024, 1 proiect - în cadrul Aid for Trade, 1 proiect în cadrul Programului ERASMUS+, 1 proiect în cadrul instrumentului TAIEX.* Aceste proiecte contribuie la valorificarea programelor de stat implementate, prin testarea ideilor inovatoare, facilitarea transferului de cunoștințe și consolidarea capacităților antreprenoriale în diverse sectoare economice.

4.2.1. REC4SMEs

Proiectul **REC4SMEs – Sprijinirea IMM-urilor prin crearea de Comunități de Energie Regenerabilă (REC) pentru un viitor durabil**, aprobat în cadrul apelului SMP-COSME-2024-REC, are o durată de 24 de luni și un buget total de **969,25 mii EUR**, dintre care **252,86 mii EUR** sunt alocați IP ODA. Proiectul urmărește sprijinirea IMM-urilor prin crearea de comunități de energie regenerabilă și consolidarea rezilienței energetice în sectoarele agroalimentar și retail. Semnarea acordului a fost aprobată de Guvern la data de 26 noiembrie 2025, iar proiectul a fost validat oficial în ședința Guvernului din 17 decembrie 2025, intrând în vigoare la 1 ianuarie 2026. Prima tranșă de finanțare a fost recepționată în conturile ODA la data de 23 decembrie 2025 și urmează a fi repartizată conform prevederilor acordului de grant și ale acordurilor de parteneriat.

4.2.2. CONNECT MOLDOVA-EU

În cadrul proiectului **CONNECT MOLDOVA-EU**, implementat prin apelul SMP-COSME-2024-EEN, IP ODA are alocat un buget de **81,45 mii EUR**. Proiectul vizează furnizarea de servicii de informare și consiliere privind accesul pe Piața Unică, internaționalizare, sustenabilitate, evenimente B2B și integrarea în rețeaua Enterprise Europe Network. În septembrie anul 2025 a fost semnat acordul interpartenerial, iar proiectul a fost lansat oficial în cadrul Moldova Business Week.

4.2.3. TAIEX

În cadrul instrumentului **TAIEX**, proiectul **„ESG: Enhancing Transparency and Accountability in Entrepreneurship Support”** a inclus o misiune de experți la Chișinău, un curs online și o vizită de studiu la Finnvera, Finlanda, în perioada 2–3 decembrie 2025. Activitățile au vizat consolidarea capacităților ODA în domeniul finanțării, garanțiilor, internaționalizării, managementului riscurilor și integrării principiilor ESG (*Anexa 1, proiect nr.18*).

În vederea consolidării capacității instituționale a IP ODA, în cadrul instrumentului TAIEX a fost depus proiectul „European Project Writing and Management: Strengthening International Cooperation”. Obiectivul principal al acestei inițiative este dezvoltarea competențelor în domeniul elaborării și redactării propunerilor de proiecte europene, cu scopul de a asigura o participare mai eficientă la programe internaționale de cooperare și finanțare. Activitățile planificate vizau instruirea angajaților ODA în domenii-cheie ale scrierii de proiecte, prin transfer de expertiză și bune practici europene. Proiectul, însă, nu a fost acceptat.

4.2.4. Aid for Trade

Orientat spre *consolidarea capacității IMM-urilor din Republica Moldova de integrare a principiilor economiei verzi și circulare pe piețele UE*, Proiectul a fost acceptat spre implementare în anul 2025. În perioada 6–10 octombrie 2025, un grup format din 11 reprezentanți ai ODA și 3 IMM-uri selectate a participat la o vizită de studiu la Praga, organizată în cooperare cu partenerii ENVIROS. Activitatea a inclus sesiuni de instruire și vizite la 4 IMM-uri cehe cu profiluri similare celor din Republica Moldova.

Ulterior, în perioada 30–31 octombrie 2025, experții ENVIROS au efectuat o misiune de lucru la Chișinău, în cadrul căreia au organizat o sesiune tematică și au vizitat cele 3 IMM-uri participante la vizita de studiu. În urma activităților, experții au elaborat un document de analiză care include evaluarea proceselor de producție ale întreprinderilor și recomandări pentru îmbunătățirea performanței, eficienței și integrării practicilor de economie verde și circulară.

Proiecte în cadrul Programului Transnațional Dunărea

În cadrul Programului Transnațional Dunărea, IP ODA implementează trei proiecte: **CI-H**, **WE.Circular** și **BRAIN**, orientate spre inovare, economie circulară, reziliență, transfer de cunoștințe și dezvoltare economică.

Tabelul nr. 49

<u>Proiectul CI-H</u>	<u>WE.Circular</u>	<u>Proiectul BRAIN</u>
- îmbunătățirea infrastructurii critice în regiunea Dunării, având ca scop principal creșterea rezilienței și eficienței acestor sisteme	- promovarea economiei circulare în regiunea Dunării, concentrându-se pe utilizarea eficientă a resurselor și reducerea impactului asupra mediului înconjurător prin implementarea practicilor sustenabile în diferite sectoare economice	- promovarea inovării și transferului de cunoștințe în regiunea Dunării, sprijinind colaborarea între instituții de cercetare, universități și sectorul privat pentru stimularea inovației și dezvoltarea economică

În anul 2025, activitățile implementate au inclus participarea la reuniuni ale consorțiilor, sesiuni de instruire și evenimente internaționale, raportarea în platformele specifice programului, testarea instrumentelor digitale și metodologice, organizarea de evenimente locale și implicarea IMM-urilor în activități-pilot.

În cadrul **WE.Circular**, ODA a fost implicată în evaluarea aplicațiilor, organizarea activităților de co-creație, instruire și matching, precum și în dezvoltarea instrumentelor de e-learning și a materialelor de bune practici. În cadrul **CI-H**, activitățile au vizat testarea instrumentelor UAM, colaborarea cu IMM-uri, organizarea de întâlniri cu stakeholderii și contribuția la elaborarea Strategiei Transnaționale. În cadrul **BRAIN**, ODA a participat la traininguri transnaționale, reuniuni ale partenerilor și activități de diseminare, inclusiv dezvoltarea livrabilului **BrAIIn Library**.

Informații mai detaliate privind proiectele de asistență tehnică și financiară implementate de IP ODA pe parcursul anului 2025, pot fi găsite în Anexa 1 la prezentul raport, proiectele nr.14, nr. 15 și nr. 16.

Alte inițiative în dezvoltare

În anul 2025, ODA a participat la elaborarea și depunerea proiectului **DIGICROSS — Cross-Border Digital Innovation and Governance for Business Resilience**, în cadrul Programului Interreg NEXT România–Moldova 2021–2027. Proiectul are o durată estimată de 18 luni și un buget de **120,5 mii EUR** alocat ODA, cu o contribuție proprie de 10%. La data raportării, proiectul se află în proces de evaluare.

În ansamblu, anul 2025 a fost caracterizat printr-o extindere semnificativă a portofoliului de proiecte de asistență tehnică și financiară gestionate de IP ODA. Sprijinul partenerilor de dezvoltare a contribuit la suplimentarea resurselor pentru programele de granturi, dezvoltarea instrumentelor financiare FACEM și FGC, consolidarea digitalizării instituționale, promovarea tranziției verzi, susținerea internaționalizării IMM-urilor și creșterea capacității ODA de a accesa și implementa proiecte internaționale.

Pentru perioada următoare, prioritare rămân consolidarea capacității de management al proiectelor, evitarea suprapunerilor între inițiative, asigurarea complementarității cu programele naționale și valorificarea rezultatelor proiectelor în instrumentele permanente de suport pentru IMM-uri.

Capitolul V. Alte proiecte și instrumente de susținere

5.1. Educația antreprenorială

Promovarea alfabetizării antreprenoriale și dezvoltarea competențelor de afaceri reprezintă o direcție strategică importantă pentru consolidarea unui mediu antreprenorial competitiv, incluziv și adaptat noilor tendințe economice. În conformitate cu planificarea pentru anul 2025, intervențiile au fost orientate spre domenii economice prioritare, prin realizarea a patru activități majore:

- Promovarea alfabetizării și formarea competențelor antreprenoriale, pe domenii prioritare economice (de ex. e-comerț, TIC) și pentru diferite categorii de beneficiari: femei, tineri, start-up, mici producători, prin lansarea a *6 module de instruire dedicate și instruirea a 1.700 de persoane*;
- Elaborarea și implementarea unui *Program de formare a formatorilor în domeniul antreprenoriatului*;
- Dezvoltarea unui *Program de mentorat, destinat antreprenorilor care sunt la etapa de creștere și dezvoltare a afacerii*.
- Dezvoltarea instrumentului de instruire la distanță a antreprenorilor.

Pe parcursul anului 2025, prin intermediul *Programului de Educație Antreprenorială* au fost organizate **28** sesiuni de instruire în cadrul cărora au fost instruite **2.207** persoane, dintre care **1.822** au obținut certificatul de finalizare a cursurilor. Rata de absolvire de **83%** reflectă atât interesul sporit al beneficiarilor pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale, cât și nivelul bun de participare și finalizare a cursurilor.

În vederea formării abilităților antreprenorilor pe domeniile economice prioritare, în perioada de raportare au fost realizate sesiuni de instruire dedicate, precum:

- **10 sesiuni de alfabetizare financiară – 1.184 persoane certificate;**
- **4 sesiuni de instruire în cadrul Programului de ecologizare a IMM - 150 persoane certificate;**
- **14 sesiuni de instruire în domeniul economic-antreprenorial - 399 persoane certificate;**
- **instruire în domeniul TIC/e-comerț pe platforma guvernamentală Mlearn – 89 persoane dintre care 11 au obținut certificat.**

Certificatele de finalizare sunt acordate participanților care înregistrează o rată de prezență de minimum **60%**. Totodată, absolvirea anumitor module are relevanță directă pentru accesarea programelor de suport financiar nerambursabil. Astfel, certificatul aferent modulului „**Start în Business**” oferă eligibilitate pentru aplicarea la programe destinate întreprinderilor debutante, iar certificatul aferent instruirilor de ecologizare permite aplicarea la Programul de Ecologizare a IMM-urilor.

În vederea consolidării capacității de livrare a instruirilor antreprenoriale, în anul 2025 a fost elaborat **Programul de formare a formatorilor în domeniul antreprenoriatului**. Testarea acestuia a fost realizată în perioada **16–23 octombrie 2025**, prin organizarea unui curs pilot în cadrul căruia au fost instruiți **12 formatori**. Această activitate contribuie la dezvoltarea unei rețele de specialiști capabili să transmită cunoștințe antreprenoriale și bune practici către mediul de afaceri.

Totodată, a fost dezvoltat instrumentul de susținere non-financiară „**Mentorat pentru Creșterea și Dezvoltarea Afacerii**”, destinat antreprenorilor aflați la etapa de dezvoltare și scalare, care urmează să fie propus spre aprobare. Acest instrument va completa intervențiile de finanțare prin suport personalizat, orientat spre consolidarea capacităților manageriale și creșterea performanței afacerilor.

Un element important al anului 2025 îl constituie elaborarea **Acceleratorului „Mici Producători”**, dezvoltat în cadrul Programului de sprijin al micilor producători. Acceleratorul este destinat producătorilor locali cu potențial de scalare și include sesiuni de formare axate pe finanțe, vânzări, operațiuni de export-import, management strategic, managementul proceselor și managementul resurselor umane.

În concluzie, activitățile desfășurate în anul 2025 au contribuit la extinderea accesului la educație antreprenorială și la consolidarea competențelor beneficiarilor ODA. Prin instruirii, formarea formatorilor, dezvoltarea instrumentului de mentorat și lansarea conceptului de accelerator pentru micii producători, IP ODA a consolidat componenta de suport non-financiar, complementară programelor de finanțare, contribuind la creșterea calității proiectelor antreprenoriale și la dezvoltarea unui ecosistem de afaceri mai pregătit și mai competitiv.

5.2. Centrul de consultanță în afaceri

În scopul consolidării serviciilor de suport non-financiar acordate mediului antreprenorial, **Centrul de Consultanță în Afaceri (CCA)** funcționează ca subdiviziune structurală în cadrul Direcției operaționale a IP ODA, oferind în regim permanent asistență informativă și consultativă individuală privind oportunitățile de sprijin disponibile pentru sectorul IMM.

Totodată, în vederea extinderii accesului antreprenorilor din regiuni la servicii de informare și consultanță, la data de **27 februarie 2024** a fost inaugurat **Centrul de Informare și Consultanță în Afaceri ODA din Bălți**, cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare. Acesta contribuie la creșterea accesibilității serviciilor ODA pentru IMM-urile din nordul țării, în special în ceea ce privește informarea privind programele de grant și alte instrumente de suport.

Pe parcursul anului 2025, **Centrul de Consultanță în Afaceri** a înregistrat rezultate semnificative, depășind considerabil țintele stabilite prin planificare și confirmând rolul său esențial în sprijinirea mediului antreprenorial. În tabelul de mai jos, se reprezintă rezultatele în perioada de raportare.

Informația privind numărul sesiunilor de informare

Tabelul nr. 50

Centrul de Consultanță în Afaceri			
Perioada	Sesiuni de informare (Nr.)	Persoane informate (Nr.)	Consultații în afaceri individuale (Nr.)
Trimestrul I	13	1.211	4.252
Trimestrul II	40	2.423	3.730
Trimestrul III	25	1.087	3.378
Trimestrul IV	17	806	2.571
TOTAL	95	5.527	13.931

Sursa: Calcule IP ODA

Astfel, au fost organizate **95 sesiuni de informare**, depășind cu mult ținta de minimum 60 sesiuni, ceea ce reflectă o activitate intensă și o acoperire teritorială extinsă. Totodată, **numărul persoanelor informate** a atins cifra de **5.527**, de peste două ori mai mare decât obiectivul stabilit (2.300 persoane), evidențiind interesul sporit pentru oportunitățile de suport antreprenorial.

În perioada anului 2025 au fost acordate **13.931** consultații individuale, ceea ce indică o cerere constantă pentru suport personalizat și o implicare activă în dezvoltarea competențelor antreprenoriale, dintre care:

- **11.265** consultații telefonice;
- **1.798** consultații la birou;
- **868** de consultații în formă scrisă (răspunsuri la scrisori, petiții, mail-uri, rețele sociale).

Distribuția trimestrială arată o intensificare a activităților în trimestrele II și III, perioade în care au fost organizate cele mai multe sesiuni de informare. Această dinamică reflectă corelarea activității Centrului cu perioadele de lansare și promovare a apelurilor de finanțare, precum și cu necesitatea de a asigura informarea beneficiarilor în teritoriu.

Per ansamblu, rezultatele obținute confirmă o implementare eficientă, contribuind la creșterea nivelului de informare și competențe antreprenoriale, în special în regiunile cu acces mai redus la servicii de suport.

Riscuri identificate și măsuri de diminuareRiscuri identificate:

1. Interes redus din partea antreprenorilor pentru programele și instrumentele de suport;
2. Insuficiența resurselor financiare;
3. Insuficiența resurselor umane;
4. Apariția unor situații excepționale (ex. crize regionale, pandemii), care pot afecta implementarea activităților planificate.

Măsurile întreprinse pentru gestionarea și/sau diminuarea riscurilor identificate:

1. Simplificarea accesului la servicii prin implementarea programărilor electronice pentru consultațiile la sediu;
2. Desfășurarea campaniilor de promovare a serviciilor gratuite oferite de IP ODA;
3. Organizarea sesiunilor de informare în teritoriu, în parteneriat cu autorități publice locale, instituții guvernamentale și organizații ale societății civile;
4. Dezvoltarea unor mecanisme alternative de livrare a serviciilor (format online), pentru asigurarea continuității activităților în situații excepționale.

5.3. Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri în Moldova

Una dintre prioritățile Guvernului Republicii Moldova este dezvoltarea în continuare a infrastructurii de suport în afaceri, în special în localitățile rurale, pentru a contribui la creșterea economică și diversificarea activităților economice în aceste regiuni. În perioada 2009-2017, au fost înființate 11 Incubatoare de Afaceri (IA) amplasate în raioanele (*Cahul, Călărași, Ceadăr-Lunga, Cimișlia, Dubăsari, Leova, Nisporeni, Rezina, Sângerei, Soroca și Ștefan-Vodă*), care au rolul de a sprijini tinerii antreprenori, dar și alte tipuri de afaceri mici și mijlocii, în vederea dezvoltării acestora și stimulării inițiativelor locale.

Incubatoarele de Afaceri sunt structuri care oferă suport în formă de spații de lucru, consultanță, instruire și acces la finanțări pentru antreprenori, având scopul de a reduce barierele de intrare în afaceri și de a sprijini dezvoltarea acestora pe termen lung. Această inițiativă a fost reglementată de *"Instrumentul de susținere și dezvoltare a Rețelei Incubatoarelor de Afaceri în Moldova" (RIAM)*, care oferă cadrul necesar pentru coordonarea și eficientizarea activității incubatoarelor. Astfel, incubatoarele de afaceri devin un pilon important în dezvoltarea regiunilor mai puțin favorizate economic și în crearea unui mediu mai prietenos pentru afaceri în aceste localități.

Conform datelor statistice pe parcursul anului 2025, în cadrul celor **11 incubatoare de afaceri (IA)** sunt **285 companii rezidente**, din totalul cărora **117 start-up-uri**, **129 companii** sunt gestionate de **tineri** și **168 companii** sunt administrate de **femei**. Per total, companiile incubate au creat **1.012 locuri de muncă**, dintre care **441 sunt destinate tinerilor** și **470 femeilor**. Pe parcursul anului, în cadrul celor 11 incubatoare de afaceri au fost înregistrate în calitate de rezidenți **94 IMM noi**.

Beneficiari ai serviciilor prestate de către incubatoarele de afaceri nu sunt doar rezidenții acestora, dat fiind faptul că IA au rolul de centre de informare și consultanță pentru antreprenorii din raioanele unde sunt amplasate. În acest sens, pe parcursul perioadei de raportare, Incubatoarele de Afaceri au organizat și găzduit **489 evenimente** (cursuri de instruire, mese rotunde, seminare de informare) destinate să contribuie la dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale IMM-urilor din regiuni. De asemenea, managerii IA au oferit **1.317 consultații** rezidenților din cadrul incubatoarelor, precum și antreprenorilor din regiune, facilitând accesarea unui proiect național.

Pentru anul 2025, în cadrul *Instrumentului de susținere și dezvoltare a Rețelei Incubatoarelor de Afaceri (RIAM)*, au fost aprobate mijloacele financiare în valoare totală **1.337,33 mii MDL**, destinate consolidării capacităților instituționale ale incubatoarelor de afaceri și promovării educației antreprenoriale în regiuni. Din această sumă, au fost transferate în valoare de **985,91 mii MDL** în conformitate cu planul de implementare.

Riscuri identificate și măsuri de diminuareRiscuri identificate:

1. Nivel scăzut de motivare și retenție a personalului calificat;
2. Acoperirea incompletă a cadrului legal;
2. Deficiențe manageriale (planificare ineficientă, competențe limitate ale managerilor);
3. Nerespectarea condițiilor și termenelor de implementare a suportului acordat;
4. Colaborare și comunicare interinstituțională insuficientă;
5. Implicare redusă a autorităților publice locale în susținerea incubatoarelor.

Măsurile întreprinse pentru gestionarea și/sau diminuarea riscurilor identificate:

1. Acordarea de suport pentru depășirea barierelor majore, inclusiv prin identificarea unor mecanisme de motivare și retenție a personalului calificat;
2. Consolidarea capacităților manageriale prin instruiri și evaluări periodice, precum și îmbunătățirea proceselor de planificare;
3. Asigurarea unui management riguros al utilizării fondurilor, cu respectarea strictă a condițiilor și termenelor stabilite;
4. Îmbunătățirea comunicării interinstituționale prin stabilirea unor proceduri clare și eficiente;
5. Intensificarea dialogului cu autoritățile publice locale, în vederea creșterii gradului de implicare și susținere.

5.4. Platforme Industriale Multifuncționale

În vederea creșterii competitivității, productivității și ocupării forței de muncă în sectorul industrial, precum și dezvoltării infrastructurii de suport pentru mediul de afaceri la nivel regional, pe parcursul anului 2025, IP ODA a continuat implementarea măsurilor aferente dezvoltării Platformelor Industriale Multifuncționale (PIM), cu accent pe proiectele din raioanele Glodeni și Ocnîța.

Menționăm că acțiunea rămâne în proces activ de implementare și în conformitate cu **Agenda de reforme pentru anii 2025–2027** (HG nr. 260/2025), Republica Moldova și-a asumat angajamente clare privind consolidarea infrastructurii industriale regionale și extinderea rețelei de platforme industriale multifuncționale, ca parte integrată a obiectivelor de creștere economică și atragere a investițiilor. În cadrul acestor angajamente, către sfârșitul anului 2027, **4 platforme** industriale multifuncționale vor fi pe deplin operaționale, cu finalizarea lucrărilor de construcții a **2 platforme noi**, în conformitate cu *Programul Național de Industrializare*, iar 14 companii rezidente se alătură celor **2 platforme inițiale (PIM Glodeni și Ocnîța)** cu contracte semnate, sau vor fi atrase investiții în echivalentul a **2,0 mil. EUR**.

1. Dezvoltarea PIM Glodeni

Pe parcursul anului 2025 au fost realizate progrese semnificative în procesul de operaționalizare a platformei:

- a fost emis demersul privind preluarea lucrărilor de construcție;
- a fost elaborat și promovat proiectul Hotărârii de Guvern privind transmiterea lucrărilor, serviciilor și bunurilor de la balanța IP ODA la balanța APL Glodeni, aprobat ulterior prin HG nr. 424 din 02.07.2025;
- APL Glodeni a decis crearea parcului industrial de tip platformă industrială multifuncțională (categoria C);
- Întreprinderea Municipală „Centrul de Tineret din Glodeni” a fost reorganizată în Î.M. „Platforma Industrială Multifuncțională Glodeni”, fiind aprobat statutul și genurile de activitate specifice;
- prin ordinul MDDE nr. 141 din 06.10.2025 a fost instituită comisia de transmitere a bunurilor, lucrărilor și serviciilor, proces aflat în desfășurare.

Totodată, prin HG nr. 423 din 02.07.2025 a fost acordat oficial titlul de parc industrial, ceea ce marchează trecerea platformei în etapa de operaționalizare.

2. Dezvoltarea PIM Ocnîța

În anul 2025, implementarea proiectului PIM Ocnîța a înregistrat progrese tehnice importante, însă și unele constrângeri de ordin administrativ și financiar:

- lucrările aferente Etapei II (faza a) sunt realizate în proporție de aproximativ 90%;
- contractul de antrepriză a fost prelungit, în conformitate cu procedurile legale, din motive tehnice și juridice;
- a fost constituită comisia de recepție la terminarea lucrărilor;
- a fost demarat procesul de verificare a volumelor de lucrări, în vederea transmiterii acestora către APL;
- procesul de recepție a fost suspendat temporar, ca urmare a neclarităților privind acoperirea unor cheltuieli neprevăzute în documentația inițială;
- APL Ocnîța nu a identificat surse financiare pentru acoperirea acestor costuri, ceea ce a condus la imposibilitatea reluării procesului de recepție la moment;
- a fost emisă decizia de constituire a entității administratoare a platformei.

În paralel, proiectul de acordare a titlului de parc industrial pentru PIM Ocnița a fost inițiat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 182/2010, platforma fiind încadrată în categoria C – platformă industrială multifuncțională, adaptată specificului economic regional.

3. Cadrul normativ și instituțional

În anul 2025, cadrul normativ și instituțional aferent dezvoltării infrastructurii industriale a fost consolidat:

- prin HG nr. 493 din 06.08.2025 a fost aprobat *Programul de stat privind constituirea și dezvoltarea parcurilor industriale*, intrat în vigoare la 01.09.2025;
- a fost elaborat și aprobat Manualul operațional al programului;
- au fost dezvoltate formularele de aplicare pentru notele conceptuale aferente programului;
- sunt în proces de ajustare Ghidul și anexele acestuia la noul cadru normativ.

Aceste măsuri creează premisele pentru extinderea rețelei de platforme industriale și atragerea investițiilor în teritoriu.

4. Gestionarea financiară

În vederea asigurării finalizării celor două proiecte investiționale – PIM Ocnița și PIM Glodeni – au fost alocate mijloace financiare suplimentare în volum de 15,0 mil. lei din sursele „Buget Plus”, destinate valorificării în semestrul II al anului 2025.

Utilizarea acestor resurse a fost condiționată de necesitatea ajustării cadrului normativ și a instrumentelor operaționale aferente implementării măsurilor, fapt care a limitat temporar capacitatea IP ODA de absorbție a mijloacelor financiare alocate. Ulterior, odată cu consolidarea cadrului de reglementare, au fost create premisele necesare pentru reluarea și accelerarea proceselor de implementare în perioada următoare.

În concluzie, pe parcursul anului 2025, implementarea Platformelor Industriale Multifuncționale a înregistrat progrese importante, în special prin operaționalizarea PIM Glodeni și avansarea semnificativă a PIM Ocnița. În pofida unor dificultăți punctuale, în special de natură administrativă și financiară la nivel local, acestea nu au afectat direcția strategică a intervenției.

Consolidarea cadrului normativ și instituțional în a doua jumătate a anului a creat premise solide pentru accelerarea implementării în perioada următoare. Aceste evoluții se înscriu în obiectivul mai larg de revitalizare a sectorului industrial, prin creșterea competitivității economiei naționale, atragerea investițiilor strategice și integrarea întreprinderilor locale în lanțurile valorice europene și globale. Intervențiile vizează, totodată, implementarea unor instrumente de sprijin aliniate standardelor Uniunii Europene în materie de ajutor de stat, dezvoltarea platformelor industriale multifuncționale și reducerea disparităților teritoriale prin consolidarea infrastructurii industriale regionale.

În acest context, selectarea și dezvoltarea platformelor industriale se realizează în mod competitiv, pe baza propunerilor autorităților publice locale, fundamentate pe strategiile de dezvoltare regională, deciziile finale fiind adoptate de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și IP ODA.

Per ansamblu, acțiunea contribuie direct la dezvoltarea infrastructurii industriale regionale, reducerea disparităților teritoriale și crearea condițiilor necesare pentru atragerea investițiilor și integrarea întreprinderilor în lanțurile valorice, în conformitate cu angajamentele asumate pentru anul 2027.

5.5. Prima Casă

IP ODA, în baza Legii nr. 293 din 21.12.2017 și Hotărârii Guvernului nr. 202 din 28.02.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului de implementare a Programului de stat „Prima casă”, activează în calitate de Mandatar al Ministerului Finanțelor în procesul de garantare a creditelor ipotecare în cadrul Programului.

Pe parcursul anului 2025, au fost acordate peste **10.000** consultații referitoare la modalitatea de aplicare la program și la criteriile de eligibilitate asociate acestuia. De asemenea, au fost emise **21** acorduri de modificare a proprietarului locuinței achiziționate prin Program, ca urmare a intervenirii divorțului și deceselor, **4** acord de transfer al sumei despăgubirii de asigurare pentru dauna parțială a locuinței, **403** acorduri cu privire la diminuarea termenului de achitare, **35** acorduri de acceptare a măsurilor de remediere propuse beneficiarilor din motivul înregistrării restanțelor la achitarea creditului, **204** acorduri de stingerea dreptului de ipotecă din motivul achitării integrale a creditului.

În perioada anului 2025, au fost emise **3.049** garanții de stat în valoare de **2.295,2 mil. MDL**, fiind garantate credite în valoare de **3.934,9 mil. MDL**.

Datele statistice cumulative privind rezultatele înregistrate de la lansarea proiectului până la data 31 decembrie 2025, se prezintă astfel:

- **13.429 cereri de emitere înregistrate;**
- **12.631 cereri acceptate**, fiind încheiate contracte de garanției de stat și contracte de acordare a garanției de stat în sumă totală de **5.484,91 mil. MDL** și garantate credite în valoare de **10.053,05 mil. MDL**;
- **12 cereri respinse** pe motivul necoresponderii criteriilor de eligibilitate a Programului;
- **1.776 cereri stinse** în legătură cu achitarea anticipată a creditului;
- **807 cereri retrase** de către bănci din diverse motive;
- **16** cereri executate a garanțiilor de stat.

Pe parcursul implementării Programului de stat „Prima Casă”, IP ODA a formulat periodic propuneri de îmbunătățire și a participat activ la analiza și optimizarea mecanismului de implementare.

În contextul ameliorării situației pe piața imobiliară, precum și accesibilitatea creditelor ipotecare mai ieftine, comparativ cu anul precedent, băncile din Republica Moldova își repornesc activ procesul de creditare care vine în contextul relaxării politicii BNM. În medie, au fost înregistrate lunar circa 350 de cereri, nivel care depășește semnificativ volumul solicitărilor din perioadele anterioare.

În calitate de mandatar al Programului, IP ODA a asigurat gestionarea eficientă a fluxului crescut de solicitări și acordarea suportului necesar beneficiarilor. Rezultatele obținute confirmă relevanța și impactul Programului în facilitarea accesului la locuințe pentru populație, în special pentru tineri și familiile tinere din Republica Moldova.

Capitolul VI. Programul de compensare a creșterii prețului la energia electrică pentru IMM

Conform Hotărârii Guvernului nr. 79 din 19.02.2025, a fost lansat *Programul de compensare a creșterii prețului la energia electrică* pentru întreprinderile din Republica Moldova, ca măsură de intervenție cu caracter temporar, orientată spre reducerea impactului creșterii tarifelor reglementate asupra competitivității mediului de afaceri. Programul are drept obiectiv susținerea întreprinderilor din sectoarele prioritare prin acordarea unui sprijin financiar pentru acoperirea parțială a costurilor suplimentare generate de majorarea prețului la energia electrică, contribuind astfel la menținerea stabilității operaționale și a capacității de producție.

Compensațiile se acordă sub formă de:

- *ajutor de minimis*, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat;
- *plăți complementare*, în conformitate cu prevederile Legii nr. nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.

Valoarea compensației constituie 50% din diferența de tarif reglementat (fără TVA) raportată la consumul lunar de energie electrică, fără a depăși plafonul de 5.000.000 lei per beneficiar. Mecanismul de calcul a fost conceput pentru a asigura un echilibru între necesitatea de sprijin bugetar și responsabilizarea consumului energetic în rândul întreprinderilor beneficiare.

Sunt eligibile întreprinderile care activează în domeniile:

- *agricultură, silvicultură și pescuit* (cu unele excepții);
- *industria prelucrătoare* (selectiv, conform codurilor CAEM specificate în anexa Programului).

Implementarea Programului este realizată de Guvernul Republicii Moldova prin intermediul IP ODA și AIPA, instituții responsabile de procesarea cererilor, verificarea eligibilității beneficiarilor, gestionarea fluxurilor financiare și efectuarea plăților. Procesarea și monitorizarea solicitărilor se realizează integral în regim electronic, ceea ce a permis asigurarea unui nivel ridicat de eficiență administrativă și trasabilitate a deciziilor.

Pe parcursul anului 2025, Programul a derulat într-un regim accelerat de implementare, determinat de caracterul urgent al măsurii și de volumul ridicat de solicitări depuse de mediul de afaceri. În acest context, a fost stabilit termenul-limită de 22 decembrie 2025 pentru depunerea cererilor, astfel încât procesarea și achitarea acestora să poată fi finalizate până la 31 decembrie 2025, conform cadrului procedural aprobat.

La data de 31.12.2025, situația cumulată a solicitărilor procesate se prezintă astfel:

1. *Total solicitări procesate* – 9.200;
2. *Solicitări achitate de către IP ODA* – 4.109;
3. *Solicitări achitate de către AIPA* – 3.224;
4. *Solicitări respinse ca neconforme* – 1.867.

Din perspectiva gestionării fluxului financiar, situația la 31.12.2025 este următoarea:

1. *Intrări de mijloace financiare de la MDED*: 138.892.284,87 lei;
2. *Plăți către beneficiari la 31.12.2025*: 138.892.284,87 lei.

Rezultatele obținute confirmă implementarea integrală a resurselor alocate și capacitatea instituțională de a gestiona un volum semnificativ de solicitări într-un interval redus de timp, cu menținerea integrității și transparenței procesului de acordare a compensațiilor. Programul a avut un impact direct asupra diminuării presiunii costurilor energetice asupra întreprinderilor, contribuind la asigurarea continuității activității economice, menținerea locurilor de muncă și consolidarea rezilienței sectorului IMM în condiții de volatilitate a prețurilor la energie.

ANEXA 1. Implementarea proiectelor de asistență tehnică și financiară de către IP ODA pe parcursul anului 2025

N/o	Program/ donator	Denumirea proiectului	Beneficiari	Perioada de implementare	Buget total	Scopul proiectului	Activități	Activități planificate pentru 2025	Intrări de la donator 2025 <i>(mii lei)</i>	Buget planificat pentru anul 2025 <i>(mii lei)</i>	Buget executat 2025 <i>(mii lei)</i>	Progresul în implementare a proiectului	Gradul de executare a bugetului planificat pentru anul 2025	Comentarii
PROIECTE DE FINANȚARE DIRECTĂ (asistență tehnică și financiară)														
1	UE	EU for Sustainable, Innovative, Green and Competitive Economy (EU4SMEs)	IP ODA	28.04.2023 – 28.04.2026	8.000.000,0 EUR	Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a unui mediu de afaceri,favorabil pentru IMM-uri.	1. Sprijin financiar pentru 7 programe naționale de sprijin (Start pentru tineri, PARE 1+2, Ecologizarea IMM-urilor, Retehnologizare și eficiență energetică, Transformarea digitală a IMM-urilor, Femei în afaceri,Turism rural); 2. Organizarea de instruiuri pentru antreprenori; 3. Promovarea programelor finanțate de UE.	- Sprijin financiar pentru 7 programe naționale de sprijin (Start pentru tineri, PARE 1+2, Ecologizarea IMM-urilor, Retehnologizare și eficiență energetică, Transformarea digitală a IMM-urilor, Femei în afaceri,Turism rural). - Organizarea de instruiuri pentru antreprenori. - Promovarea programelor finanțate de UE. - Elaborare raport de progres pentru primul an de implementare a proiectului. - Desfășurarea misiunii de audit pentru primul an de implementare a proiectului.	-	61.023,0	56.663,19	95,45 %	92,86 %	Pe parcursul anului 2025 prin intermediul proiectului a fost susținută aprobarea a 158 proiecte investiționale. Valoarea granturilor constituie 37,36 mil. lei, ceea ce va contribui la atragerea investițiilor în economie de circa 71,79 mil. lei. La data de 08.12.2025 a fost organizată ședința Comitetului de Coordonare a Proiectului (Project Steering Committee), cu participarea reprezentanților Delegației Uniunii Europene și ai ministerului de resort, în cadrul căreia au fost raportate acțiunile implementate și validate cele planificate pentru perioada următoare. Totodată, au fost desfășurate mai multe activități de promovare a proiectului (elaborarea și promovarea istoriilor de succes, evenimente de semnare a contractelor de grant etc).
2	GIZ Deutsche Sparkassenstiftung	Fostering Bankability - Financial and Business Management Skills for SMEs in Moldova	IP ODA	Noiembrie 2025 – Iunie 2026	Asistență Tehnică	Creșterea alfabetizării financiare și competențele de management ale IMM-urilor din Moldova, facilitând accesul la produsele FACEM și consolidând durabilitatea lor economică și eligibilitatea pentru evaluarea instituțiilor financiare.	1. Dezvoltarea standardelor de instruire pentru formatori (îmbunătățirea metodelor existente). 2. Dezvoltarea modului de instruire „Management financiar + Utilizarea produselor de credit FACEM”. Furnizarea programului ToT (Training of Trainers) pentru formatorii ODA. 3. Integrarea și implementarea modului „Management financiar + Utilizarea produselor de credit FACEM” pe platforma de e-learning ODA.	- Ședință de lansare a proiectului.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	În vederea promovării alfabetizării financiare și dezvoltarea competențelor de gestionare financiară în rândul IMM-urilor a fost semnat Memorandumul de Înțelegere (MoU) cu GIZ și Deutsche Sparkassenstiftung pentru obținerea asistenței tehnice în dezvoltarea unui modul de instruire online și a unui program de ToT. În luna noiembrie a fost desfășurată ședința de lansare a proiectului, cu participarea părților interesate și consultanților.
3	GIZ	Digital Transformation for Small and Medium Enterprises in Eastern Partnership Countries, Republic of Moldova	IP ODA	Ianuarie 2024 – Decembrie 2024	1.855.556,05 MDL	Obiectivul proiectului este de a sprijini transformarea digitală a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din Republica Moldova și de a spori competențele digitale ale antreprenorilor din regiune.	Act. 1 - Instruiuri în comerț electronic pentru antreprenori. Act. 2 - Instruiuri în transformări digitale pentru antreprenori. Act. 3 - Instruiuri pentru angajații IP ODA. Act. 4 - Dezvoltarea sistemului integrat de informații al IP ODA. Act. 5 - Soluții de securitate IT. Act. 6 - Analiza și evaluarea aplicațiilor pentru programul de transformare digitală a IMM-urilor.	Act. 3 - Instruiuri pentru angajații IP ODA. Act. 4 - Dezvoltarea sistemului integrat de informații al IP ODA.	352,62	664,35	640,65	97,47 %	96,43%	Pe parcursul perioadei de raportare în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: La data de 31.03.2025 a fost expediată către GIZ solicitarea de extindere a proiectului „Digital Transformation for Small and Medium Enterprises in Eastern Partnership Countries, Republic of Moldova” pentru o perioadă de 6 luni (din 01.01.2024 – 31.03.2025 în 01.01.2024 – 30.09.2025). A fost elaborat <i>Caietul de sarcini pentru elaborarea specificațiilor tehnice ale sistemului informațional integrat</i> . Urmare aprobării acestuia de către AGE, Caietul de sarcini a fost publicat pe platforma oficială MTender. Ca rezultat al procedurii de achiziție, în luna septembrie a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor cu compania VL Consult Service S.R.L., responsabilă de elaborarea unui caiet de sarcini detaliat privind specificațiile tehnice ale sistemului informațional integrat. Menționăm că, în contextul resurselor financiare limitate, ODA a întreprins demersuri pentru atragerea de noi parteneri de dezvoltare. Urmare discuțiilor purtate cu HELVETAS, la data de 07.08.2025 a fost semnat un Memorandum de Înțelegere (MoU) pentru acoperirea parțială a activităților. <i>Proiectul s-a încheiat la 31 octombrie 2025, odată cu depunerea și validarea rapoartelor finale narative și financiare, elaborate în conformitate cu cerințele finanțatorului.</i>
4		Small Producers	IP ODA	Ianuarie 2025- Octombrie 2025	159.807,60 EUR	Proiectul își propune să sprijine micii producători din Moldova în dezvoltarea afacerilor lor. Acest program se concentrează pe oferirea de asistență financiară, acces pe piață, instruire profesională și suport pentru adoptarea unor practici sustenabile și moderne.	Act. 1 – Activități de vizibilitate Act. 2 – Suport financiar	Act. 1 – Activități de vizibilitate Act. 2 – Suport financiar	2.806,90	3.082,78	2.797,81	90,76%	90,76%	Pe parcursul perioadei de raportare în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: La începutul anului 2025, a fost semnat acordul de grant pentru proiectul „Small Producers”, iar apelul pentru depunerea candidaturilor a fost deschis. În această perioadă, au fost organizate trei sesiuni de informare în raioanele țintă ale proiectului: Leova, Edineț și Strășeni. Au fost aprobate din resursele GIZ – 7 proiecte investiționale destinate dezvoltării capacității de producere și creșterii competitivității. Suma granturilor aprobate – 2,65 mil. lei, care vor contribui la creșterea investițiilor în economie cu 4,3 mil. lei A fost înaintată solicitarea de extindere a duratei proiectului până în decembrie 2025, însoțită de ajustarea bugetului pentru alinierea la cerințele partenerului GIZ, inclusiv prin reflectarea adecvată a contribuției proprii a beneficiarilor și reîncadrarea acestora în calitate de co-parteneri. În trim. IV, demersul a fost aprobat, fiind semnat acordul de prelungire a proiectului până la 31.12.2025. Au fost elaborate și promovate trei istorii de succes ale beneficiarilor, evidențiind impactul proiectului asupra dezvoltării întreprinderilor susținute. La data de 17.12.2025 a avut loc evenimentul final de prezentare a rezultatelor Programului de susținere a micilor producători, implementat în cadrul inițiativei „Parteneriate pentru consolidarea antreprenoriatului”. Evenimentul a reunit reprezentanți ai autorităților publice, partenerilor de dezvoltare și ai mediului de afaceri, constituind o platformă de evidențiere a rezultatelor obținute și a impactului programului asupra susținerii micilor producători. <i>Proiectul s-a încheiat la data de 31 Decembrie 2025.</i>
5	HELVETAS - OPTIM	Cabinetul Antreprenorului	IP ODA	04.08.2025 – 30.06.2026	Grant: 720.500,0 MDL	Dezvoltarea platformei digitale „Cabinetul personal al utilizatorului autorizat” prin Acordul de Cooperare semnat între ODA și HELVETAS în august 2025, cu scopul de a eficientiza procesele administrative, a reduce erorile și a economisi timp și costuri atât pentru antreprenori, cât și pentru instituții.	Finalizarea procesului de achiziții și dezvoltarea tehnică a platformei digitale Pregătirea și organizarea sesiunilor de instruire GESI planificate pentru primăvara 2026	- Elaborarea ToR și coordonarea cu AGE; - Lansarea procesului de achiziție.	240,0	240,0	0,0	0,0%	0,0%	În august 2025 a fost semnat Memorandumul de Înțelegere pentru dezvoltarea platformei digitale „Cabinetul personal al utilizatorului autorizat”, care va reduce semnificativ timpul necesar pentru depunerea și evaluarea aplicațiilor. În cadrul proiectului au fost realizate următoarele acțiuni: - Ajustarea planului de achiziții IT și coordonarea acestuia cu Agenția de Guvernare Electronică; - Elaborarea Termenilor de Referință și transmiterea acestora spre coordonare Agenției de Guvernare Electronică; - Lansarea și implementarea procedurii de achiziție.
6		Proiectului OPTIM- „Oportunități prin Tehnologii și Inovație în Moldova, finanțat în baza Acordului Cadru nr.008/2025FA ToR 1,	IP ODA	04. 04.08.2025 – 30.06.2026	Grant: 446.300,0 MDL	Proiectul are drept scop elaborarea Caietului de sarcini (ToR) pentru dezvoltarea unui sistem informațional integrat în cadrul ODA.	- Raport AS-IS (analiza proceselor existente) - Raport TO-BE (descrie modelul optimizat al proceselor)	- Raport AS-IS (analiza proceselor existente) - Raport TO-BE (descrie modelul optimizat al proceselor)	446,3	446,3	296,9	66,5%	66,5%	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: - Raport AS-IS, inclusiv 20 de anexe aprobate, care acoperă analiza proceselor existente. - Raport TO-BE, inclusiv 20 de anexe aprobate, care descrie modelul optimizat al proceselor. - Caiet de sarcini complet (ToR), care acoperă cerințele funcționale, tehnice, arhitecturale, de securitate și KPI. - Strategia de transformare digitală ODA, inclusiv viziunea, foaia de parcurs și planul de implementare. <i>Ca urmare a desfășurării procesului de achiziție, costul serviciilor procurate a fost mai mic decât cel estimat inițial în bugetul proiectului. În consecință, la finalizarea activităților planificate a rezultat o diferență de mijloace financiare neutilizate în valoare de 149 435,20 lei.</i>

7	World Bank	Dezvoltarea MSME și competitivitatea exporturilor	IP ODA	2022-2027 (Acord semnat la 07.07.2022)	9,15 mil. EUR	Oferirea suportului companiilor prin granturi, pregătire pentru export, legături cu furnizorii și programe de promovare a exporturilor.	1. Permiteea întreprinderilor locale să exporte prin granturi de contrapartidă (echivalentul a 4,75 mil. EUR). 2. Consolidarea programului de pregătire pentru export pentru IMM-uri în cadrul ODA (echivalentul a ~2,55 mil. EUR). 3. Facilitarea legăturilor locale cu firmele producătoare străine (echivalentul a ~1,42 mil. EUR)	Pentru anul 2025 a fost planificat un buget de 15.164,5 mii lei în cadrul Proiectului de competitivitate a IMM finanțat de Banca Mondială.	-	38.028,0	37.639,63	54,31%	98,98%	1. Pe parcursul anului 2025 cu suportul proiectului au fost aprobate spre finanțare 89 proiecte investiționale, suma granturilor este de 37,64 mil. lei, ceea ce va contribui la atragerea a circa 58,63 mil. lei investiții în economie. Totodată, prin HG 422/2025 din 02.07.20205 au fost operate modificări la HG 30/2025 privind aprobarea Programului de creștere competitivității și integrării în lanțurile valorice, fiind ajustat tipul de ajutor de stat acordat. 2. În contextul evaluării multidimensionale a întreprinderilor interesate de integrarea în lanțurile valorice globale și al acordării asistenței pentru elaborarea planurilor de dezvoltare, la 15.05.2025, a fost semnat contractul de asistență tehnică cu Frankfurt School of Finance and Management. <i>Programul de dezvoltare a furnizorilor locali</i> a fost lansat la data de 27 iunie 2025, în cadrul evenimentului Ziua Antreprenorului. În cadrul a două apeluri lansate, au fost înregistrate 34 de companii, dintre care pentru 20 de companii au fost elaborate și prezentate planuri individuale de dezvoltare a afacerii. 3. Menționăm că, în cadrul Programului „Export Readiness” (accelerator), au fost analizate 15 dosare depuse și definitivată lista companiilor de consultanță (5 companii), care au fost calificați pentru etapa următoare a procesului de selecție. Programul urmează a fi lansat în anul 2026. Experții selectați vor realiza evaluarea multidimensională și vor acorda asistență în procesul de pregătire pentru export a unui număr de 250 de companii. 4. De asemenea, în tr. III a fost supliniit bugetul pentru anul 2025 cu 10 mil. lei.
		Fondul de Garantarea Creditelor (FGC)			15 mil. EUR (13,8 mil. EUR capitalizare FGC 478,0 mii EUR suport tehnic)	Scopul Proiectului este de a dezvolta noi instrumente financiare de acces la finanțare pentru sectorul IMM. Cu suportul Băncii Mondiale va fi elaborat și pus în aplicare un nou instrument de garantare sub denumirea de garanții de portofoliu. Acest instrument va fi implementat prin intermediul Fondului de Garantare a Creditelor pentru IMM administrat de IP ODA. În cadrul Proiectul de competitivitate a IMMM-urilor, componenta 2 „Accesul la finanțare”, ODA va beneficia de următorul suport: a) Capitalizarea FGC pentru acordarea de Garanții de Portofoliu pentru împrumuturile investiționale și împrumuturile pentru capitalul circulant, acordate IMMM-urilor selectate de către IFP; b) Consolidarea instituțională a ODA cu privire la FGC prin: - asistență tehnică privind (i) managementul și raportarea financiară, (ii) tehnologia informației, (iii) guvernanta corporativă, (iv) managementul riscurilor și controlul intern și (v) monitorizarea și evaluarea; - achiziționarea de echipamente informatice; - furnizarea de cursuri de formare pe teme legate de schimbările climatice pentru IFP și alte Instituții din sectorul financiar.	1. Îndeplinirea condițiilor de debursare a primei tranșe în valoare de 9,5 mil. EUR, care ține de: - Elaborarea și aprobarea Manualului Operațional și a Schemei de garantare; - Semnarea acordului subsidiar între IP ODA și Ministerul Finanțelor; - Deschiderea unui cont trezorerial separat, destinat capitalizării FGC; - Recepționarea cel puțin a 2 scrisori de intenție din partea Băncilor; 2. Modificarea Hotărârii de Guvern 828/2018 în vederea reglementării condițiilor de acordare a garanțiilor de portofoliu de către FGC. 2. Elaborarea și aprobarea ESMS (Environmental and Social Management Systems); 3. Lansarea apelului de selectare a băncilor participante în cadrul Schemei de garantare; 4. Perfectarea rapoartelor de due-diligence a băncilor și transmiterea către Banca Mondială spre revizuire și aprobare. 5. Semnarea Contractelor de colaborare cu băncile ce corespund condițiilor și au trecut de etapa de Due diligence; 6. Implementarea mecanismului de garantare a portofoliului de credit care include monitorizarea procesului de includere a creditelor în portofoliile alocate băncilor și efectuarea acțiunilor de corecție; 7. Valorificarea suportului tehnic în valoare de 478,0 mii Euro; 8. Îndeplinirea condițiilor de debursare a tranșei doi a creditului în valoare de 4,3 mil. EUR; 9. Emiterea unei noi scheme de garantare (prelungirea celei existente) din contul tranșei doi a creditului; 10. Acțiuni de monitorizare și corecție.	- Verificarea și aprobarea cererilor din partea băncilor, urnare a procesului de due diligence; - Semnarea contractelor de colaborare și alocarea plafoanelor de garantare, în limita expunerilor aprobate; - Conlucrarea cu compania de consultanță în vederea elaborării actelor interne necesare FGC pentru consolidarea capacității și eligibilitatea pentru tranșa II.	-	-	-	-	-	Pe parcursul anului 2025 cu suportul proiectului au fost realizate următoarele activități: - Semnarea la data de 02 aprilie 2025, a primului acord de garantare cu B.C. „MAIB” S.A., în cadrul schemei de garantare a portofoliilor de credite. - Semnarea la data de 09.06.2025 a Acordului de Garantare cu „OTP Bank” S.A. - Au fost incluse 21 credite de către OTP Bank S.A. și MAIB S.A. în portofoliile garantate, în valoare de 23,09 mil. lei. - În data de 17.12.2025, a fost semnat Acordul de Garantare cu B.C. „Victoriabank” S.A, fiind alocat un plafon al portofoliului de credite garantate în valoare de 344,0 mil. lei. - Aferent îndeplinirii condițiilor de debursare pentru tranșa II (elaborarea actelor procedurale), de către compania LANDT GmbH au fost elaborate toate manualele conform contractului de servicii de consultanță. În perioada 24-26 martie de către LANDT a fost organizată sesiunea de instruirii la sediul ODA, cu privire la manualele elaborate. Livrabilele documentelor elaborate de LANDT GmbH, au fost aprobate pe data de 22 mai 2025. Aprobarea actelor normative interne și implementarea acestora va depinde de modificarea structurii ODA și de crearea subdiviziunii responsabile de managementul riscurilor. - La finele lunii decembrie 2025 de către FGC au fost îndeplinite 3 din 5 condiții aferente debursării tranșei II, inclusiv fiind confirmate de către Banca Mondială. Pentru îndeplinirea condițiilor de debursare a fost elaborat cadrul de risc pentru FGC, manualul de control intern și analiza juridică și de reglementare pentru a evalua eligibilitate de a investi în valori mobiliare de stat și certificate BNM.
8	USAID	Proiectul FTA WNISEF/Western NIS Enterprise Fund	IP ODA	2023 - 2025	500.000 USD	Suplimentarea bugetului programului pentru a sprijini inovațiile digitale și start-up-urile tehnologice. Obiectivul general al acestui parteneriat este de a sprijini în mod colectiv creșterea și dezvoltarea ecosistemului startup-urilor din Moldova, cu scopul de a stimula inovația, de a stimula crearea de locuri de muncă și de a stimula creșterea economică durabilă în țară.	- Finanțarea a cel puțin 20 de proiecte de investiții/startup-uri; - Suport financiar pentru activitățile de implementare a Programul de Susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice; - Actualizarea Programul de Susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice; - Actualizarea manualului programului în conformitate cu cerințele și liniile directe ale AOD și ale Guvernului Moldovei și în consultare cu partenerii, inclusiv WNISEF și FTA, precum și acceleratorii locali; - Implicarea partenerilor de finanțare în procesul de elaborare și selecție a criteriilor de selecție a beneficiarilor; - Coordonarea și realizarea campanii de promovare a programului; - Furnizarea datelor de monitorizare, evaluare, și raportare privind IMM-urile beneficiare ale programului; - Asigurarea co-implementării într-un mod colaborativ și complementar, inclusiv facilitarea, comunicarea și coordonarea între echipele partenerilor.	- Monitorizare și evaluare proiectelor investiționale aprobate, identificarea și reducerea riscurilor care pot provoca situații de criză, determinarea tacticilor de comunicare cu beneficiarii resurselor financiare nerambursabile, precum și evaluarea impactului acestora.	2.066,39	3.128,0	2.329,63	90,15%	74,48%	La sfârșitul lunii martie a fost semnat un amendament de prelungire al implementării proiectului până la data de 31.07.2025. Pe parcursul anului 2025, în cadrul acestui proiect au fost finanțate 18 companii, valoarea totală a finanțării nerambursabile acordate este de 7.514.557,00 lei, valoarea totală a investițiilor realizate în economia locală este de 12.543.051,69 lei. Granturile oferite au contribuit semnificativ la dezvoltarea startupurilor tehnologice, care au reușit să creeze produse digitale inovatoare. Aceste produse au fost lansate cu succes pe piață, contribuind la diversificarea și dinamizarea pieței locale prin soluții noi și inovatoare. Suplimentar, în perioada de raportare a fost elaborat și transmis partenerului Raportul Final, care reflectă toate activitățile desfășurate în cadrul proiectului FTA WNISEF / Western NIS Enterprise Fund, marcând astfel finalizarea cu succes a procesului de implementare.
9	UNDP	Digitalization of SME Greening training course	IP ODA		Asistență Tehnică	Îmbunătățirea dezvoltării afacerilor și consolidarea nivelului de pregătire al sectorului privat pentru tranziția verde. Crearea unui cadru socio-economic care să permită o tranziție verde incluzivă și sensibilă la egalitatea de gen. Creșterea capacităților și a gradului de conștientizare privind tranziția verde incluzivă în rândul principalilor actori interesați.	- Digitalizarea cursului Ecologizarea IMM	- Lansarea procedurii de achiziții	-	-	-	-	-	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: - Elaborarea caietului de sarcini; - Lansarea și finalizarea procedurii de achiziții.
10	Banca Gospodarstwa Krajowego (BGK)	Loan Implementation Agreement	IP ODA	2024	Împrumut 5.000.000 EUR	Scopul acordului de punere în aplicare a împrumutului este de a asigura cadrul de punere în aplicare a acordului de împrumut.	Împrumutul va fi supliniit de un grant oferit de Uniunea Europeană, în valoare de circa 1,6 milioane EUR pentru compensarea a 3.15 p.p. din dobânda la împrumut oferit de BGK și asistență tehnică furnizată prin intermediul Solidarity Fund PL. Astfel, întreprinderile, mici și mijlocii din Republica Moldova vor putea accesa fonduri pentru proiecte investiționale în domeniul eficienței energetice, tranziția energetică și adaptarea la schimbările climatice.	Fonduri pentru proiecte în domeniul eficienței energetice, tranziția energetică și adaptarea la schimbările climatice.	-	96.553,0	71.538,64	74,09%	74,09%	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: - Manualul operațional al produsului „FACEM Investiții BGK” a fost revizuit și aprobat de Consiliul IP ODA la 07.05.2025, fiind publicat pe pagina oficială. - Contractele de recreditare cu cele 9 bănci partenere au fost finalizate și semnate până în iunie 2025, iar limitele de expunere la risc au fost aprobate și urmează a fi actualizate. - A fost aprobat primul proiect investițional și depusă prima cerere de grant pentru consultanță. - Au fost aprobate 47 de cereri de finanțare, în valoare totală de 85,71 mi. lei, generând investiții în sumă de 147,75 mil. lei. - Produsul a fost redenumit „FACEM Investiții Sustenabile BGK” și promovat pe larg, iar ghidul pentru componenta de grant a fost aprobat prin Ordinul IP ODA nr. 23G/10.03.2025. <i>Informații detaliate privind progresul înregistrat sunt prezentate în Capitolul III, Raportul privind evaluarea progresului în implementarea programelor de stat și proiectelor de asistență (anul 2025).</i>
11	Guvernului Republicii Federale	Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din	IP ODA	11.03.2024 – 30.09.2027	Grant: 10.000.000 EUR Asistență	Resursele financiare vor fi utilizate pentru îmbunătățirea accesului de finanțare a IMM-lor, în speță refinanțarea exclusivă a			39,5	0,0	0,0	-	0,0%	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: - Conceptul produsului de finanțare „FACEM Investiții KfW” a fost elaborat și coordonat cu KfW și discutat cu membrii Asociației Băncilor din Moldova (ABM)

	Germania (Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare) prin intermediul Băncii Germane de Dezvoltare (KfW)	Republica Moldova (Phase I)			tehnică: 700.000 EUR	împrumuturilor investiționale acordate IMM-ilor, prin intermediul Fondului pentru Antreprenoriat și Creștere Economică (FACEM), gestionat de ODA.								la data 26.03.2025; - Produsul de finanțare și Manualul Operațional "FACEM IMPACT" a fost elaborat și coordonat cu CFR, ABM, KfW, fiind aprobat de Consiliul ODA la 29.05.2025; - Lansarea la 02.06.2025 prin scrisoarea nr. 780-07/26 a apelului de selectare a Entităților financiare partenere (EFP), fiind colectate cererile de participare de la 7 bănci; - Realizarea procedurilor de Due Diligence 6 EFP, care au fost confirmate de CFR și exprimată lipsa de obiecții a KfW; - Au fost semnate contractele de colaborare cu cele 5 bănci care au fost aprobate ca fiind EFP; - Lansarea produsului de finanțare „FACEM Impact” la data de 27.06.2025 în cadrul evenimentului „Ziua Antreprenoriatului” organizată de IP ODA; - Elaborarea sub-paginii web dedicată „FACEM IMPACT” și publicată pe www.oda.md informația pentru publicul larg. - Elaborarea a 11 forme-tip de documente utilizate pentru gestionarea produsului de finanțare „FACEM Impact” (cerere de finanțare (inclusiv dezvoltarea concomitentă a platformei electronice - soluția IT), declarații, rapoarte de la EFP, formulare de evaluare, scrisoare-tip privind ajutorul de minimis, inclusiv automatizarea în Excel a gestiunii datelor despre finanțări), aprobat la data de 12.09.2025; - Regulamentul privind gestiunea mijloacelor bănești a produsului de finanțare „FACEM IMPACT”, care a fost aprobat la data de 06.11.2025; - Elaborarea „Manualului Sistemului de Management de Mediu și Social (SMMS)” pentru „FACEM Impact”, care a fost aprobat la data de 06.11.2025.
12		Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Republica Moldova (Phase II)	IP ODA	30.06.2025 – 28.09.2029	Grant: 20.000.000 EUR	Scopul specific al proiectului este de a extinde accesul IMM-urilor din Moldova la împrumuturi accesibile, pe termen lung, pentru investiții care au ca obiective: - Creșterea productivității (de ex. prin automatizare, digitalizare) și a competitivității - Consolidarea valorii adăugate locale și a lanțurilor de aprovizionare - Ridicarea standardelor pentru accesul pe piața globală (în special pe piața UE). În mod specific pentru această etapă de continuare: îmbunătățirea eficienței energetice (EE) și a rezilienței energetice a IMM-urilor (de ex. prin înlocuirea echipamentelor/mecanismelor vechi cu tehnologii noi sau prin investiții în energii regenerabile – RE).			-	0,0	0,0	-	0,0	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: - La data de 27 Iunie 2025 a fost semnat Acordul Financiar a proiectului „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Rep. Moldova”, Faza II, în valoare de 20,0 mil. EUR grant. - Aplicarea procedurii de scutire de TVA în baza HG 246/2010 (Anexa 1) cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale aferente realizării proiectelor de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte sau a contractelor de stat și modificată prin intermediul HG nr. 768 din 17.12.25, MO620-622/18.12.25 art.780; în vigoare 18.12.25.
PROIECTE OBTINUTE PRIN COMPETIȚIE INTERNAȚIONALĂ (implementate în consorțiu)														
13	ICMPD/UE	DOMDE2 - Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în cadrul diasporei Republicii Moldova	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Italia, ANPAL Servizi, Italia, IP ODA, BRD	Iunie 2022 - Mai 2025	142.000 EUR	Consolidarea capacităților antreprenorilor din diaspora moldovenească în domeniul antreprenoriatului social.	1. Dezvoltarea metodologiei privind colectarea datelor anuale privind Antreprenoriatul Social în Republica Moldova. 2. Cartografierea actorilor locali (IMM din domeniul antreprenoriatului social). 3. Dezvoltarea unui Observator Național al IMM-urilordin domeniul social. 4. Suport financiar pentru 6 potențiali antreprenoripentru lansare în afaceri sociale. 5.Desfășurarea atelierelor de lucru/trainguri/ workshopuri dedicate IMM-urilor dindomeniul social.		-	1.145,64	205,37	34,53 %	17,93 %	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: 1. Elaborarea, aprobarea și semnarea a 7 contracte de suport financiar din cadrul proiectului; 2. 1 Raport privind activitățile realizate în proiect în perioada Iunie - Noiembrie 2024, elaborat și remis LP; 3. Participarea în cadrul Ședinței de coordonare a proiectului (Steering Committee Meeting) din 16.01.25; 4. Prezentarea instrumentelor ODA în cadrul a 3 sesiuni de informare a diasporei moldovenești din Italia (06.02.25; 27.02.25; 27.03.25); 5. Participarea în cadrul a 5 ședințe de coordonare cu partenerii de proiect; 6. Negocierea cu partenerii de proiect pentru încasarea celei de-a doua tranșe. Pe perioada tr. II au fost înaintate 3 note informative și solicitări către partenerul leader în scopul negocierii și identificării soluțiilor optime de prelungire a termenului de implementare a proiectului cu încă 2 luni, de recepționare a tranșei II și debursării mijloacelor financiare către cei 7 beneficiari selectați. 7. La decizia partenerului leader, proiectul a fost finalizat la data de 31 mai 2025, astfel membrii proiectului din cadrul ODA au pregătit toate actele necesare de finalizare și confirmare a mijloacelor financiare cheltuite. În acest sens, la data de 03.07.25, au fost pregătite și expediate următoarele acte: - Raport narativ final de implementare a acțiunilor pe domeniul ODA. - Raportul financiar final. - Lista de cheltuieli. - Alte acte financiare confirmative. 8. La data de 09.09.2025 a avut loc sesiunea de interviu dintre expertul național contract pentru desfășurarea evaluării de audit a proiectului și echipa de implementare din cadrul ODA. <i>Proiectul s-a încheiat oficial la data 31 Mai 2025</i>
14	EU Interreg Danube Region Programme	Boosting digital and industrial capacity for sustainable circular transition of women entrepreneurs in the Danube Region – WE.Circular	RAPIV VFU IRS TECHPARK IREAS BWCON CCIS PBN MGFU Ropot Botique SBA ODA FTC BiH UNSA ABW	Ianuarie 2024 – Iunie 2026	Buget Total: 2.399.262,97 EUR Buget ODA: 151.800,00 EUR Contribuția ODA: 30.360,00 EUR	Creșterea competențelor digitale și antreprenoriale ale femeilor antreprenoare, pentru a sprijini tranziția către Industria 4.0 și economia circulară, prin dezvoltarea abilităților necesare actorilor relevanți.	Act. 1.1 – ODA va analiza nevoile și oportunitățile IMM-urilor privind tranziția digitală și economia circulară. Act. 1.6 – ODA va gestiona comunicarea proiectului prin online și va organiza evenimente de diseminare. Act. 1.7 – ODA va participa la evenimente pentru promovarea și schimbul de rezultate ale proiectului. Act. 2.1 – ODA va participa la laboratoare WE.Circular pentru colaborare și inovare în economie circulară. Act. 2.3 – Dezvoltarea modelelor de afaceri circulare pe baza proiectelor câștigătoare. Act. 2.4 – Participare la sesiune de evaluare a modelelor de afaceri în România. Act. 3.1 – Crearea unui mecanism de colaborare cu părți interesate relevante. Act. 3.2 – Analiza cadrului politic pentru sprijinirea afacerilor deținute de femei. Act. 3.3 – Elaborarea Planurilor de Acțiune Regionale pentru economia circulară.	Act. 1.6 – ODA va gestiona comunicarea proiectului prin online și va organiza evenimente de diseminare. Act. 2.3 – Dezvoltarea modelelor de afaceri circulare pe baza proiectelor câștigătoare. Act. 2.4 – Participare la sesiune de evaluare a modelelor de afaceri în România. Act. 3.2 – Analiza cadrului politic pentru sprijinirea afacerilor deținute de femei. Act. 3.3 – Elaborarea Planurilor de Acțiune Regionale pentru economia circulară.	718,23	1.338,79	1.092,96	61,03 %	81,64 %	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele: <u>1. Activități realizate:</u> - Participarea la 7 ședințe online a consorțiului. - Implicarea în comitetul de evaluare a aplicațiilor din cadrul concursului de inovare, fiind analizate 52 de aplicații depuse de IMM-uri care integrează principii de economie circulară. Publicarea oficială a rezultatelor Innovation Contest pentru femei antreprenoare. - Elaborarea Modulului 8 (fost Modul 7) – Digital Persona din cadrul Training Programme. - Pregătirea și distribuirea materialelor pentru recrutarea participanților la programul de instruire, inclusiv: • dezvoltarea template-urilor pentru recrutare; • transmiterea instrucțiunilor privind utilizarea vizualurilor în Canva; • publicarea linkului de înregistrare pentru participanți. → Din Republica Moldova s-au înregistrat 59 de participanți. - Traducerea și contractarea unui expert pentru traducerea celor 12 module. Elaborarea raportului RAP și contractarea expertului responsabil. - Pregătirea conceptului pentru videoclipul promoțional privind modelele de afaceri și finalistele Innovation Contest (ODA responsabilă de livrabil). - Contribuția la Raportul privind feedback-ul partenerilor asupra testării platformei de e-learning. - Organizarea evenimentului Co-creation Event la sediul ODA (29 mai 2025) cu participarea femeilor antreprenoare și a stakeholderilor externi. - Organizarea evenimentului Pilot Training Workshop, desfășurat la data de 13 septembrie 2025. - Organizarea Matching Event-ului din cadrul „Joint Initiative for Strengthening Entrepreneurship” (17 decembrie 2025). - Revizuirea conținutului Manualului de Bune Practici. - Raportarea în platforma JEMS pentru perioada 3 și pregătirea raportării pentru trimestrul IV. - Pregătirea și semnarea unui Memorandum de Înțelegere (MoU) cu o instituție parteneră pentru susținerea implementării activităților proiectului. <u>2. Asigurarea participării la evenimentele organizate în cadrul proiectului:</u> - Participarea online la 4 webinare organizate în cadrul proiectului.

														- Participarea la evenimentul transnațional Learning Event desfășurat în Bosnia și Herțegovina, în perioada, 25–28.03.2025. - Participarea online în cadrul a Learning Event (LE) + TTG la Maribor, Slovenia, 13-14 mai 2025. - Participarea în format fizic la evenimentele: Transnational Steering & Harmonisation Meeting (TSHM); Workshop tematic; Digital Empowerment (DE) session; Steering Committee Meeting (SCOM) Praga, Cehia (5-6 iunie 2025). - Participarea la evenimentul Peer-Review Meeting + DE + SCOM, care a avut loc în perioada 17–18 septembrie 2025 București, România. - Participarea online la evenimentul TTG + DE + TSHM (29–30 octombrie 2025, Croația). - Participarea la Policy Camp (2–3 decembrie 2025, Budapesta).
15		Circular Innovation Hub - CIH	PTP IFKA KARP TUCN ICT CLUSTER NTP Cacak ONEX bwcon TUCE CUAS HGK-VZ ODA STPMNE	Ianuarie 2024 – Iunie 2026	Buget Total: 2.351.006,74 EUR Buget ODA: 134.818,00 EUR Contribuția ODA: 26.963,60 EUR	Îmbunătățirea potențialului de inovare în regiunile mai puțin dezvoltate, prin testarea unui program de accelerare a tranziției circulare bazat pe modelul experienței utilizatorilor, pentru sprijinirea adopțării Industriei 4.0 și aplicarea principiilor 3R în sectoarele plastic, metal și construcții.	Act. 1.2 – ODA va contribui la elaborarea ghidurilor și chestionarului pentru raportul regional. Act. 1.3 – ODA va contribui la dezvoltarea modelului de acceptare a utilizatorilor. Act. 1.4 – ODA va contribui la planul de testare și la materiale de comunicare pentru IMM-uri. Act. 2.1 – Elaborarea raportului de diagnostic al inovării și identificarea facilitatorilor. Act. 2.2 – ODA va elabora raportul privind instrumentele pentru testarea programului de accelerare. Act. 2.3 – ODA va contribui la dezvoltarea programelor și materialelor de formare. Act. 2.4 - Pilotarea și testarea acceleratorului pentru tranziția către economia circulară Act. 3.1 – ODA coordonează elaborarea strategiei transnaționale. Act. 3.2 – Elaborarea Planului de Acțiune Regional Act. 3.3 – Participare la instruire în Ungaria privind bune practici și rezultate.	Act. 2.4 - Pilotarea și testarea acceleratorului pentru tranziția către economia circulară Act. 3.1 – ODA coordonează elaborarea strategiei transnaționale. Act. 3.2 – Elaborarea Planului de Acțiune Regional pentru Republica Moldova Act. 3.3 – Participare la instruire în Ungaria privind bune practici și rezultate.	388,39	1.043,40	757,29	55,85 %	72,58 %	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: - Întocmirea a 2 Rapoarte privind activitățile realizate în Perioada 2 de derulare a Proiectului (Iulie-Decembrie 2024) și Perioada 3 de derulare a Proiectului (Ianuarie-Iunie 2025); - Participarea la 7 ședințe de lucru ordinare și extraordinare ale partenerilor de proiect, unde au fost analizate procesul de implementare al activităților și pașii următori; - Participarea la sesiunea de training privind utilizarea și pilotarea soft-ului Datamensio pentru testarea UAM; - Colaborarea cu IMM pentru testarea și pilotarea instrumentelor UAM pe platforma Datamensio (6 formulare completate); - Elaborarea caietului de sarcini privind subcontractarea unui trainer pentru realizarea instruirilor locale și semnarea contractului; - Întocmirea rapoartelor privind interviurile ținute la etapa de testare UAM; - Elaborarea materialelor și furnizarea informațiilor pentru pregătirea, precum și participarea online la ședința de lucru „3rd Partner Meeting & First Year Review”, desfășurată în perioada 18–19 martie 2025, la Varaždin, Croația; - Elaborarea materialelor și furnizarea informațiilor pentru pregătirea, precum și participarea online la sesiunea „Training Academy”, desfășurată în perioada 12–13.06.2025, la Cačak, Serbia. - Realizarea a 16 postări online pentru promovarea activităților desfășurate în cadrul proiectului; - Colaborarea cu IMM experți, furnizori de tehnologii și prestatori de servicii pentru setarea ecosistemului platformei https://www.b2greenhub.eu; - Elaborarea Metodologiei și Chestionarului de evaluare pentru dezvoltarea Strategiei transnaționale de implementare a Programului de Accelerare a Tranziției Circulare în regiunile vizate de proiect; - Organizarea și desfășurarea stakeholder meeting, la data 17.12.2025, în vederea colectării contribuțiilor și recomandărilor privind dezvoltarea Strategiei transnaționale (Activitatea 3.1); - Analiza și consolidarea rezultatelor obținute de toți partenerii de proiect (Peer review questionnaire) și finalizarea Strategiei transnaționale de implementare a Programului de Accelerare a Tranziției Circulare (Livrabil D.3.1.1). - Completarea Feedback Assessment și Impact Assessment pentru Act. 2.4; - Participarea în cadrul a 3 ședințe online ale consorțiului.
16		Bringing Artificial Intelligence solutions to SMEs in the Danube Region - BrAIIn	PBN ITC SEZ ICT CLUSTER WEST RDA PU BIZ-UP XRI ETF ODA IDSI	Ianuarie 2024 – Iunie 2026	Buget Total: 1.874.990,00 EUR Buget ODA: 62.200,00 EUR Contribuția ODA: 12.440,00 EUR	Creșterea competitivității IMM-urilor din regiunea Dunării prin promovarea utilizării inteligenței artificiale și dezvoltarea competențelor necesare pentru tranziția către Industria 5.0, susținând o industrie durabilă și centrată pe om.	Act. 1.1 – Campanie digitală pentru diseminarea Analizei Comune. Act. 1.3 – Organizarea unui atelier AI și elaborarea raportului final. Act. 1.4 – Comunicat de presă despre instruirile transnaționale. Act. 1.5 – Campanie digitală pentru promovarea instruirilor locale. Act. 2.1 – Material interactiv pentru promovarea bunelor practici. Act. 3.1 – E-publicație despre Biblioteca BrAIIn. Act. 3.3 – Promovarea Video-ului promoțional pentru evenimentul final.	Act. 1.3 – Organizarea unei ședințe cu stakeholderii locali identificați în 2024 și elaborarea unui raport de consorțiu privind impactul întâlnirilor. Act. 1.4 – Comunicat de presă privind instruirile transnaționale. Act. 1.5 – Campanie digitală pentru promovarea beneficiilor instruirilor locale. Act. 1.6 – Organizarea unui training local pe inteligență artificială, în parteneriat cu IDSI, și elaborarea raportului final privind studiile de caz prezentate. Act. 3.1 – Elaborarea unui document integral sub formă de e-Library	346,93	618,49	485,57	63,22%	78,51%	Pe parcursul anului 2025 în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități: - Participarea în cadrul a 15 ședințe online cu toți partenerii proiectului, unde au fost analizate procesul de implementare al activităților și pașii următori; - Elaborarea metodologiei de organizarea a ședințelor cu stakeholderii naționali; - Participarea în cadrul a 3 training-uri transnaționale (12-13 Februarie, Belgrad, Serbia/ 11-12 Martie, Murska Sobota, Slovenia/ 13-14 Martie, Szombathely); - Participarea în cadrul ședinței anuale a proiectului și în cadrul First Year Review, 11 Februarie, Belgrad, Serbia; - 16 postări online pentru promovarea activităților desfășurate în cadrul proiectului; - Elaborarea caietului de sarcini, contractarea trainerului, organizarea și desfășurarea instruirii locale (15.05.2025), precum și verificarea raportului post-training și efectuarea plăților; - Finalizarea și raportarea următoarelor documente: • D.1.3.3 – Report on the Local Stakeholder Meetings; • D.1.4.2 – Press Release about the Transnational Trainings; • D.1.5.2 – Digital Campaign to Promote Local Trainings. - Realizarea raportului pentru perioada 3 de implementare a proiectului (Ianuarie-Iunie); - Participarea în cadrul celei de-a 5 întâlnire a partenerilor în Timișoara, România (7-9 Octombrie 2025); - Realizarea Livrabilului D.3.1.2 – BrAIIn Library; - Postări de diseminare pe platforma LinkedIn, D.3.1.2.
17		Rising competences & skills in less developed Danube regions through - RISE		Ianuarie 2024 – Iunie 2026	N/A	Îmbunătățirea competențelor antreprenoriale în zonele îndepărtate prin inovare în sectorul alimentar și mentorat transnațional, pentru dezvoltarea mentorilor regionali și a micilor producători, cu accent pe digitalizare, eficiență energetică și economie circulară.	În cadrul acestui proiect I.P. ODA este Associate Strategic Parter (ASP), prin urmare nu dispunem de buget și nici de activități specifice ce necesită a fi implementate de către noi. În cazul în care o să fie necesară intervenția noastră, partenerul lider ne va contacta.							
18	SMP-COSME-2024-EEN	CONNECT Moldova-EU 2025-2028 - Creating Opportunities for Networking and Neighbourhood Economic Cooperation, Technological and Innovative Growth between Moldova and European Union	CCI al RM I.P. ODA ANCD RTTM ATIC din RM	01.07.2025 – 31.12.2028	Buget Total: 651,356.25 EUR Buget ODA: 48,861.75 EUR Contribuția ODA: 31,774.50EUR	Oferirea de suport specializat întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova și Uniunea Europeană, contribuind la consolidarea capacităților acestora de internaționalizare a inovare. Proiectul reprezintă o continuare a inițiativei EEN implementate anterior în Moldova în perioada 2015–2021.	1. Furnizarea continuă de servicii de informare de bază privind Piața Unică și serviciile EEN 2. Oferirea de servicii de consultanță pentru IMM-uri, în conformitate cu prioritățile tematice și sectoriale ale EEN 3. Organizarea de evenimente de dezvoltare a capacităților pentru IMM-uri pe teme specifice 4. Oferirea de servicii de instruire și consultanță privind accesul la finanțare 5. Desfășurarea activităților de colectare a feedback-ului din partea IMM-urilor 6. Monitorizarea și evaluarea activităților și rezultatelor de comunicare (lunar) 7. Participarea la întâlniri cu alte consorții 8. Participarea la activități de învățare (online și fizic) organizate de Agenție, Comisia Europeană sau alți parteneri ai rețelei 9. Elaborarea și semnarea unui acord de cooperare între partenerii consorțiului din Republica Moldova	1. Monitorizarea și evaluarea activităților și rezultatelor de comunicare (lunar) 2. Oferirea de servicii de instruire și consultanță privind accesul la finanțare 3. Participarea la întâlniri cu alte consorții 4. Elaborarea și semnarea unui acord de cooperare între partenerii consorțiului din Republica Moldova	238,46	0,0	0,0	0,0	0,0	În perioada de raportare, au fost realizate acțiuni de inițiere și organizare a proiectului, inclusiv semnarea acordului de grant inter-partenerial (septembrie 2025) și lansarea oficială în cadrul Moldova Business Week (17.09.2025). Totodată, a fost creată subpagina programului pe site-ul organizației, a fost adaptată prezentarea generală a echipei IP ODA din cadrul Centrului de Consultanță și s-a participat la două ședințe organizatorice cu CCI.